គម្រោងពង្រឹងសមត្ថភាពដល់គ្រូបង្គោលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

នៃអង្គភាពតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ

Sub-National M&E Capacity Development through Champions Development Project

វគ្គទី ២ :

សារៈសំខាន់នៃគោលគំនិត វិធីសាស្ត្រ ឧបករណ៍ ជំនាញ និងអត្តចរិកសម្រាប់គ្រូបណ្តុះបណ្តាល/អ្នកសម្របសម្រួល

សៀវភៅកិច្ចការ

២០-២៤ កក្កដា ២០០៩

ផ្នែកតាមដានត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និងផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយ

គ.ជ.អ.ប/អ.គ.ទ្រ.ក

With technical and financial assistances from Project to Support Democratic Development through Decentralization and Deconcentration (PSDD):

វគ្គទី ២ ៖ សារៈសំខាន់នៃគោលគំនិត វិធីសាស្ត្រ ឧបករណ៍ ជំនាញ និងអត្តចរិកសម្រាប់គ្រូបណ្តុះបណ្តាល/អ្នកសម្របសម្រួល

មាតិកា

មេរៀនទី ១ លំនាំដើមនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងការរំលឹកផែនការសកម្មភាព ----------------១៧៨

មេរៀនទី ២ វិធីសាស្ត្រកសាងសមត្ថភាពតាមរយៈ ការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និងការបង្ហាត់បង្ហាញ--១៨៧

មេរៀនទី ៣ ការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ ------------------------------------ ១៩៦

មេរៀនទី ៤ តួនាទីរបស់គ្រូបណ្តុះបណ្តាល/អ្នកសម្របសម្រួលល្អ-----------------------២០៨

មេរៀនទី ៥ វិធីសាស្ត្រតាមបែបចូលរួមសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល ---------- ២១៧

មេរៀនទី ៦ ការបង្កើតសម្ភារៈជំនួយសម្រាប់ ការបណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល------------ ២៣៤

មេរៀនទី ៧ ជំនាញចាំបាច់សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល -------------------២៤២

មេរៀនទី ៨ ដោះស្រាយស្ថានភាពលំបាក និងលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួម ----------------២៦២

មេរៀនទី ៩ ការរំលឹកឡើងវិញនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ------------------------------- ២៧២

មេរៀនទី ១

លំនាំដើមនៃវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាល និងការរំលឹកផែនការសកម្មភាព

១. សេចក្តីផ្តើម និងបង្ហាញគោលបំណងមេរៀន

ក. សេចក្តីផ្តើម៖

សូមស្វាគមន៍ដល់លោកស្រី ដែលបានមកចូលរួមលើកទី២នៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលជំនាញគ្រូបង្គោល (TOT)។ យើងខ្ញុំមានជំនឿយ៉ាងមុតមាំថា លោកគ្រូ អ្នកគ្រូមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការគ្រោងរៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះ-បណ្តាលតាមរយៈការចូលរួមក្នុងវគ្គទី១ និងការអនុវត្តនៃការប៉ាន់ប្រមាណតម្រូវការរៀនកន្លងមក ។ វគ្គទី២នេះនឹងផ្តោតលើការប្រតិបត្តិល្អរបស់អ្នកបណ្តុះបណ្តាល/អ្នកសម្របសម្រួលដែលរួមមានចំណេះដឹង ជំនាញ វិធីសាស្ត្រ ឧបករណ៍ និងឥរិយាបថ ។ យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា លោកគ្រូ អ្នកគ្រូនឹងចូលរួមយ៉ាងសកម្មហើយពេញចិត្តជាមួយសកម្មភាពនានានៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះព្រមទាំងទាញយកចំណុចរៀនសូត្របានច្រើនបំផុត ។

ខ. គោលបំណងនៃមេរៀន៖ នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ សិក្ខាកាមនឹងអាច :

- បង្កើនការទំនាក់ទំនង និងទុកចិត្តលើគ្នាទៅវិញទៅមក
- សម្តែងចេញនូវការរំពឹងទុក និងការបារម្ភចំពោះវគ្គ
- យល់ដឹងពីគោលបំណង និងកាលវិភាគរបស់វគ្គទី២
- រំលឹកគោលការណ៍សម្រាប់អនុវត្តក្នុងវគ្គ
- កំណត់បានការងាយស្រួល ការលំបាក និងអនុសាសន៍មួយចំនួននៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព

២. ល្បែងរំលឹកឈ្មោះ :

ការណែនាំ :

- អញ្ជើញអ្នកចូលរួមឱ្យឈរជារង្វង់មូលស្អាតមួយ។
- អ្នកសម្របសម្រួលឈរចំកណ្តាលរង្វង់តំណាងឱ្យ ***ខ្មោចឆៅ*** ។
- ខ្មោចឆៅប៉ុនប៉ងទៅច្របាច់កអ្នកដែលឈរក្នុងរង្វង់ ។
- បន្ទាប់មក ដើរសន្សឹមៗទៅរកនណារម្នាក់នៅក្នុងរង្វង់ដើម្បីច្របាច់ក ។
- អ្នកដែលត្រូវខ្មោចមានបំណងមកច្របាច់ក អ្នកនោះជាជនរងគ្រោះ ។ ជនរងគ្រោះមានឱកាសរកអ្នកណាម្នាក់ (អ្នកដែលស្គាល់ឈ្មោះខ្លួន) នៅក្នុងរង្វង់ដើម្បីជួយខ្លួន ប៉ុន្តែមិនអាចធ្វើសកម្មភាពអ្វីទាំងអស់ គ្រាន់តែប្រើខ្សែភ្នែកទំនាក់ទំនងប៉ុណ្ណោះ ។
- អ្នកដែលជនរងគ្រោះមានបំណងឱ្យជួយ ត្រូវប្រញាប់ហៅឈ្មោះជនរងគ្រោះឱ្យបានមុនខ្មោចមកច្របាច់ក
- ប្រសិនបើអ្នកជួយ ហៅបានមុនខ្មោចធ្វើសកម្មភាពនោះខ្មោចជាអ្នកចាញ់ ហើយត្រូវស្វែងរកនណារម្នាក់ទៀត ដើម្បីធ្វើសម្មភាពដដែល ។

- ប្រសិនបើអ្នកជួយ ហៅឈ្មោះយឺតជាងសកម្មភាពរបស់ខ្មោចនោះជនរងគ្រោះជាអ្នកចាញ់ ហើយត្រូវមកបំពេញតួនាទីជាខ្មោចម្តង ។
- អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកចូលរួម សំដែងរយៈពេល១០-១៥នាទី ។

ការឆ្លុះបញ្ចាំង :

- តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេច ?
- តើលំហាត់នេះមានប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ និងលេងនៅពេលណា ?

ការសន្និដ្ឋាន : ផលប្រយោជន៍សំខាន់របស់លំហាត់នេះ គឺផ្តល់ឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួមបានរីករាយ កសាងទំនាក់ទំនង និងរំលឹកឈ្មោះគ្នាទៅវិញទៅមក ។ ពេលវេលាសមស្របសម្រាប់លេងល្បែងនេះគឺនៅថ្ងៃទី ២ ឬ ៣ នៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និង វគ្គបណ្តុះបណ្តាលជាបន្តបន្ទាប់ ។

៣. ការបំផុសគំនិតអំពីការរំពឹងទុក និងការបារម្ភ

ការណែនាំ :

- សិក្ខាកាមធ្វើការ ៣៧នាក់
- ក្រុមនីមួយៗឆ្លើយនូវសំណួរ :

  ក. ការរំពឹងទុក : តើអ្នកមានការរំពឹងទុកអ្វីខ្លះ ?

  ខ. ការបារម្ភ : តើអ្នកមានការបារម្ភអ្វីខ្លះ ?
- ក្រុមនីមួយៗសរសេរការរំពឹងទុកឱ្យបានពីរ ដាក់លើក្រដាសពណ៌លឿង និងការបារម្ភមួយដាក់លើក្រដាសពណ៌ផ្កាឈូក
- ក្រុមនីមួយៗបង្ហាញគំនិតរបស់ខ្លួនទៅក្រុមធំហើយបិទវាលើក្រដាសផ្ទាំងធំសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវគ្គ

៤. ការបង្ហាញទិសដៅ គោលបំណងវគ្គ និងកាលវិភាគ

- អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ជាក់ទិសដៅ គោលបំណងវគ្គ និងប្រធានបទជាមួយការរំពឹងទុក និងការបារម្ភរបស់សិក្ខាកាម : *(មើលឯកសារទី១)*
- រំលឹកពីគោលការណ៍ (បទវិន័យ)សម្រាប់អនុវត្តក្នុងវគ្គ*(មើលឯកសារទី២)*
- រំលឹកពីឧបករណ៍កត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ*(ឯកសារទី៣)* សិក្ខាកាមព្យាយាមប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេះរៀងរាល់ថ្ងៃ
- បែងចែកសិក្ខាកាមជាក្រុមដើម្បី រំលឹកមេរៀន និងគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន

៥. ការងារក្រុមតូច :

ការណែនាំ :

- បែងចែកសិក្ខាកាមជា ៦ក្រុម (ក្រុមតាមខេត្តជាដៃគូ)
- ក្រុមនីមួយៗរំលឹកពីការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព ហើយឆ្លើយសំណួរដូចខាងក្រោម :
    - **តើមានសកម្មភាពសំខាន់ៗអ្វីខ្លះ ?**
    - **តើអ្វីខ្លះដែលអនុវត្តទៅបានល្អ ?តើមានកត្តាអ្វីខ្លះដែលជួយ ?**
    - **តើអ្វីខ្លះដែលអនុវត្តទៅមិនបានល្អ ?ហេតុអ្វី ?**
    - **តើត្រូវកែលំអវាយ៉ាងដូចម្តេច ?**
    - **យោងតាមការសន្និដ្ឋានរបស់អ្នក តើគួរផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលអ្វីដល់ក្រុមគោលដៅ ?**
- ក្រុមនីមួយៗបង្ហាញលទ្ធផលដល់ក្រុមធំ

៦. ការសន្និដ្ឋាន:

- សង្ខេបមេរៀន :
- តើអ្នកបានរៀនចំណុចសំខាន់អ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ?

ឯកសារទី១ គោលដៅ គោលបំណង និងកាលវិភាគសិក្សា

ក. គោលដៅវគ្គ :

គ្រូបង្គោលឆ្នើមរាជធានី ខេត្ត មានការកើនឡើងនូវចំណេះដឹង ជំនាញ សមត្ថភាព និងទំនុកចិត្តក្នុងការគ្រប់គ្រង កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល រួមមានការរៀបចំ និងការសម្របសម្រួលអំពីការប៉ាន់ប្រមាណតម្រូវការរៀនសូត្រ និងផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ។

ខ. គោលបំណងវគ្គ : នៅចុងបញ្ចប់នៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ សិក្ខាកាមនឹងបាន :

១. រំលឹកអំពីផែនការសកម្មភាព នូវចំណុចអនុវត្តបានល្អ មិនទាន់បានល្អ និងអ្វីដែលត្រូវកែលំអ ។

២. យល់ដឹងកាន់តែប្រសើរឡើងអំពីគោលគំនិតនៃការកសាងសមត្ថភាព ជាពិសេស ការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និងការបង្ហាត់បង្ហាញ ។

៣. បង្កើត និងអនុវត្តជំនាញ វិធីសាស្ត្រតាមបែបចូលរួម និងឧបករណ៍សម្រាប់សម្របសម្រួល ។

៤. ទទួលបានចំណេះដឹងអំពីអ្វីដែលកើតមានក្នុងពេលសម្របសម្រួល ទៅលើការប្រឈមចំពោះមុខនានា និង វិធីសាស្ត្រដោះស្រាយវា ។

៥. បានបង្ហាញពីការរីកចំរើននៃឥរិយាបថ និងជំនាញជាអ្នកសម្របសម្រួលល្អម្នាក់ ។

គ. កាលវិភាគ

ម៉ោង	មាតិការ	អ្នកសម្របសម្រួល
	ថ្ងៃទី ១	
៨:០០-៩:០០ ៩:០០-១២:០០ ✪	ការបើកវគ្គ មេរៀនទី១ : លំនាំដើមនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងរំលឹកផែនការសកម្មភាព	
១៤:០០-១៧:០០ ✪	មេរៀនទី ២ : វិធីសាស្ត្រកសាងសមត្ថភាពតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និងការបង្ហាត់បង្ហាញ	
	ថ្ងៃទី ២	
៨:០០-១២:០០ ✪	មេរៀនទី ៣ : ការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ	
១៤:០០-១៧:០០ ✪	មេរៀនទី ៤ : តួនាទីរបស់គ្រូបណ្តុះបណ្តាល/អ្នកសម្របសម្រួលល្អ	
	ថ្ងៃទី ៣	
៨:០០-១២:០០ ✪	មេរៀនទី ៥ : វិធីសាស្ត្រតាមបែបចូលរួមសម្រាប់ការណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល	
១៤:០០-១៧:០០ ✪	មេរៀនទី ៦ : ការបង្កើតសម្ភារៈជំនួយសម្រាប់ការណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល	
	ថ្ងៃទី ៤	
៨:០០-១២:០០ ✪	មេរៀនទី ៧ : ជំនាញចាំបាច់សម្រាប់ការណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល	
១៤:០០-១៧:០០ ✪	មេរៀនទី ៧ : (ត)	
	ថ្ងៃទី ៥	
៨:០០-១២:០០ ✪	មេរៀនទី ៨ : ដោះស្រាយស្ថានភាពលំបាក និងលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួម	
១៤:០០-១៧:០០ ✪	មេរៀនទី ៩ : ការរំលឹកមេរៀន ការវាយតម្លៃចំណេះដឹងខ្លួនឯងក្រោយវគ្គ ការរៀបចំផែនការសកម្មភាព និង ការវាយតម្លៃបញ្ចប់វគ្គ	

✪ សំរាក១៥នាទី

ឯកសារទី២ : **គោលការណ៍សម្រាប់អនុវត្តន៍ក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល**

បទវិន័យ	**សុភាសិត/គុណតម្លៃ**
● ការប្រើទូរសព្ទ៍ : ក. សូមបិទសំលេង ខ. មិនឆ្លើយតបការហៅចូលក្នុងបន្ទប់សិក្សា ● គោរពពេលវេលា ● យល់ព្រមចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងដំណើរការសិក្ខាសាលា ● ស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ពីអ្នកដទៃ និងផ្តល់យោបល់ក្នុងន័យស្ថាបនា ● ពេលមានយោបល់ ឬសំណួរត្រូវលើកដៃ ● មានសុឆន្ទៈក្នុងការចែករំលែកបទពិសោធន៏ និងបើកចិត្តឱ្យទូលាយរៀនពីអ្នកដទៃ	● បើចង់ផ្លាស់ប្តូរអ្នកដទៃ អ្នកត្រូវតែផ្លាស់ប្តូរខ្លួនឯងជាមុនសិន ● មានសៀវភៅមួយក្បាល អានឱ្យចប់សព្វគ្រប់ ប្រសើរជាងមាន២០ក្បាល គរទុកចោល ● សំណាងពឹងចំណេះ អ្នកប្រាជ្ញាចេះពឹងឯកសារ ● បើបុគ្គលម្នាក់ៗបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនកាន់តែប្រសើរនោះទំនាស់កាន់តែថយចុះ ហើយគុណភាពជីវិតកាន់តែប្រសើរដែរ ● ពុតត្រូកុំត្រាប់ ច្បាប់គ្រូឱ្យយក ● ពេលវេលាជាមាសប្រាក់ ● កុំខ្លាចមានកំហុស បើគ្មានកំហុសអ្នកផលិតខ្មៅដៃមិនមានជ័រលុបទេ

ឯកសារទី៣ : ឧបករណ៍កំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃអំពីការរៀនសូត្រផ្ទាល់ខ្លួន

- ការទុកដាក់ឯកសារ និងការកត់ត្រាពីដំណើរការ និងព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗ គឺជាការសំខាន់សម្រាប់គ្រូបណ្តុះបណ្តាលម្នាក់ ។
- ការសរសេរប្រចាំថ្ងៃគឺជាប្រសិទ្ធិភាពមួយដើម្បីចងក្រងដំណើរការនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ។
- ការសរសេរប្រចាំថ្ងៃ គឺផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ រំលឹកឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពនៃដំណើរការនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងបញ្ហាប្រឈមមុខ ។ ការរៀនសូត្រផ្ទាល់ខ្លួនជាគ្រូបណ្តុះបណ្តាលម្នាក់ និងមានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ចំពោះតម្រូវការរបស់សិក្ខាកាម ។
- អ្នកសម្របសម្រួលសង្ឃឹមថាលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ កត់ត្រា/សរសេរតាំងពីចាប់ផ្តើមរហូតដល់ចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ដោយប្រើទំរង់ដូចខាងក្រោមនេះ :

ឈ្មោះ :

១. សូមសរសេរការប្រឈមមុខផ្ទាល់ខ្លួនក្នុងការងារជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាល :

២. សូមកំណត់តម្រូវការ/គោលបំណងរៀនសូត្រផ្ទាល់ខ្លួន :

ថ្ងៃទី ១ : (………/………./…………)

១. តើមានចំណុចសំខាន់ៗអ្វីខ្លះក្នុងកម្មវិធីថ្ងៃនេះ ?

២. ការរៀនសូត្រផ្ទាល់ខ្លួន : តើអ្នកបានរៀនសូត្រផ្ទាល់ខ្លួនអ្វីខ្លះ ?

៣. ការជាប់ទាក់ទងសម្រាប់អ្នក : តើការរៀនសូត្រនេះមានការជាប់ទាក់ទងអ្វីខ្លះជាមួយការងាររបស់អ្នក ?

៤. ការជាប់ទាក់ទងសម្រាប់អង្គការរបស់អ្នក : តើការរៀនសូត្រនេះមានការជាប់ទាក់ទងអ្វីខ្លះ ជាមួយអង្គភាពរបស់អ្នក ?

៥. តើមានសំណួរថ្មី ជាបន្ទាន់ដើម្បីធ្វើការបញ្ជាក់ ?

***សំគាល់ :** *សម្រាប់ថ្ងៃទី ២ ដល់ថ្ងៃទី ៥ ប្រើទំរង់វាយតម្លៃដូចគ្នា*

មេរៀនទី ២

វិធីសាស្ត្រកសាងសមត្ថភាពតាមរយៈ ការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និងការបង្ហាត់បង្ហាញ

១. សេចក្តីផ្តើម និងបង្ហាញគោលបំណងមេរៀន

ក. សេចក្តីផ្តើម:

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូបានដឹងរួចមកហើយអំពីគោលបំណង និងប្រធានបទសំខាន់ៗនៃវគ្គ និងបានរៀនពីបទពិសោធន៍ល្អ និងមិនល្អ ព្រមទាំងកំណត់បានដំណោះស្រាយ ឬជម្រើសមួយចំនួនដើម្បីកែលំអនៃការអនុវត្តការប៉ាន់ប្រមាណតម្រូវការរៀនសូត្រ ។ មេរៀននេះនឹងបរិយាយលំអិតអំពីគោលគំនិតនៃការកសាងសមត្ថភាពតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និងការបង្ហាត់បង្ហាញ ។

ខ. គោលបំណងនៃមេរៀន: នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះសិក្ខាកាមនឹងអាច :

- យល់ដឹងកាន់តែស៊ីជំរៅអំពីការកសាងសមត្ថភាពតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និងការបង្ហាត់បង្ហាញ ។
- កំណត់បានពីភាពខុសគ្នា និងដូចគ្នារវាងការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និងការបង្ហាត់បង្ហាញ ។

២. ការសំដែងតួអំពីការកសាងសមត្ថភាព :

ការណែនាំ :

- ចែកអ្នកចូលរួមជា ៤ក្រុម
- ក្រុមនីមួយៗជ្រើសរើសសកម្មភាពណាដែលគិតថា វាជាសកម្មភាពនៃការកសាងសមត្ថភាព
- ក្រុមនីមួយៗរៀបចំឈុតឆាកសំដែង
- ក្រុមមួយសំដែង ក្រុមមួយទៀតសង្កេត និងប្តូរវេន

ការឆ្លុះបញ្ចាំង

- ហេតុអ្វីបានគិតថា ជាសកម្មភាពការកសាងសមត្ថភាព?
- តើមានអ្វីផ្សេងទៀត?
- តើការកសាងសមត្ថភាពមានន័យដូចម្តេចចំពោះអ្នក ?

៣. រំលឹកអំពីវិធីសាស្ត្រនៃការកសាងសមត្ថភាពពីលំហាត់

តើមានរបៀប មានវិធីសាស្ត្រអ្វីខ្លះដើម្បីអោយសិក្ខាកាមធ្វើការ ៣ៗនាក់ ?

- តើមានវិធីសាស្ត្រអ្វីខ្លះដើម្បី កសាងសមត្ថភាព?

- ដាក់វាឱ្យទៅជា ៣ក្រុម

ការបណ្តុះបណ្តាល	ការសម្របសម្រួល	ការបង្ហាត់បង្ហាញ

៤. លំហាត់អំពីភាពដូចគ្នា និងខុសគ្នា រវាងការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និង ការបង្ហាត់បង្ហាញ

ការណែនាំ :

- អញ្ជើញអ្នកស្ម័គ្រចិត្ត ៣ រូប
- ជំហានទី១: អ្នកសម្របសម្រួល ពិភាក្សាជាមួយបុគ្គលទី១ ដើម្បីគូររូបផ្កាមួយ (អ្នកសម្របសម្រួលប្រើសំណួរជាច្រើនដើម្បីរកមធ្យោបាយគូរឱ្យបានស្អាត និងចុងបញ្ចប់គាត់ជា អ្នកសម្រេចចិត្តគូរដោយខ្លួនឯង)
- ជំហានទី២: អ្នកសម្របសម្រួលពិភាក្សា និងជួយខ្លះៗជាមួយបុគ្គលទី២ ដើម្បីគូររូបផ្កាមួយ
- ជំហានទី៣: អ្នកសម្របសម្រួល ប្រាប់ និងធ្វើបង្ហាញដល់បុគ្គលទី៣ ដើម្បីគូររូបផ្កាមួយ

ការឆ្លុះបញ្ចាំង :

- តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេច ?
- តើសកម្មភាពមួយណាជា ការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និង ការបង្ហាត់បង្ហាញ ? ហេតុអ្វី ?
- តើមានភាពដូចគ្នា និងខុសគ្នាអ្វីខ្លះរវាង បណ្តុះបណ្តាល សម្របសម្រួល និង ការបង្ហាត់បង្ហាញ?
- តើអ្វីជាការបណ្តុះបណ្តាល?
- តើអ្វីជាការសម្របសម្រួល?
- តើអ្វីជាការបង្ហាត់បង្ហាញ?

៥. លំហាត់ ៖ ការប៉ាន់ប្រមាណផ្ទាល់ខ្លួនអំពីទំនោរដែលមាន (ប្រាប់ត្រង់ៗ សម្របសម្រួល និងឆ្កឹះសក្ដានុពល)

ការណែនាំ ៖

- អ្នកសម្របសម្រួលសរសេរពាក្យ *ប្រាប់ត្រង់ៗ សម្របសម្រួល និង ឆ្កឹះសក្ដានុពល* ដាក់ក្រដាសពណ៌
- បិទក្រដាសនោះទៅនឹងកម្រាល មានចំងាយពីមួយទៅមួយប្រហែល ២-៣ ម៉ែត្រ
- អ្នកសម្របសម្រួលអញ្ជើញសិក្ខាកាមឱ្យឡើងទៅឈរតាមក្រដាសពណ៌នីមួយៗ (អ្នកសម្របសម្រួលគួរសួរ សំណួរ *តើរបៀបណាមួយដែលអ្នកមានទំនុកចិត្តខ្លាំងជាងគេក្នុងការអនុវត្តវា* ?)

ការឆ្លុះបញ្ចាំង៖

- **ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមកឈរកន្លែងនេះ?**
- **តើរបៀបនីមួយៗគួរប្រើក្នុងស្ថានភាពបែបណា?**
- **តើចង់ពង្រីកទំនោររបស់អ្នកដែរឬទេ? ធ្វើយ៉ាងដូចម្ដេច?**

៦. ការសន្និដ្ឋាន៖

- សង្ខេបមេរៀន ៖
- តើអ្នកបានរៀនចំណុចសំខាន់អ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ?

ឯកសារមេរៀនទី ២ :

១. អត្ថន័យ និងសារៈសំខាន់នៃការពង្រឹងសមត្ថភាពនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ

ក. អត្ថន័យនៃការពង្រឹងសមត្ថភាពនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ

- ការពង្រឹងសមត្ថភាព គឺជាវិធីសាស្ត្រដែលយកប្រជាពលរដ្ឋជាមជ្ឈមណ្ឌលសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ។ វាត្រូវបានគេពិចារណាទៅលើការយកអ្នកសិក្សាជាមជ្ឈមណ្ឌល និងផ្អែកទៅលើបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួក គេនៅក្នុងដំណើរការនៃការសិក្សា ។

- ការពង្រឹងសមត្ថភាព អាចបកស្រាយបានថា ជាដំណើរការបំពាក់នូវជំនាញដែលចាំបាច់ ចំណេះដឹង អាកប្បកិរិយា និងគុណតម្លៃដល់បុគ្គលនិងក្រុមណាមួយដែលអាចឱ្យពួកគាត់យកទៅប្រើប្រាស់ដើម្បីសម្រេចនូវសកម្មភាព ឬការងារសំខាន់ៗសម្រាប់គោលបំណង ឬគោលដៅក្នុងការអភិវឌ្ឍដែលមានរយៈពេលខ្លី ឬរយៈពេលវែង ។

- រាល់កម្មវិធីពង្រឹងសមត្ថភាព ត្រូវប្រើនូវបច្ចេកទេស និងឧបករណ៍ចម្រុះសម្រាប់ការសិក្សា ។ ទាំងនេះអាចមានរូបភាពជា ការបណ្តុះបណ្តាលតាមបែបផ្លូវការ ឬក្រៅផ្លូវការ ការបណ្តុះបណ្តាលដោយផ្អែកតាមភូមិ និងការបង្ហាត់បង្ហាញ ។ ទោះជាត្រូវប្រើបច្ចេកទេសអ្វីក៏ដោយក៏ដំណើរការនៃការសិក្សាបង្ហាញឱ្យឃើញថា យុវជនអាចសិក្សាបានល្អតាមរយៈការអនុវត្តការរំលេចឱ្យឃើញ និងការយកមេរៀន ដែលពួកគេបានសិក្សាទៅអនុវត្តក្នុងស្ថានភាពនៃជីវិតជាក់ស្តែងរបស់ខ្លួន ។

- ការពង្រឹងសមត្ថភាព គឺជាដំណើរការដែលមានរយៈពេលវែង ព្រោះថាការអភិវឌ្ឍនូវអាកប្បកិរិយា ចំណេះដឹង និងជំនាញនានានៅក្នុងដំណើរការនៃការសិក្សាមិនអាចកើតមានឡើងក្នុងរយៈពេលមួយប៉ព្រិចភ្នែកនោះទេ ។ ដំណើរការនៃការពង្រឹងសមត្ថភាព ទាមទារនូវការសិក្សាការអនុវត្ត ការរំលេចឱ្យឃើញជាបន្តបន្ទាប់ និងការយកទៅអនុវត្តដើម្បីពង្រឹងសហគមន៍ និងសម្រេចឱ្យបាននូវការផ្លាស់ប្តូរ ។

- **តើការកសាងសមត្ថភាពជាអ្វី ?** សមត្ថភាពជាភាពប៉ិនប្រសព្វក្នុងការប្រកាន់យក ទទួល ឬក្រេបជញ្ជក់ចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ដែលស្រដៀងទៅនឹងរូបភាពដែលខួរក្បាលរបស់យើងផ្ទុកការចងចាំព្រមទាំងជួយយើងក្នុងការធ្វើការសម្រេចចិត្ត ។ ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព គឺជាដំណើរការដែលបុគ្គលគ្រប់រូបដូច ជាពួកយើង និងអង្គការនានាទទួលបានពង្រឹងបង្កើន និងថែរក្សាសមត្ថភាពចាំបាច់ដើម្បីធ្វើការងាររបស់យើង និងសម្រេចគោលបំណងអង្គការ និងអភិវឌ្ឍ ។ ការកសាងសមត្ថភាពគឺជាដំណើរការនៃការបំពាក់បុគ្គល និងក្រុមនូវជំនាញ ចំណេះដឹង អត្តចរិក និងតម្លៃចាំបាច់ដើម្បីសម្រេចភារកិច្ច សកម្មភាព និងគោលបំណងជាក់លាក់ ឬសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ផ្អែកសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ។

វាក៏ជាបំណិន ប្រសព្វក្នុងការប្រើប្រាស់ជំនាញបច្ចេកទេសទាំងនេះនៅពេលចាំបាច់ ។ ការបណ្តុះ-បណ្តាលគឺជាមធ្យោ បាយចំបងសម្រាប់កសាងចំណេះដឹង + ជំនាញ = សមត្ថភាពរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ។

ខ. បុព្វហេតុ និងសារៈសំខាន់នៃការពង្រឹងសមត្ថភាពនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍ :

- វិធីសាស្ត្រក្នុងការអភិវឌ្ឍក្នុងរយៈពេល២ទសវត្សន៍ចុងក្រោយ បានបង្ហាញឱ្យឃើញពីការជួយមនុស្ស ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចជួយខ្លួនឯងបាន ។ ការផ្តល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងសហគមន៍ នូវចំណេះដឹង និង ជំនាញសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្ទាល់ខ្លួន និងសង្គម អាចជួយឱ្យពួកគេមានសមត្ថភាពធ្វើផែនការអនុវត្ត និងសម្រេចនូវគោលដៅក្នុងការអភិវឌ្ឍដែលមានរយៈពេលវែង និងសម្របសម្រួលឱ្យមានការផ្លាស់ ប្តូរនៅក្នុងខ្លួនរបស់បុគ្គល និងក្នុងសហគមន៍ ។

- ការពង្រឹងសមត្ថភាព នឹងជំរុញឱ្យមានទំនុកចិត្តខ្លួនឯងក្នុងចំណោមបុគ្គល និងក្រុមនានា ។ វានឹង លើកកម្ពស់ឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវ និងភាពម្ចាស់ការក្នុងការអភិវឌ្ឍ ។ ដូចពាក្យស្លោកមួយបានចែង ថា: អ្នកនៅខាងក្រៅអាចជួយបាន តែអ្នកនៅខាងក្នុងត្រូវតែធ្វើការដោយខ្លួនឯង ។

- ការពង្រឹងសមត្ថភាព បានរួមចំណែកដល់ការបង្កើតនូវជំនាញក្នុងការគិត និងការវិភាគយ៉ាងល្អិតល្អន់ ហើយដែលអាចជួយឱ្យបុគ្គល និងក្រុមសហគមន៍មានសមត្ថភាពកំណត់រកបញ្ហា និងអាចរកដំណោះ ស្រាយដោយខ្លួនឯង ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតវាអាចឱ្យបុគ្គល និងសហគមន៍មានសមត្ថភាព បង្កើតនូវទំនុក ចិត្ត និងសមត្ថភាពដោះស្រាយទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរនានា ។

- ហេតុអ្វីយើងត្រូវការកសាងសមត្ថភាព នៃមន្ត្រីគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ នៃគណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍ ជនបទខេត្តនិងមន្ទីរ? មន្ត្រីនៃគណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍជនបទខេត្ត និងមន្ទីរធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងផ្គត់ផ្គង់ ឯកសារ និងត្រួតពិនិត្យគម្រោង និងកិច្ចសន្យា ។ ភារកិច្ចទាំងនេះទាមទារចំណេះដឹង និងជំនាញ ឯកទេសផ្នែកគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យគម្រោង ។ ដូច្នេះការកសាង**សមត្ថភាព** (= **ចំណេះដឹង** + **ជំនាញ**) ពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដល់មន្ត្រីគ្រប់គ្រងគម្រោង មន្ត្រីគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ នៃគណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍជនបទខេត្ត និងមន្ទីរវិស័យនានា ។ កិច្ចការនេះត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈការ ប៉ាន់ប្រមាណតម្រូវការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និងការបណ្តុះបណ្តាល ។

២. ការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និងការបន្ទាត់បន្ទាញ

១. និយមន័យរបស់ការបណ្តុះបណ្តាល

- **ការបណ្តុះបណ្តាល** ត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹង និងអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញថ្មីដោយមានគោលបំណងច្បាស់លាស់សម្រាប់ការបង្កើតនូវតិរិយាបថថ្មី ឬសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរតិរិយាបថក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ។
- សកម្មភាពក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលមានគោលបំណងច្បាស់លាស់ ហើយលទ្ធផលសម្រេចបាននូវគោលបំណង ទាំងនេះនឹងចូលរួមចំណែកដល់ការកសាងសមត្ថភាព ។
- តើការបណ្តុះបណ្តាលជាអ្វី? **ការបណ្តុះបណ្តាល** សំដៅទៅលើការទទួលបានចំណេះដឹង ជំនាញ និងសមត្ថភាព តាមរយៈការចូលរួមក្នុងកម្មវិធីមួយ ដែលបានរៀបចំឡើងសម្រាប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ដែលមានគោលដៅច្បាស់លាស់ ដើម្បីអភិវឌ្ឍជំនាញទាំងនោះ ។ វាជាដំណើរការហើយក៏ជាវិធីសាស្ត្រក្នុងការប៉ាន់ប្រមាណតម្រូវការការបណ្តុះបណ្តាល
និងរកដំណោះស្រាយសម្រាប់បំពេញតម្រូវការទាំងនោះ។ ឧទាហរណ៍ ចំណេះដឹងថ្មី គឺដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីប្រធានបទ ដូចជាការគ្រប់គ្រងគម្រោង និងការត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ ដើម្បីយល់ដឹងអំពីការអភិវឌ្ឍ និងការអនុវត្តល្អថ្មីៗនៅក្នុងវិស័យ/ផ្នែក និងដើម្បីបង្កើនជំនាញ និងសមត្ថភាពដែលពាក់ព័ន្ធ ។ ដូច្នេះការបណ្តុះបណ្តាល គឺជាមធ្យោបាយក្នុង ការកសាងសមត្ថភាព = (ចំណេះដឹង + ជំនាញ) របស់បុគ្គលដូចជាយើង និងមន្ត្រីនៃគណៈកម្មាធិការ អភិវឌ្ឍជនបទខេត្ត និងមន្ទីរ ។
- ក្នុងបរិបទគម្រោង "ពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រូបង្គោលឆ្នើម" ការបណ្តុះបណ្តាលគឺជាដំណើរការបង្កើនជំនាញផ្នែកគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃរបស់មន្ត្រីត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃគោលដៅនៃគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិនៃគណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍជនបទខេត្ត និងមន្ទីរ ។ វាសំដៅទៅលើការបណ្តុះបណ្តាល ជំនាញ ចំណេះដឹង និងសមត្ថភាពត្រួតពិនិត្យ និង វាយតម្លៃសម្រាប់រយៈពេលខ្លីប៉ុណ្ណោះ ។

២. និយមន័យរបស់ការសម្របសម្រួល

- ការសម្របសម្រួល ជាដំណើរការបង្កើតស្ថានភាពបរិយាកាសមួយ ដែលបង្កឱ្យសិក្ខាកាមងាយស្រួលគិត និងបានរៀន ពីសកម្មភាពរស់រវើក ក្នុងផ្នែកនីមួយៗនៃដំណើរការសិក្ខាសាលា វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ឬការប្រជុំណាមួយ ។

៣. និយមន័យរបស់ការបង្ហាត់បង្ហាញ

- **ការបង្ហាត់បង្ហាញ** ទាក់ទងជាមួយនឹងការផ្តល់នូវគោលការណ៍តម្រង់ទិសជាបន្តបន្ទាប់ (ដែលផ្ទុយពីការណែនាំ/ចង្អុលបង្ហាញ) និងផ្តល់ពត៌មានត្រឡប់ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ក្រុម ឬ បុគ្គលឱ្យអនុវត្តការងារប្រកបដោយជោគជ័យ ។
- **ការបង្ហាត់បង្ហាញ** គឺជាការជំរុញឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរនៃអត្តចរិក និងការប្តេជ្ញាចិត្តដើម្បីសម្រេចគោលដៅ និងគោលបំណងរបស់កម្មវិធី " ល្អ " ។
- **ការបង្ហាត់បង្ហាញ** គឺជាការជួយឱ្យបុគ្គលដើម្បីរៀនសូត្រដោយខ្លួនឯង ប្រសើរជាងបង្រៀនដល់គេ ។
- **ការបង្ហាត់បង្ហាញ** គឺជាការឆ្លុះ/ជាសសក្តានុពលរបស់បុគ្គលដើម្បីបង្កើនការអនុវត្តការងារផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេ ។
- **ការបង្ហាត់បង្ហាញ** គឺជាវិធីសាស្ត្រអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងសមត្ថភាព ។ បើនិយាយម្យ៉ាងទៀត គឺជាការបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេលវែង ។ នេះជាវិធីសាស្ត្រដឹកនាំបង្ហាត់បង្ហាញ សម្របសម្រួល និងបណ្តុះ-បណ្តាលមនុស្សម្នាក់ឬមួយក្រុម ដែលមានគោលដៅច្បាស់លាស់ក្នុងការបង្កើនចំណេះដឹង និងជំនាញអោយកាន់តែប្រសើរឡើង ។ មានមធ្យោបាយប្រភេទ និងវិធីសាស្ត្រជាច្រើនក្នុងការបង្ហាត់បង្ហាញ ។ បុគ្គលដែល ធ្វើសកម្មភាពទាំងនោះជាអ្នកបង្ហាញបង្ហាញ ។ ក្នុងបរិបទ "ពង្រឹងសមត្ថភាព គ្រូបង្គោល" គ្រូបង្គោលថ្នាក់ខេត្ត មិនមែនគ្រាន់តែជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាល ឬអ្នកសម្របសម្រួលប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏ជាអ្នកបង្ហាត់បង្ហាញដែរ ។

សារៈសំខាន់នៃការបណ្តុះបណ្តាលការគ្រប់គ្រងគម្រោងខេត្ត និងការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ

មន្ត្រីគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិនៃគណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍជនបទខេត្ត និងមន្ទីរទាមទារអោយមានចំណេះដឹង និងជំនាញផ្នែកគ្រប់គ្រងគម្រោង និងត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ។ ប៉ុន្តែមន្ត្រីភាគច្រើនមានតែចំណេះដឹងទូទៅ និងមានចំណេះដឹង និងជំនាញតិចតួចណាស់ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងវដ្តគម្រោង និងការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ។ ដូច្នេះ ការបណ្តុះបណ្តាល ចាំបាច់ណាស់សម្រាប់កសាង ចំណេះដឹង + ជំនាញ = (សមត្ថភាព) របស់ពួកគេ ដើម្បីធ្វើផែនការ គ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃគម្រោង ។ ការបណ្តុះបណ្តាល ជាមធ្យោបាយ បញ្ជូនចំណេះដឹង និងជំនាញ។ រហូតមកទល់ពេលនេះ មន្ត្រីគោលដៅនៃគណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍជនបទខេត្ត និងមន្ទីរអាចទទួលបាន តាមរយៈការបណ្តុះ-បណ្តាលនូវចំណេះដឹង ជំនាញ និងសមត្ថភាពចាំបាច់ដែលពួកគាត់ត្រូវការដើម្បីគ្រប់គ្រងគម្រោង និងគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស។ ជាលទ្ធផលនៃការបណ្តុះបណ្តាលនះសមត្ថភាព គ្រប់គ្រងគម្រោងរបស់គណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិនៃគណៈ កម្មាធិការអភិវឌ្ឍជនបទខេត្ត និងមន្ទីរវិស័យព្រមទាំងមន្ត្រីនឹងត្រូវ

បានធ្វើអោយប្រសើរឡើង ។ ដូច្នេះ វានឹងបង្កើតគុណភាពទាំងមូលនៃកិច្ចសន្យា និងផលប្រយោជន៍គម្រោង ចំពោះប្រជាជន ។

៣. ភាពខុសគ្នា និងស្រដៀងគ្នារវាងការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និងការបង្ហាត់បង្ហាញ

	ការបណ្តុះបណ្តាល	ការសម្របសម្រួល	ការបង្វឹកឬការបង្ហាត់បង្ហាញ
គោលបំណង	បង្កើនចំណេះដឹង សមត្ថភាព ជំនាញ	ឆ្លងយោបល់គ្នា ចែករំលែក អត្ថន័យការព្រមព្រៀង ដំណោះស្រាយ ធ្វើការសម្រេចចិត្តជាមួយគ្នា	កែលំអការអនុវត្តការងារ (អាជីព និងបុគ្គល)
វិធីសាស្ត្រ	ដឹកនាំដោយមានការរៀបចំ និង ធ្វើកាលវិភាគ ទុកជាមុន នូវព្រឹត្តិការណ៍នៃការរៀនសូត្រ (វគ្គបណ្តុះបណ្តាល)	សម្របសម្រួលការពិភាក្សា/ធ្វើការ វិភាគជាមួយ ក្រុម ក្រុមការងារ ឬអង្គការ នានា	គាំទ្រក្នុងដំណើរការគិត និង ការរៀនសូត្ររបស់បុគ្គលឬក្រុម
ការទទួលខុសត្រូវ	គ្រូបណ្តុះបណ្តាលទទួលខុសត្រូវលើខ្លឹមសារ និងដំណើរការនៃការបណ្តុះបណ្តាល សិក្ខាកាមទទួល ខុសត្រូវលើការរៀនសូត្ររបស់ខ្លួន	អ្នកសម្របសម្រួលទទួលខុសត្រូវលើការរៀបចំ ដំណើរការ សិក្ខាកាមទទួលខុសត្រូវក្នុងការចែករំលែកនូវគំនិត យោបល់ បទពិសោធន៍ និងលទ្ធផលនៃការសម្របសម្រួល	អ្នកបង្វឹក/អ្នកបង្ហាត់បង្ហាញ ទទួលខុសត្រូវលើការរៀបចំ ដំណើរការ អ្នកទទួលការបង្វឹក/អ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ ទទួលខុសត្រូវក្នុងការលើកបញ្ហា និងធ្វើការសម្រេចចិត្ត

មេរៀនទី ៣

ការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ

១. សេចក្តីផ្តើម និងបង្ហាញគោលបំណងមេរៀន

ក. សេចក្តីផ្តើម:

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូបានដឹងរួចមកហើយអំពីអត្ថន័យ ភាពដូចគ្នា និងខុសគ្នារវាង ការបណ្តុះបណ្តាល ការសម្របសម្រួល និងការបង្ហាត់បង្ហាញតាមរយៈមេរៀនទី២ ។ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូក៏បានសិក្សារួចមកហើយដែរ អំពីការគ្រោងរៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលនៅក្នុងវគ្គទី១ ។ មេរៀននេះលោកគ្រូ អ្នកគ្រូនឹងទទួលបានចំណេះដឹង នៃការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ និងវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯងពីរបៀបដែលរៀនសូត្របានប្រសើរបំផុត ។

ខ. គោលបំណងនៃមេរៀន: នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ សិក្ខាកាមនឹងអាច :

- រៀបរាប់បានអំពីមធ្យោបាយរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ
- វាយតម្លៃអំពីរបៀបរៀនសូត្រផ្ទាល់ខ្លួន
- ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ ARLP ដើម្បីវិភាគលើព្រឹត្តិនៃការណ៍ប៉ាន់ប្រមាណតម្រូវការរៀនសូត្រ

២. ការបំផុសគំនិតអំពីការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ :

- តើការរៀនសូត្រមានន័យយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះអ្នក?
- តើចរិកលក្ខណៈពិសេសរបស់មនុស្សពេញវ័យរៀនសូត្រមានអ្វីខ្លះ?
- អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ជាក់លើឯកសារទី ១

៣. លំហាត់ ការរៀនសូត្ររបស់រូបរាងកាយមនុស្ស

ការណែនាំ :

- ចែកសិក្ខាកាមជាគូ
- គូនីមួយៗជួយគូរឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកឱ្យពេញតួខ្លួនទាំងមូល
- អ្នកសម្របសម្រួលណែនាំឱ្យសិក្ខាកាមដាក់ពណ៌ និងទីកន្លែងលើរូបរាងកាយ
    - អារម្មណ៍ ពេលសប្បាយ-ស្រឡាញ់-ខឹង និងស្អប់ ប្រើពណ៌អ្វី នៅកន្លែងណា?
    - រៀនអំពីគោលគំនិត ទស្សនៈ ឬទ្រឹស្តី ប្រើពណ៌អ្វី នៅកន្លែងណា?
    - ការទាញយកចំណុចរៀនសូត្រផ្ទាល់ខ្លួនប្រើពណ៌អ្វី នៅកន្លែងណា?
    - ការរៀនសូត្រពីបទពិសោធន៍ និងការប្រើប្រាស់ ប្រើពណ៌អ្វី នៅកន្លែងណា?
- អ្នកចូលរួមដើរមើលរូបភាពនីមួយៗ ហើយម្ចាស់ធ្វើការបង្ហាញដោយសង្ខេប

- ការសន្និដ្ឋាន :

  - ការសិក្សាអំពីគោលគំនិត ទស្សនៈ ឬទ្រឹស្តី ស្ថិតនៅត្រង់ក្បាល
  - ការទាញយកចំណុចរៀនសូត្រស្ថិតក្នុងបេះដូង
  - ការប្រើប្រាស់បទពិសោធន៍ ស្ថិតនៅជើងដៃ

៤. ការបង្ហាញអំពីវដ្តនៃការរៀនសូត្រ

- អ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់ឯកសារទី ២ (ARLP tool)
- សំណួរ និងចម្លើយ

៥. អនុវត្តន៍ (ARLP tool)

ការណែនាំ :

- អ្នកចូលរួមធ្វើការជាមួយខេត្តដៃគូ
- ក្រុមនីមួយៗវិភាគសកម្មភាពនៃដំណើរការ TNA ប្រើឧបករណ៍ ARLP (ដោយសង្ខេប)
- ក្រុមនីមួយៗចែករំលែកលទ្ធផល

៦. លំហាត់អំពីការវាយតម្លៃនៃរបៀបរៀនសូត្រផ្ទាល់ខ្លួន

ការណែនាំ :

- រំលឹកការងារផ្ទាល់ខ្លួនអំពីរបៀបរៀនសូត្ររបស់ខ្លួន *(បញ្ជីសំណួរត្រូវផ្តល់ជូនពីមុនពេលមិញ ឯកសារទី៣)*
- រៀបចំផ្នែកទាំង៤នៃរបៀបរៀនសូត្រ (A,B,C and D) ក្នុងបន្ទប់រៀន
- អញ្ជើញសិក្ខាកាមឱ្យឈរទៅរបៀបរៀនសូត្ររៀងៗខ្លួននៃផ្នែកនីមួយៗ
- តាមផ្នែកនីមួយៗជ្រើសរើសតំណាងដើម្បីអានប្រយោគរបស់ខ្លួន

ការឆ្លុះបញ្ចាំង :

- **ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមកឈរកន្លែងនេះ? និងផ្តល់ឧទាហរណ៍**

៧. ការសន្និដ្ឋានៈ

- សង្ខេបមេរៀន :
- តើអ្នកបានរៀនចំណុចសំខាន់ៗអ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ?

ឯកសារទី ១ :

១. អត្ថន័យនៃការរៀនសូត្រ :

- គឺជាដំណើរការដែលបុរស និងស្ត្រីពេញវ័យទាំងនោះទទួលបានមកនូវចំណេះដឹងថ្មីៗ ជំនាញ អាកប្ប-កិរិយា ផលប្រយោជន៍ និងតម្លៃរបស់ខ្លួន។
- គឺជាដំណើរការដែលធ្វើឡើងដោយមនុស្សពេញវ័យដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ខ្លួនឯង ។ វាគឺជាដំណើរការអប់រំមួយដែលជានិច្ចកាលភ្ជាប់ជាមួយនូវដំណើរការផលិត ដំណើរការនយោបាយ និងដំណើរការសេវាកម្ម។
- គឺជាដំណើរការកែលំអជាបន្តបន្ទាប់នៃគុណភាពការងារ ដោយសំឡឹងមើលលើភាពជោគជ័យ និងកង្វះខាត ពីអតីតកាល ហើយស្វែងរកមធ្យោបាយបង្កើនភាពជោគជ័យ និងកាត់បន្ថយភាពបរាជ័យនៅអនាគត ។
- **ការរៀនសូត្រ** គឺជាការទទួលបានចំណេះដឹង ឥរិយាបថ ជំនាញ និងការយល់ដឹងថ្មី ។ វាសំដៅលើការប្រព្រឹត្តដំណើរការ ឬបទពិសោធន៍នៃការទទួលបានចំណេះដឹងថ្មី ឬជំនាញថ្មី ។ ការរៀនសូត្រកើតឡើងដោយវិធីច្រើនយ៉ាង ។ ការរៀនសូត្រអំពីចំណេះដឹង និងជំនាញបច្ចេកទេស ដែលចាំបាច់សម្រាប់ ការគ្រប់គ្រងគម្រោង និងការងារត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ បានមកជាចំបងពីការបណ្តុះ-បណ្តាលឯកទេស សិក្ខាសាលា និងឯកសារ បានមកពីការប្រើប្រាស់ជំនាញដែលទើបទទួលបាននោះក្នុងការគ្រប់គ្រងគម្រោង និងការងារតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ និងបានមកពីបទពិសោធន៍ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងគម្រោង និងការងារត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ។

២. ចរិកលក្ខណៈរបស់មនុស្សពេញវ័យក្នុងការរៀនសូត្រ :

- មនុស្សពេញវ័យគឺទទួលខុសត្រូវនៅក្នុងជីវិតរបស់ខ្លួន គេត្រូវសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនគេ
- ពួកគេមានបទពិសោធន៍យ៉ាងច្រើន
- ពួកគេចង់រៀននូវអ្វីដែលមានសារសំខាន់ចំពោះពួកគេភ្លាមៗ
- មនុស្សពេញវ័យនឹងរៀននូវអ្វីដែលអាចជួយដល់ការងាររបស់ពួកគេ និងអាចជួយដោះស្រាយបញ្ហារបស់ពួកគេដែលគេកំពុងប្រឈមមុខ។

៣. ការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ

<u>**តាមទស្សនៈរបស់ខ្លួន :**</u>

- ផ្តល់នូវឱកាសដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តថាពួកគេចង់រៀនអ្វី
- គ្រោងនូវអ្វីដែលពួកគេចង់រៀន

- ពួកគេត្រូវការ ការគោរព
- អ្នកបង្រៀន និងអ្នករៀនចូលរួមសួរនិងឆ្លើយ
- មានភាពស្និទ្ធស្នាល និងក្រៅផ្លូវការ
- ការរៀបចំតុកៅអីសិក្សាគឺត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្ដីត្រូវការរបស់មនុស្សពេញវ័យ
- ការវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង និងការវាយតម្លៃទៅលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចដែលត្រូវកែរលំអ
- ត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្នកសិក្សា និងអ្នកសម្របសម្រួល

តាមបទពិសោធន៍:

វិជ្ជមាន

- បទពិសោធន៍របស់គេគួរតែត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់
- ការយកមកប្រើប្រាស់ជាក់ស្ដែងនូវបទពិសោធន៍ គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់

អវិជ្ជមាន

- ពួកគេប្រកាន់ខ្ជាប់នូវទម្លាប់ចាស់ហើយទម្លាប់ទាំងនេះត្រូវតែបោះបង់ចោលបន្តិចម្ដងៗ តាមរយៈ សិក្ខាសាលា រឺ សន្និសីទ ។ ល ។

ត្រៀមខ្លួនជាស្រេចដើម្បីសិក្សា

ការរៀនសូត្រគួរត្រូវបានរៀបចំឡើងអោយទាក់ទងទៅនឹងការងារពិតរបស់គាត់ ដូចជារបៀបគ្រប់គ្រងជំនួញ រឺរបៀបធ្វើជីដាក់ស្រែ ។ ល ។

ទំនោរនៃការរៀនសូត្រ (Orientation to learning)

ការរៀនសូត្រគួរតែយកទៅប្រើប្រាស់ភ្លាមៗ រៀនថ្ងៃនេះយកទៅប្រើប្រាស់ថ្ងៃស្អែក គួរតែផ្ដោតទៅលើបញ្ហា មិនគួរផ្ដោតទៅលើមុខវិជ្ជា ។

ការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ/ការរៀនសូត្របន្ត (ក្នុងបរិបទគណៈកម្មាធិការ អភិវឌ្ឍជនបទខេត្ត និងមន្ទីរ)

ក្នុងបរិបទគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិនៃគណៈកម្មាធិការ អភិវឌ្ឍជនបទខេត្ត និងមន្ទីរ ការរៀនសូត្រ គឺជាការបន្ថែមទៅលើចំណេះដឹង និងជំនាញដែលមានស្រាប់ ដើម្បីធ្វើការគ្រប់គ្រងគម្រោង និងត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ អោយកាន់តែប្រសើរ ។ ដូច្នេះ នេះជាការបង្រៀន និង អប់រំមនុស្សពេញវ័យក្នុងគោលបំណង អោយអ្នកចូលរួម បានដឹងពីចំណេះដឹង និងជំនាញថ្មីៗផ្នែកគ្រប់គ្រងគម្រោង និងត្រួតពិនិត្យ ។ នៅពេលមន្ត្រី បានទទួលចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍រួចហើយ ពួកគេអាចបន្ថែម ឬរារាំងការរៀនថ្មី ឬបណ្ដុះបណ្ដាលថ្មី ។

ចរិកលក្ខណៈមួយចំនួនរបស់ការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ/ការរៀនសូត្របន្តបន្ទាប់

- បង្កើនជាបន្តបន្ទាប់នូវគុណភាពការងារគម្រោង ដោយរៀនសូត្រពីជោគជ័យ និងកំហុសនៅក្នុងអតីតកាល និងស្វែងយល់ថាតើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីបង្កើនការជោគជ័យ និងកាត់បន្ថយការបរាជ័យនាពេលអនាគត។
- ចែករំលែកគំនិត និងបទពិសោធន៍ជាមួយគ្នាទៅវិញទៅមកដើម្បីធ្វើការកាន់តែប្រសើរ។
- បើកទូលាយអំពីបញ្ហា និងការបរាជ័យ និងឆ្លៀតឱកាសដើម្បីរៀនសូត្រ
- ដំណើរការដែលអនុញ្ញាតអោយមនុស្សពេញវ័យ ទាំងស្រី ទាំងប្រុស ទទួលបានចំណេះដឹង ជំនាញ អត្តចរិក ចំណាប់អារម្មណ៍ និងតម្លៃថ្មី។
- ដំណើរការដែលមនុស្សពេញវ័យប្រើដើម្បីអភិវឌ្ឍខ្លួនឯង និងអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ។

កត្តាសំខាន់ៗផ្សេងៗទៀត

(ការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ/ការរៀនសូត្របន្តបន្ទាប់តាមរយៈគម្រោងកសាងសមត្ថភាពគ្រូបង្គោល)

- មន្ត្រីរៀនសូត្រចូលរួមក្នុងការប៉ាន់ប្រមាណតម្រូវការបណ្តុះបណ្តាល និងវាយតម្លៃចំណេះដឹងខ្លួនឯងព្រមទាំងធ្វើតារាងអាទិភាពនូវអ្វីដែលពួកគេចង់រៀន។
- អ្នករៀន/សិស្ស សុទ្ធតែជាមន្ត្រីដែលគេគោរព (អ្នកបណ្តុះបណ្តាល/អ្នកសម្របសម្រួលគួរតែចងចាំចំណុច នេះនៅក្នុងចិត្ត)
- ការរៀនសូត្រ ត្រូវតែធ្វើឡើងនៅក្នុងបរិយាកាសស្និទ្ធស្នាល និង មិនផ្លូវការពេក
- ការវាយតម្លៃ និងពតិមានត្រលប់: ការវាយតម្លៃខ្លួនឯង និងពតិមានត្រលប់អំពីចំណុចខ្លាំង និងខ្សោយនៃកម្មវិធីរៀនសូត្រ ត្រូវតែកំណត់ឡើងដោយអ្នករៀន/សិស្ស និងអ្នកសម្របសម្រួលរួមគ្នា។
- មន្ត្រីចូលរួមរៀនសូត្រទាំងអស់សុទ្ធតែមានបទពិសោធន៍: បទពិសោធន៍របស់ពួកគេ គួរតែត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលអោយបានច្រើនបំផុត។
- ការបណ្តុះបណ្តាល/រៀនសូត្រ ត្រូវសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការយកទៅអនុវត្ត (តើត្រូវធ្វើដូចម្តេច និងធ្វើអោយកាន់តែប្រសើរ)។ ឧទាហរណ៍ តើត្រូវសរសេរកិច្ចសន្យា/សំណើគម្រោងដូចម្តេច ? តើត្រូវតាមដានការរីក ចំរើនគម្រោងដូចម្តេច ? តើត្រូវវាយតម្លៃគុណប្រយោជន៍គម្រោងដូចម្តេច ?
- អវិជ្ជមាន : មន្ត្រីរៀនសូត្រ អាចមានគំនិត និងទំលាប់មិនប្រែប្រួល។ វាក៏អាចរារាំងការរៀនសូត្រដែរ។ ដូច្នេះ គេត្រូវតែយល់ និងដោះស្រាយបញ្ហានេះ ដើម្បីអោយការរៀនសូត្រថ្មីមានប្រសិទ្ធភាព។
- ការរៀនសូត្រ/បណ្តុះបណ្តាល គួរតែផ្តោតទៅលើបញ្ហា និងការអនុវត្តភ្លាមៗ (រៀនថ្ងៃនេះដើម្បីធ្វើអ្វីមួយអោយកាន់តែល្អនៅថ្ងៃស្អែក)។

ឯកសារទី២ : វដ្ដ ៊ី ខួបនៃការរៀនសូត្រ

ឧបករណ៍សម្រាប់ឆ្លុះបញ្ចាំង ARLP

ខួបនៃការរៀនសូត្រ : សកម្មភាព ឆ្លុះបញ្ចាំង រៀនសូត្រ និងធ្វើផែនការ (ARLP)

ដើម្បីអោយសិក្ខាកាមទទួលយកនូវជំនាញបាន ហើយនឹងក្លាយជាអ្នករៀនសូត្រប្រកបដោយឯករាជ្យភាព ព្រមទាំងទទួលយកការរៀនសូត្រលើគ្រប់ស្ថានភាពនៃជីវិត។ មានវិធីសាស្ត្រថ្មីមួយដែលគួរត្រូវបង្ហាញអោយសិក្ខាកាមយល់ដឹងគឺ (A.R.L.P) សកម្មភាព ឆ្លុះបញ្ចាំង រៀនសូត្រ និង ធ្វើផែនការ។ (A.R.L.P) គឺជាឧបករណ៍ដែលជួយអោយមនុស្សទទួលយកការរៀនសូត្រតាមរយៈការឆ្លុះបញ្ចាំងនូវបទពិសោធន៍ និងការទាញចេញនូវចំណុចរៀនសូត្រសម្រាប់យកទៅអនុវត្តនៅពេលខាងមុខ។ គំនូសដ្យាក្រាមខាងក្រោមនេះ នឹងពន្យល់លំអិតបន្ថែម អំពីរបៀបនៃការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេះ នៅក្នុងការអនុវត្ត។

សកម្មភាព/ព្រឹត្តិការណ៍

- តើអ្វីខ្លះបានកើតឡើង?
- តើមានបញ្ហាសំខាន់ៗអ្វីខ្លះបានកើតឡើង?

ការអនុវត្តការរៀនសូត្រ

- តើយើងនឹងធ្វើអ្វីផ្សេងពីនេះ?
- តើយើងធ្វើវារបៀបណា?

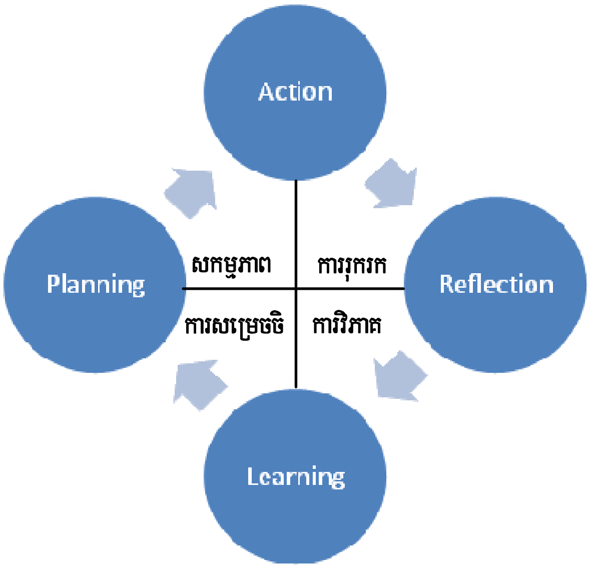

ការពិនិត្យឡើងវិញនិងការគិតអំពីសកម្មភាព /ព្រឹត្តិការណ៍

- ហេតុអ្វីបានវាកើតឡើងដូច្នេះ?
- តើអ្វីខ្លះដែលល្អ ហើយអ្វីខ្លះដែលមិនល្អ?

ការរៀនសូត្រ/ការអះអាងថ្មីៗ

- តើមានចំណុចរៀនសូត្រថ្មីៗអ្វីខ្លះដែលយើងបានរកឃើញតាមរយៈការអនុវត្ត?
- តើវាបង្ហាញអោយយើងដឹងអំពីអ្វី?

ឯកសារទី៣ : បញ្ជីសំណួរឥរិយាបថនៃការរៀនសូត្រ

សូមមើលឃ្លានេះដោយយកចិត្តទុកដាក់ ។ មានឃ្លាពីរប្រយោគនៅខាងឆ្វេងនៃតារាង សូមធ្វើការជ្រើសរើសគូសថាតើឃ្លាមួយណាដែលស័ក្តិសមទៅនឹងឥរិយាបថ/បុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់លោកអ្នក ។ ឆ្លើយនូវសំណួរទាំងអស់ដោយភាពស្មោះត្រង់ ហើយចម្លើយទាំងអស់នេះគ្មានចម្លើយមួយណាត្រូវ ឬខុសនោះទេ ។ សូមកុំធ្វើការគិតពិចារណាយូរពេកព្រោះវានឹងអាចអោយធ្វើការសន្និដ្ឋានយល់ច្រឡំ ។

	ក	ខ	គ	ឃ
១-ខ្ញុំតែងតែស្ទាក់ស្ទើរនៅពេលធ្វើការបញ្ចេញមតិនៅលើកដំបូង វាហាក់ដូចជាមិនសូវសម	0			
២- ខ្ញុំពោរពេញដោយការពិចារណា និងមានវិធីសាស្រ្តត្រឹមត្រូវ		0		
៣- ខ្ញុំសួរសំណួរជជីកនៅពេលដែលខ្ញុំរៀននូវប្រធានបទថ្មី			0	
៤- ខ្ញុំជាមនុស្សដែលងាយទទួលយកបច្ចេកទេស និងចំណុចសំខាន់ៗពីបុគ្គលដទៃ				0
៥- ខ្ញុំចូលចិត្តអនុវត្តន៍ និងជជីករកឬសគល់				0
៦- ខ្ញុំជាមនុស្សមានហេតុផល និងច្បាស់លាស់			0	
៧- ខ្ញុំរីករាយនឹងការមើលអ្នកដទៃ		0		
៨- ខ្ញុំតែងតែជាមនុស្សម្នាក់ដែលចាប់ផ្តើមការសន្ទនា	0			
៩-ខ្ញុំជាមនុស្សបត់បែន និងបើកចិត្តទូលាយ	0			
១០-ខ្ញុំជាមនុស្សយកចិត្តទុកដាក់ និងប្រយ័ត្នប្រយែង		0		
១១-ខ្ញុំមានផែនការជាក់លាក់ និងលំអិត			0	
១២-ខ្ញុំចូលចិត្តធ្វើផែនការពិតប្រាកដប៉ុន្តែអាចបត់បែនបាន				0
១៣-ខ្ញុំចូលចិត្តសាកល្បងអ្វីថ្មីៗ និងប្លែកៗដោយមិនមានការរៀបចំទុកជាមុនច្រើន	0			
១៤-ខ្ញុំអង្កេតប្រធានបទថ្មី រឺអនុវត្តន៍អោយស៊ីជំរៅមុនពេលសាកល្បងធ្វើវា		0		
១៥- ខ្ញុំចូលចិត្តដឹងនូវចម្លើយត្រឹមត្រូវមុនពេលដែលខ្ញុំចាប់ផ្តើមសាកល្បង			0	
១៦- ខ្ញុំចូលចិត្តសាកល្បងអ្វីៗតាមរយៈការអនុវត្តន៍ដើម្បីឃើញថាតើវាអាចដំណើរការរឺអត់				0

១៧-ខ្ញុំរីករាយនឹងទទួល និងអនុវត្តនូវអ្វីដែលថ្មី ១៨- ខ្ញុំរៀបចំបញ្ជីវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដែលសមស្របសម្រាប់អនុវត្តនៅពេលចាប់ផ្តើមប្រធានបទថ្មី	0 	 0		
១៩- ខ្ញុំវិភាគរបាយការណ៍ដើម្បីរកការសន្និដ្ឋាន និងរកចំណុចដែលមិនស៊ីចង្វាក់គ្នា ២០- ខ្ញុំជឿជាក់ចំពោះគំនិតអ្នកដទៃដែលអាចផ្តល់សារៈសំខាន់ដល់ការធ្វើរបាយការណ៍			0 	 0
២១-ខ្ញុំរីករាយនឹងធ្វើការជាមួយអ្នកដទៃ ២២-ខ្ញុំចូលចិត្តធ្វើការម្នាក់ឯង			 0	0
២៣-ខ្ញុំចូលចិត្តអាន និងអង្កេត ២៤-ខ្ញុំចូលចិត្តពាក់ព័ន្ធ និងចូលរួម	 0	0 		
២៥-ខ្ញុំជាមនុស្សស្ងៀមស្ងាត់ និងហាក់ដូចជាមានភាពខ្មាស់អៀន ២៦-ខ្ញុំជាមនុស្សចូលចិត្តនិយាយលឺៗ និងរួសរាយ	 0	0 		
២៧-មនុស្សផ្សេងៗនិយាយថាខ្ញុំជាមនុស្សគិតអ្វីដែលស៊ីជំរៅជ្រៅ (ម៉ឺងម៉ាត់ ប្រយ័ត្នប្រយែង) និងផ្លូវការ ២៨- មនុស្សផ្សេងៗនិយាយថាខ្ញុំជាមនុស្សចូលចិត្តនិយាយ និងមិនផ្លូវការ			0 	 0
២៩-ខ្ញុំហ៊ានធ្វើការសម្រេចចិត្តលឿន ៣០-ខ្ញុំធ្វើការសម្រេចចិត្តដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងពោរពេញទៅដោយកត្តាសមហេតុផល	0 	 0		
៣១-ខ្ញុំប្រើហេតុផលពិតក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេច ៣២-ខ្ញុំប្រើអារម្មណ៍ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេច			0 	 0
៣៣-ខ្ញុំជាមនុស្សដែលងាយស្រួលក្នុងការទំនាក់ទំនង (ឆាប់ស្គាល់អ្នកដទៃ) ៣៤-ខ្ញុំជាមនុស្សពិបាកក្នុងការទំនាក់ទំនង			 0	0
៣៥-ខ្ញុំនិយាយយឺតៗ មួយៗក្រោយពេលគិតពិចារណា ៣៦-ខ្ញុំនិយាយលឿនស្របពេលដែលខ្ញុំកំពុងគិត	 0	0 		

៣៧-ខ្ញុំចូលចិត្តចូលរួមក្នុងការធ្វើលំហាត់ជាក្រុម និងល្បែងថាមពល ៣៨-ខ្ញុំចូលចិត្តមើល និងអង្កេតនៅពេលដែលចូលរួមធ្វើលំហាត់ជាក្រុម	0	 0		
៣៩-ខ្ញុំចូលចិត្តធ្វើការកត់សំគាល់ទ្រឹស្តីនៃប្រធានបទថ្មី ៤០-ខ្ញុំចូលចិត្តករណីសិក្សាពេលដែលខ្ញុំសិក្សានូវប្រធានបទថ្មី			0	 0
សរុប				

តារាងពិន្ទុនៃបែបបទនៃការរៀនសូត្រ

ពិន្ទុ :

រាប់ចំនួនពិន្ទុនៅក្នុងប្រអប់ **ក ខ គ ឃ** ។ ពិន្ទុដែលខ្ពស់ក្នុងមួយប្រអប់គឺ ១0ពិន្ទុ ហើយសរុបទាំងបួនប្រអប់គឺចំនួន ២0 ។

ប្រអប់ពិន្ទុ:

ក. ដោយការអនុវត្ត (**ធ្វើ**).............

ខ. ដោយការមើល (**មើល**)...............

គ. ដោយការគិតពិចារណា (**គិត**)...........

ឃ.ដោយអារម្មណ៍ (**អារម្មណ៍**)..................

គូសតារាងឥរិយាបថនៃការសិក្សារបស់ខ្លួនអ្នកផ្ទាល់នៅទំព័រខាងក្រោម

នៅក្នុងដ្យាក្រាមទម្រង់ខាងក្រោម គឺជាការបង្ហាញដែលទាក់ទងទៅនឹងវិសាលភាពទាំងពីរ : តើយើងគិតដូចម្តេចចំពោះអ្វីមួយ? (ទស្សនៈដែលមិនអាចចែកដាច់ពីគ្នាបាន : អារម្មណ៍ រឺការគិតពិចារណា) និង តើយើងធ្វើវាដោយរបៀបណា? (ដំណើរការជាប់ទាក់ទងគ្នា: អនុវត្តន៍ រឺ ការមើល) ។ មនុស្សភាគច្រើនមាននិន្នាការពីធម្មជាតិ ដើម្បីឆ្ពោះទៅដល់ចំណែកដែលមិនអាចកាត់ផ្តាច់បាន ។ នៅក្នុងពេលដែលមានមនុស្សមួយក្រុមផ្សេងទៀតផ្តោតទៅលើការអនុវត្តជាជាងការមើល និង ប្រើអារម្មណ៍ ជាជាងការពិចារណា ។ ទាំងអស់នេះដែល Honey និង Mumford សំដៅថា **ជាមនុស្សសកម្ម** “Activist” ហើយខណ:ដែល David Kolb អោយឈ្មោះថា **ជាមនុស្សយកចិត្តទុកដាក់ជួយ** “Accommodating” ។

ដ្យាក្រាមខាងក្រោមនេះ និងបង្ហាញពីនិន្នាការរបស់អ្នកដើម្បីឆ្ពោះទៅរកបែបបទមួយ រឺ ច្រើន ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ដ្យាក្រាមខាងក្រោមក៏បង្ហាញអោយឃើញបែបបទនៃការរៀនសូត្រថាតើ ជាមនុស្ស សកម្ម (**ធ្វើ=៧ មើល=៣ គិត=២ អារម្មណ៍=៨**) ។ ប្រើទំព័រខាងក្រោយដើម្បីបង្ហាញអំពីបែបបទនៃរៀនសូត្ររបស់អ្នក និងរៀនបន្ថែមអំពីចរិកលក្ខណៈនៃបែបបទរៀនសូត្រនីមួយៗ ។

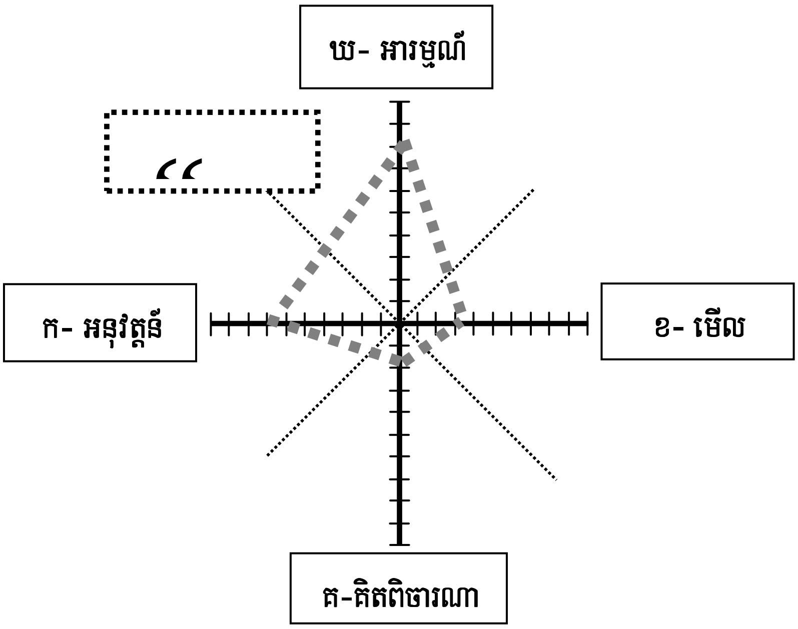
ឃ- អារម្មណ៍
“
ក- អនុវត្តន៍
ខ- មើល
គ-គិតពិចារណា

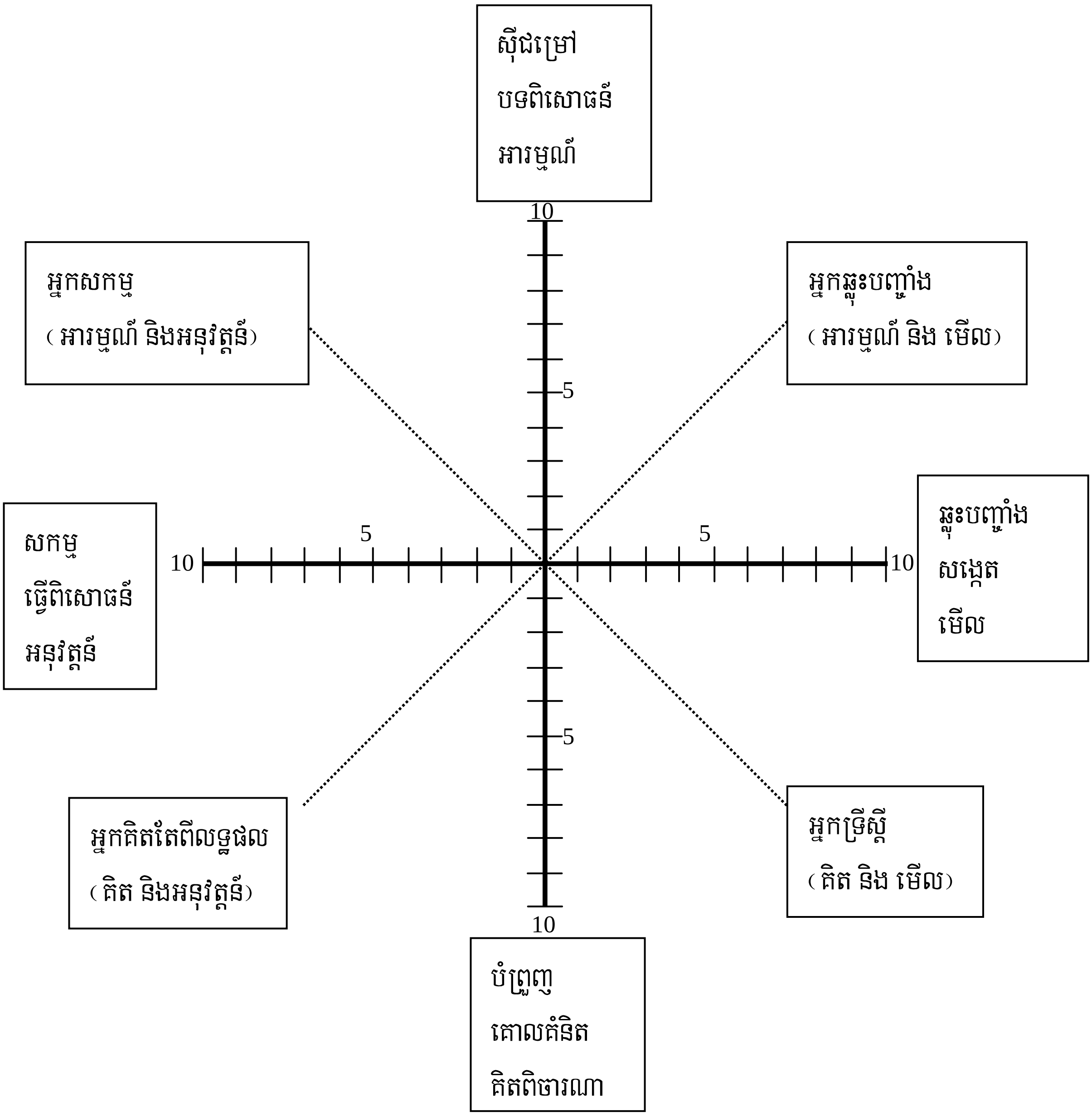
ស៊ីជម្រៅ
បទពិសោធន៍
អារម្មណ៍
10
អ្នកសកម្ម
(អារម្មណ៍ និងអនុវត្តន៍)
អ្នកឆ្លុះបញ្ចាំង
(អារម្មណ៍ និង មើល)
5
សកម្ម
ធ្វើពិសោធន៍
អនុវត្តន៍
10
5
5
10
ឆ្លុះបញ្ចាំង
សង្កេត
មើល
5
អ្នកគិតតែពីលទ្ធផល
(គិត និងអនុវត្តន៍)
អ្នកទ្រឹស្តី
(គិត និង មើល)
10
បំពេញ
គោលគំនិត
គិតពិចារណា

ការពន្យល់បង្ហាញអំពីឥរិយាបទនៃការសិក្សារៀនសូត្រ

អ្នកសកម្ម (អារម្មណ៍ និងអនុវត្តន៍)	**អ្នកឆ្លុះបញ្ចាំង** (អារម្មណ៍ និង មើល)
- ប្រកាន់ភ្ជាប់នូវការសិក្សារៀនសូត្រ - ជឿជាក់លើអ្វីដែលគាត់យល់ថាត្រូវជាជាងការពិត (ទំលាប់) - ប្រើប្រាស់គំនិតរបស់អ្នកដទៃជាជាងគំនិតខ្លួនឯង - ចូលចិត្តអនុវត្ត និងធ្វើការពិសោធន៍ - រៀនពីការប្រឈម និងបទពិសោធន៍ថ្មីៗ - សភាវគតិប្រតិកម្មចំពោះបត់បែនជាជាងកត្តាសមហេតុផល - មាននិន្នាការជំនឿជឿជាក់លើអ្នកដទៃដើម្បីបានពត៌មាន - ភាពជាទូទៅ និងមានផលប្រយោជន៍នៅក្នុងតួនាទី ដែលទាមទារយ៉ាងសកម្មនិងគំនិតផ្តួចផ្តើម ចូលចិត្តធ្វើការរហូតដល់ទទួលលទ្ធផល - កំណត់ក្រុមគោលដៅ និងធ្វើការយ៉ាងសកម្មនៅតាមមូលដ្ឋានដើម្បីសាកល្បងនូវវិធីសាស្រ្តប្លែកៗដើម្បី សម្រេចគោលដៅ	- អាចមើលឃើញអ្វីប្លែកពីគំនិតអ្នកដទៃ - ងាយយល់ដឹង ហើយចូលចិត្តមើលជាជាងអនុវត្តន៍ - មានបំណងក្នុងការប្រមូលពតិមាន ហើយប្រើប្រាស់ការស្រមើស្រមៃដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហា - មានសមត្ថភាព ក្នុងការស្វែងយល់ស្ថានភាពជាក់លាក់យ៉ាងល្អប្រសើរ - អនុវត្តបានល្អប្រសើរ នៅក្នុងស្ថានភាពដែលទាមទារវិភាគគំនិត ឧទាហរណ៍ និងបំផុសគំនិត - មានការចាប់អារម្មណ៍ និងវប្បធម៌ទូលំទូលាយ ហើយចូលចិត្តប្រមូលពតិមាន - ជាមនុស្សចាប់អារម្មណ៍លើគំនិតស្រមើស្រមៃ និងប្រើអារម្មណ៍ - មានទំនោរខ្លាំងទៅរកផ្នែកសិល្បៈ - ចូលចិត្តធ្វើការជាក្រុមដើម្បីស្តាប់ និងបើកគំនិតអោយទូលាយ និងទទួលពតិមានត្រឡប់
អ្នកគិតតែពីលទ្ធផល (គិត និងអនុវត្តន៍)	**អ្នកទ្រឹស្តី** (គិត និង មើល)
- អាចដោះស្រាយបញ្ហា និងអាចប្រើប្រាស់ការរៀនសូត្ររបស់គេដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយ និងអនុវត្តដំណោះ-ស្រាយនោះ - ចូលចិត្តកិច្ចការបច្ចេកទេស មិនចាប់អារម្មណ៍ពីមនុស្សដទៃ - ប្រើប្រាស់លទ្ធផលអនុវត្ត នូវការរកឃើញយ៉ាងល្អបំផុតសម្រាប់ជាគំនិត និងទ្រឹស្តី - អាចដោះស្រាយបញ្ហា និងធ្វើសេចក្តីសម្រេចដោយដំណោះស្រាយដែលបានរកឃើញឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរ និងបញ្ហា - មានការទាក់ទាញខ្លាំងនឹងកិច្ចការបច្ចេកទេស និងបញ្ហាជាជាងទំនាក់ទំនងបុគ្គល និងសង្គម - មានសមត្ថភាពលើជំនាញ និងបច្ចេកទេស - ចូលចិត្តធ្វើការពិសោធន៍ជាមួយគំនិតថ្មីៗដើម្បីរៀនសូត្រ និង ធ្វើការអនុវត្តផ្ទាល់	- ចូលចិត្តរៀនអ្វីខ្លីៗ កត្តាសមហេតុផល - គំនិត និងទស្សនៈគឺសំខាន់ជាងអ្នកដទៃ - ផ្តល់ការពន្យល់ល្អជាជាងមានឱកាសអនុវត្ត - មានការយល់ឃើញល្អប្រសើរចំពោះពតិមាន ដើម្បីចាត់ចំណាត់ថ្នាក់ និងការរៀបចំអោយមានទម្រង់ជាក់លាក់ - មានភាពទាក់ទាញខ្លាំងចំពោះទ្រឹស្តីសមហេតុផលជាជាងការអនុវត្តផ្ទាល់ - មានសារៈសំខាន់សម្រាប់ប្រសិទ្ធិភាពពតិមាន និងវិទ្យាសាស្រ្តនិយម - ចូលចិត្តអាន ឧទ្ទេសនាម ការរុករកវិធីសាស្រ្តវិភាគ និង មានពេលវេលាគិតចំណុចនីមួយៗបានល់អិត

មេរៀនទី ៤

តួនាទីរបស់គ្រូបណ្តុះបណ្តាល/ អ្នកសម្របសម្រួលល្អ

១. សេចក្តីផ្តើម និងបង្ហាញគោលបំណងមេរៀន

ក. សេចក្តីផ្តើមៈ

ក្នុងមេរៀនទី៣ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូបានរៀនជាច្រើនអំពីបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់មនុស្សពេញវ័យ និងបែបបទនៃការរៀនសូត្រ ។ មេរៀននេះលោកគ្រូ អ្នកគ្រូនឹងទទួលបានចំណេះដឹងអំពីតួនាទីរបស់អ្នកបណ្តុះ-បណ្តាល/សម្របសម្រួលល្អ ។

ខ. គោលបំណងនៃមេរៀនៈ

ខ. គោលបំណងនៃមេរៀនៈ នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ សិក្ខាកាមនឹងអាច :

- រៀបរាប់បានអំពីតួនាទីរបស់អ្នកបណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួលល្អ
- ទទួល និងអនុវត្តអំពីក្រឹត្យក្រមមួយចំនួននៃការសម្របសម្រួល

២. លំហាត់ដើម្បីក្លាយជាអ្នកសម្របសម្រួលល្អម្នាក់

ការណែនាំៈ

- ចែកសិក្ខាកាមជា ៤ក្រុម
- ក្រុមនីមួយៗអង្គុយជារង្វង់មូល
- អ្នកសម្របសម្រួលបង្ហាញជាគំរូ ដើម្បីងាយស្រួលដល់សិក្ខាកាមអនុវត្តតាម
- សមាជិកក្រុមម្នាក់ៗក្នុងក្រុមត្រូវគិតពីបទពិសោធន៍ ឬស្រមៃថាដើម្បីក្លាយជាអ្នកសម្របសម្រួលដ៏ល្អម្នាក់ ត្រូវមានតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវអ្វីខ្លះ?
- សមាជិកក្រុមម្នាក់ៗត្រូវនិយាយប្រាប់គ្នាក្នុងក្រុមពីគំនិតរបស់ខ្លួនម្តងមួយៗ និយាយបណ្តាក់គ្នាមួយជុំហើយមួយជុំទៀតដោយឥតឈប់រយៈពេល២០នាទី ។ *(ត្រូវប្រើប្រយោគថាៈ "**ខ្ញុំជាអ្នកសម្រប-សម្រួលល្អ- ខ្ញុំត្រូវធ្វើ**.................")*
- ក្រុមនីមួយៗត្រូវសង្ខេបគំនិតសំខាន់ៗដាក់ក្នុងក្រដាសពណ៌
- ក្រុមនីមួយៗរៀបចំក្រដាសពណ៌ជាបួនក្រុម គុណភាព អត្តចរិក ជំនាញ និងវិធីសាស្ត្រ/ឧបករណ៍

ការឆ្លុះបញ្ចាំងៈ

- តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេច?
- តើមានអ្វីខ្លះដែលអ្នកបានសង្កេតពីលំហាត់នេះ?
- តើមានការងាយស្រួលអ្វីខ្លះ និងការលំបាកអ្វីខ្លះ?
- តើលំហាត់នេះអាចឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងដូចម្តេចជាមួយការធ្វើការជាក្រុម?

៣. ការបង្ហាញលទ្ធផលក្រុមនីមួយៗតាមរយៈការដើរគយគន់

ការណែនាំ :

- ក្រុមនីមួយៗរៀបចំលទ្ធផលរបស់ខ្លួននៅលើកម្រាល
- អ្នកចូលរួមទាំងអស់ដើរមើលលទ្ធផលតាមក្រុមនីមួយៗ
- ក្នុងពេលដើរមើលលទ្ធផលរបស់ក្រុមនីមួយៗ អ្នកចូលរួមមិនអាចជជែកគ្នាបានទេ ប៉ុន្តែពួកគេប្រើសញ្ញាជំនួសវិញទៅលើក្រដាសពណ៌ ប្រសិនបើមានបញ្ហាលើក្រដាសពណ៌ណាមួយ ។
- អ្នកសម្របសម្រួលណែនាំឱ្យអ្នកចូលរួមប្រើសញ្ញា (**!** = ចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំង **?**= ឆ្ងល់ ឬមានសំណួរ 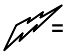= មិនយល់ព្រម)
- ក្រោយពីការដើរមើល ក្រុមនីមួយៗបញ្ជាក់លើក្រដាសពណ៌ដែលមានសញ្ញាខាងលើ
- អ្នកសម្របសម្រួលបង្ហាញឯកសារទី១ ទី២ និង ទី៣

៤. ការអនុវត្តអំពីក្រឹត្យក្រមនៃការសម្របសម្រួល

ការណែនាំ :

- អ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់ឯកសារទី ៤
- អនុវត្តន៍នៃក្រឹត្យក្រមនីមួយៗ

៥. ការសន្និដ្ឋានៈ

- សង្ខេបមេរៀន
- តើអ្នកបានរៀនចំណុចសំខាន់ៗអ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ?

ឯកសារទី ១ : ចរិតលក្ខណៈនៃអ្នកសម្របសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាលល្អ

ការសម្របសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល : ដំណើរការនៃការតាក់តែង រៀបចំ និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដើម្បីបង្កើនចំណេះដឹង និងជំនាញ គឺជាដំណើរការសម្របសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។

អ្នកសម្របសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល : អ្នកសម្របសម្រួល ដូចជាឆ្មបដែលជួយក្នុងការបង្កើតកូន ប៉ុន្តែមិនមែនជាអ្នកផលិតកូនទេ។ អ្នកជួយ និងជំរុញ ដែលមានគោលដៅជួយអ្នកដទៃ ឧទាហរណ៍ មន្ត្រីគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិនៃគណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍជនបទខេត្ត និងមន្ទីរដែលមានជំនាញគ្រប់គ្រងគម្រោង។ អ្នកសម្រប-សម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ជាអ្នកដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល និងមានបទពិសោធន៍ទាក់ទងនឹងទិដ្ឋភាពនានានៃវិធីសាស្ត្រ និងដំណើរការក្នុងការបង្កើនចំណេះដឹង និងជំនាញ។ អ្នកសម្របសម្រួលប្រើវិធីសាស្ត្រសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល និងវិធីសាស្ត្រ តាមបែបចូលរួម ព្រមទាំងប្រើចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ដែលអ្នករៀន/សិស្សមានស្រាប់។ បុគ្គលដែលធ្វើការសម្របសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល គេហៅថា អ្នកបណ្តុះបណ្តាល ឬអ្នកសម្របសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។ អ្នកសម្របសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល គឺជាបុគ្គលសំខាន់ក្នុងការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សពេញវ័យ និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាព។ តួនាទីរបស់អ្នកសម្របសម្រួលគឺដើម្បីៈ ១) ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកចូលរួមដែលជាមន្ត្រីគោលដៅ និងអ្នកគ្រប់គ្រងរបស់ពួកគេ។ ២) ប៉ាន់ប្រមាណតម្រូវការបណ្តុះបណ្តាល រៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល សរសេរគម្រោងមេរៀន រៀបចំសម្ភារៈសិក្សា និងឯកសារ រៀបចំបណ្តុះបណ្តាល ជំរុញការរៀនសូត្រ និងការផ្ទេរចំណេះដឹង និងវាយតម្លៃពតិមានត្រឡប់ និងលទ្ធផលនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។ នៅពេលប្រធានបទវគ្គបណ្តុះបណ្តាលទាក់ទងនឹងបច្ចេកទេស និងទាមទារចំណេះដឹងឯកទេស ឧទាហរណ៍ផ្នែក "ការប្រើសូចនាករក្នុងការតាមដានត្រួតពិនិត្យគម្រោង" អ្នកសម្រប-សម្រួល ធ្វើការជាមួយជំនាញការផ្នែក "សូចនាករ" ដើម្បីបង្កើតបញ្ជីមេរៀន គម្រោងមេរៀន ឯកសារ និងការវាយតម្លៃ។ នៅក្នុងបរិបទ "ការកសាងសមត្ថភាពគ្រូបង្គោលឆ្នើម" គ្រូបង្គោលខេត្ត គឺជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាល និងអ្នកសម្របសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។ គាត់អាចបង្ហាញចំណេះដឹងល្អៗ និងធនធានមនុស្សដែល ចាំបាច់ដែលអាចធ្វើអោយវគ្គបណ្តុះបណ្តាលមានប្រសិទ្ធភាព។ ក្នុងបរិបទគណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍជនបទខេត្តនៃគណៈ-កម្មាធិការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ គ្រូបង្គោលខេត្ត គឺជាអ្នកសម្របសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។

តើអ្វីខ្លះជាចរិកលក្ខណៈនៃអ្នកសម្របសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាលល្អ?

- មានទំនុកចិត្តក្នុងការបង្រៀនមនុស្សពេញវ័យជាក្រុម
- សមត្ថភាពក្នុងការបង្កើតសកម្មភាព និងដំណើរការរៀនសូត្រ
- សមត្ថភាពក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នករៀនសូត្រ/សិស្ស

- យល់ពីអ្វីដែលពួកគាត់ដឹង និងអ្វីដែលពួកគាត់មិនដឹង
- គោរពអ្នករៀន/សិស្ស
- មានសមត្ថភាព និងជំនាញដើម្បីធ្វើអោយការរៀនសូត្រមានភាពកំប្លែង និងរីករាយ
- អនុញ្ញាតិអោយសមាជិកក្រុមបង្កើតកំហុស និងរៀនពីគ្នាទៅវិញទៅមក
- ណែនាំអ្នករៀន/សិស្ស និងស្តាប់ពួកគេ
- ធ្វើនីតិវិធីល្អ និងអនុវត្តវគ្គបណ្តុះបណ្តាលៈ គ្រប់គ្រងពេលវេលា គម្រោងមេរៀន
- ធានាតុល្យភាពនៃការចូលរួម : ប្រើវិធីសាស្ត្រប្លែកៗដើម្បីធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នករៀន/សិស្ស ប្រភេទ ផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងក្រុម ។
- លើកទឹកចិត្តអោយអ្នករៀន/សិស្សដែលស្ងៀមស្ងាត់អោយចូលរួមយ៉ាងសកម្ម
- គ្រប់គ្រងភាពខុសគ្នា ជួយក្រុមក្នុងការដោះស្រាយភាពខុសគ្នា និងបង្កើតអោយមានការព្រមព្រៀងគ្នា។
- ស្តាប់ ពន្យល់ដោយប្រើពាក្យផ្សេង សង្កេត បំភ្លឺ និងបរិយាយ
- បកស្រាយឥរិយាបថជាពាក្យសំដី និងមិនមែនពាក្យសំដី
- វិភាគអោយបានច្បាស់លាស់ និងរហ័ស រៀបចំ សង្ខេប និងបញ្ចូលទិន្នន័យ
- គិត និងនិយាយអោយច្បាស់ៗ
- ភាពចាស់ទុំផ្នែកចិត្តគំនិត និងអព្យាក្រឹត្យវិជ្ជាជីវៈ
- និយាយអោយត្រង់ៗ សង្ខេប ច្បាស់ៗ ខ្លាំងៗ
- ផ្តោតលើដំណើរការ និងសម្រេចលទ្ធផលដែលត្រូវការ
- ស្វែងរកពតិមានត្រឡប់ និងធ្វើការវាយតម្លៃលើចំណេះដឹងខ្លួនឯងជាបន្តបន្ទាប់

ឯកសារទី២ : អ្នកសម្របសម្រួលគួរធ្វើអ្វីខ្លះ និងធ្វើដោយរបៀបណា ?

១. ធ្វើឱ្យអ្វីៗមានដំណើរការរលូន

២. ជួយឱ្យសិក្ខាកាម ចែករំលែកគំនិត (ប្រើសំណួរ)

៣. ជួយឱ្យសិក្ខាកាមមានអារម្មណ៍ល្អ (ប្រើភ្នែក ផ្តល់ការជំរុញទឹកចិត្ត)

៤. ធ្វើឱ្យសិក្ខាកាមផ្តោតទៅលើប្រធានបទ និង ដំណើរការសម្របសម្រួល ។ ឱ្យគាត់ដឹងពីស្ថានភាព និងការសម្រេចចិត្តដែលបានពីការពិភាក្សា និងផ្ទៀងផ្ទាត់ថា គាត់ចង់និយាយអំពីប្រធានបទថ្មី ។ លើកទឹកចិត្តឱ្យគាត់បញ្ចប់ប្រធានបទ១ សិនមុននឹងផ្តើមនិយាយប្រធានបទមួយទៀត ។

៥. ធ្វើការពិភាក្សាប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន ។ សង្ខេបអ្វីដែលពួកគាត់បាននិយាយ ជាពិសេសសង្ខេបគំនិតរបស់អ្នកនិយាយតិច ។ វិធីនេះជួយជំរុញអ្នកអៀនខ្មាស់អោយបញ្ចេញគំនិត និងធ្វើឱ្យច្បាស់ថាគេគ្រប់គ្នាបានលឺគំនិតនោះ ព្រមទាំងធ្វើឱ្យមានទំនាក់ទំនងពីគំនិតមួយទៅគំនិតមួយទៀត ។

៦. បានគិតគូរពីអារម្មណ៍របស់ក្រុមទាំងមូល ។ ស្វែងយល់ថាអារម្មណ៍ពួកគាត់ នៅជាមួយគ្នា តើគាត់ធុញហត់នឿយ ឬខឹង ? បង្ហាញអារម្មណ៍រួម រកវិធីសាស្រ្តបំបាត់ភាពធុញថប់នេះ ។

៧. ពី១ពេលទៅ១ពេល ធ្វើការសង្ខេប គំនិតដែលបានធ្វើការសម្រេចចិត្តរួមគ្នា ។ ធ្វើឱ្យប្រាកដថា បាននិយាយអំពីសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់ក្រុម ។

ដ្យាក្រាមដែលអ្នកសម្របសម្រួលត្រូវធ្វើ

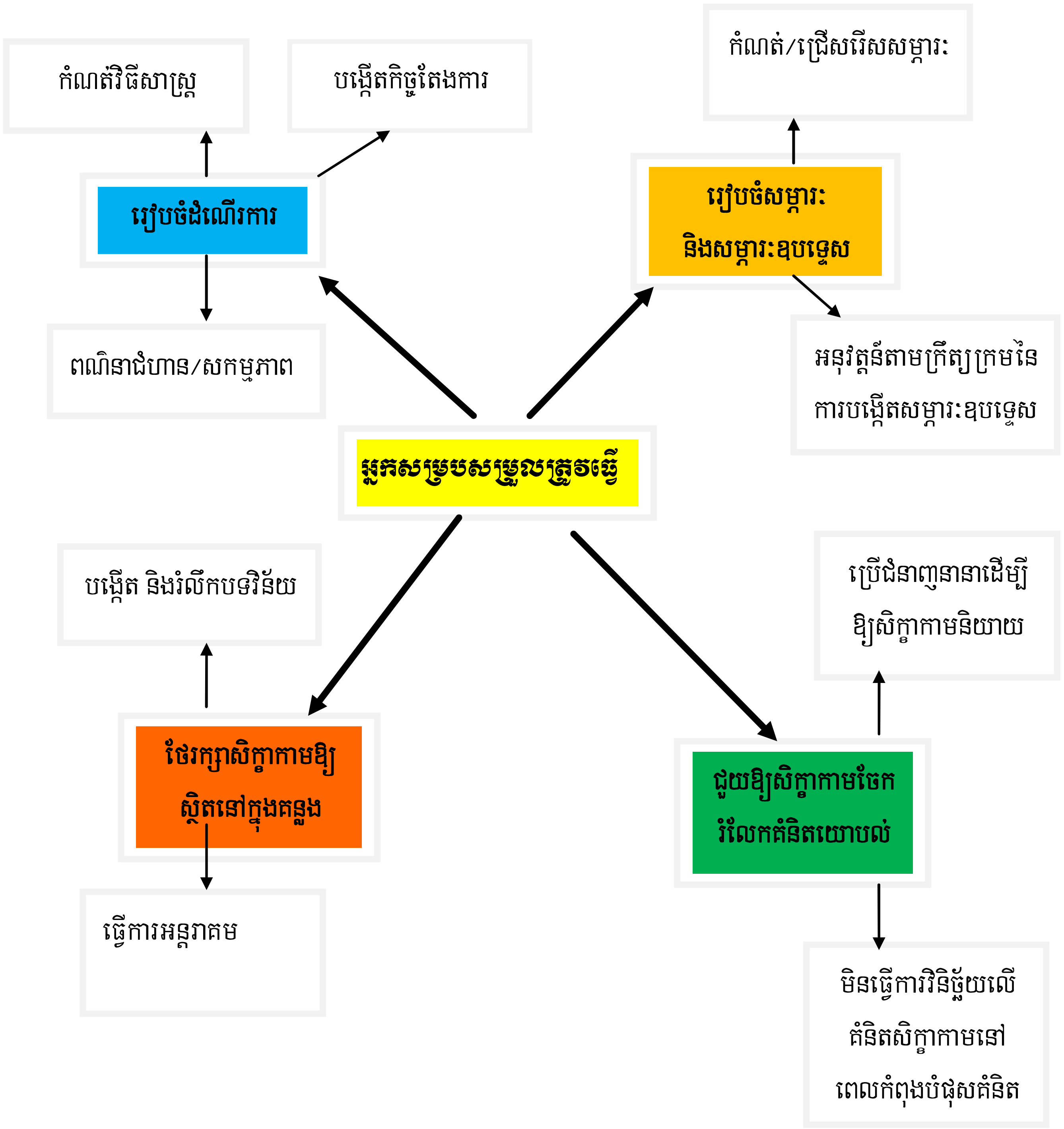

ឯកសារទី៣ ៖ ផ្នែកទាំង៤របស់អ្នកសម្របសម្រួលល្អ

គុណភាពនៃអ្នកសម្របសម្រួល	អត្តចរិត និងអាកប្បកិរិយា	ជំនាញ	វិធីសាស្ត្រ/ឧបករណ៍
• មានបទពិសោធន៍ • ចេះកំប្លុកកំប្លែង • ទទួលខុសត្រូវ • មានទំនុកចិត្ត • រួសរាយរាក់ទាក់ហើយយល់ដឹងស៊ីជំរៅ • បើកចិត្តទូលាយ • មានថាមពល និងស្វាហាប់ • មិនវិនិច្ឆ័យទៅលើគំនិតអ្នកចូលរួម • ចេះបត់បែន	• មានទឹកមុខរីករាយ • មានចិត្តអត់ធ្មត់ • ចេះអត់ឱន • ព្យាយាមរៀនសូត្រ • មានភាពស្និទ្ធស្នាល • ផ្តល់ការគោរពដល់អ្នកដទៃ • ជាអ្នកធ្វើគំរូល្អដល់អ្នកដទៃ	• ធ្វើឱ្យមានការចូលរួម • ចេះសង្ខេប និងសំយោគគំនិតអ្នកចូលរួម • ចេះរៀបចំចាត់ចែងដំណើរការ • ចេះប្រាស្រ័យទាក់ទង • ចេះស្តាប់ • ចេះសង្កេត • ធ្វើការឡើងបង្ហាញ • ចេះសួរ • ចេះលើកទឹកចិត្ត	• បង្កើត និងប្រើប្រាស់សម្ភារៈជំនួយ • បង្កើតកិច្ចតែងការ • បង្កើត និងប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រ ៖ - បំផុសគំនិត - ក្រុមតូច - ការងារជាដៃគូ - ការនិទាន - តុការហ្វេ - ល្បែងថាមពល - ការដើរគយគន់ - ការសំភាសន៍ - វិធីសាស្ត្រ បាទ/ចាំ

ឯកសារទី៤ : គោលការណ៍៨ចំណុចនៃការសម្របសម្រួល

១. ដកដង្ហើមវែងៗ និងកំដៅសំលេង

២. ប្រើខ្សែភ្នែក

៣. ធ្វើឱ្យមានតុល្យភាពរវាង "ភាពទូទៅ និងផ្តោត" "ភាពតានតឹង (ម៉ឺងម៉ាត់) និង កំប្លែង"

៤. បំលាស់ទីនៃដងខ្លួន

៥. ប្រើកាយវិការ

៦. ប្រើឧបករណ៍ធ្វើសញ្ញា

៧. ធ្វើមិនឱ្យធុញថប់ (ខ្លួនឯង និងអ្នកចូលរួម)

៨. ប្រើប្រាស់បែបបទ ៤ សម្រាប់សម្របសម្រួល (បញ្ជាត្រង់ សម្របសម្រួល បង្ហាត់បង្ហាញ និងផ្ទេរភារកិច្ច)

មេរៀនទី ៥

វិធីសាស្ត្រតាមបែបចូលរួមសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល

១. សេចក្តីផ្តើម និងបង្ហាញគោលបំណងមេរៀន

ក. សេចក្តីផ្តើម:

មិនមានវិធីសាស្ត្រណាល្អជាងវិធីសាស្ត្រណានោះទេសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល វាអាស្រ័យទៅលើស្ថានភាព និងការប៉ិនប្រសព្វរបស់អ្នកបណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល ។ ម្យ៉ាងទៀត បើយើងមានសមត្ថភាព អាចប្រើប្រាស់ចំរុះនៃវិធីសាស្ត្រទាំងនោះ ទើបទទួលបានលទ្ធផលប្រសើរ ។ យើងគួរចងចាំថា ប្រសិនបើចេះ ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របានត្រឹមត្រូវយើងនឹងទទួលលទ្ធផលល្អ ប៉ុន្តែបើប្រើប្រាស់មិនបានត្រឹមត្រូវ នោះលទ្ធផលទទួលបានផ្ទុយពីការរំពឹងទុក ។

ខ. គោលបំណងនៃមេរៀន: នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ សិក្ខាកាមនឹងអាច :

- បង្កើនចំណេះ និង បទពិសោធន៍ ស្តីអំពីវិធីសាស្ត្រសម្របសម្រួលដែលមានអត្ថប្រយោជន៍
- មានសមត្ថភាពធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងលើគុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិនៃវិធីសាស្ត្រនីមួយៗ

២. ការបំផុសគំនិតក្រុមធំ អំពីការចំណាត់ថ្នាក់វិធីសាស្ត្រ

- តើមានវិធីសាស្ត្រអ្វីខ្លះ ដែលអ្នកបានប្រើនៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល ការប្រជុំ និងការសម្របសម្រួលសិក្ខាសាលាកន្លងមក? ហើយសរសេរវាដាក់លើក្រដាសពណ៌
- សិក្ខាកាមម្នាក់ៗធ្វើការពិពណ៌នាលំអិតអំពីឧបករណ៍/វិធីសាស្ត្ររបស់ខ្លួន ដោយប្រើប្រាស់សំណេរ
- សិក្ខាកាមម្នាក់ៗបញ្ជូនក្រដាសពណ៌ (កាត) របស់ខ្លួនតៗគ្នាទៅឱ្យអ្នកដទៃដើម្បីអាន ហើយសួរបញ្ជាក់បើមានចម្ងល់
- អ្នកសម្របសម្រួលសរសេរថែមវិធីសាស្ត្រចាំបាច់មួយចំនួន

- សិក្ខាកាមម្នាក់ៗបែងចែកវិធីសាស្ត្រជា ២ ប្រភេទ គឺ : *(ឯកសារទី១)*

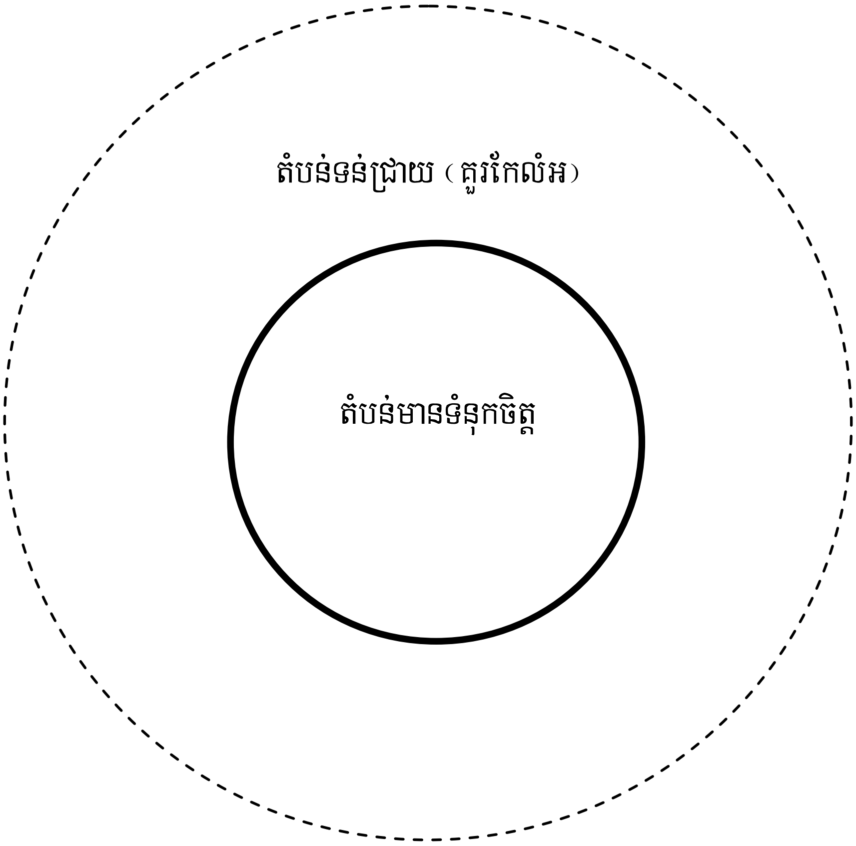

- ជ្រើសរើសវិធីសាស្ត្រខ្លះៗសម្រាប់យកមកអនុវត្តអោយមានទំនុកចិត្ត

៣. ការពិភាក្សាក្រុមតូច ដើម្បីអនុវត្តវិធីសាស្ត្រដែលបានជ្រើសរើស

ការណែនាំសម្រាប់ក្រុម :

- សិក្ខាកាមធ្វើការតាមខេត្តដៃគូ
- ជ្រើសរើសឧបករណ៍/វិធីសាស្ត្រដែលសិក្ខាកាមចង់អនុវត្ត
- កំណត់ប្រធានបទ/កិច្ចការដែលត្រូវសម្របសម្រួល/បណ្តុះបណ្តាលដោយប្រើវិធីសាស្ត្រដែលបានជ្រើសរើស
- រៀបចំសកម្មភាព/នីតិវិធីតាមលំដាប់លំដោយអំពីរបៀបប្រើវិធីសាស្ត្រ ឬឧបករណ៍
- ចែករំលែកលទ្ធផលទៅក្រុមធំ

ឆ្លុះបញ្ចាំង

សំណួរទី១: តើក្រុមនេះបានប្រើវិធីសាស្ត្រអ្វី ?

សំណួរទី២: តើអ្វីខ្លះដែលល្អ? តើក្រុមសម្របសម្រួលបានធ្វើអ្វីខ្លះដែលល្អ?

សំណួរទី៣: តើក្រុមសម្របសម្រួលអាចធ្វើអ្វីទៀតដើម្បីអោយកាន់តែប្រសើរឡើង?

៤. ពិភាក្សាក្រុមធំ អំពីការទាញយកចំណុចរៀនសូត្រអំពីវិធីសាស្ត្រ

សំណួរទី១ : ផ្អែកលើបទពិសោធន៍របស់អ្នក តើអ្នកគិតយ៉ាងដូចម្ដេចលើការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រទាំងនេះ?

សំណួរទី២ : តើអ្វីជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការជ្រើសរើសវិធីសាស្ត្រមកប្រើប្រាស់?

៥. ការសន្និដ្ឋានៈ

- សង្ខេបមេរៀន :
- តើអ្នកបានរៀនចំណុចសំខាន់អ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ?

ឯកសារមេរៀនទី ២ ៖

ឧបករណ៍ និង វិធីសាស្ត្រមួយចំនួនសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការសម្របសម្រួល

១. ការបំផុសគំនិតក្នុងក្រុមធំ

<table>
<tr><th>អត្ថន័យ ៖</th><th>ជំហានឬសកម្មភាព</th></tr>
<tr><td>គឺជាដំណើរការនៃការប្រមូលគំនិតយោបល់ ឬដំណោះស្រាយទៅនឹងបញ្ហាអ្វីមួយប្រកបដោយការស្ម័គ្រចិត្ត ដែលក្នុងនោះ មិនតម្រូវឱ្យគ្រប់គ្នាត្រូវតែឆ្លើយនោះទេ ។</td><td rowspan="5">• អ្នកសម្របសម្រួលសួរសំណួរ (ដោយផ្ទាល់មាត់ ឬសរសេរលើផ្ទាំងក្រដាសធំ) ។
• សិក្ខាកាម ឬអ្នកចូលរួមផ្ដល់ចម្លើយម្ដងម្នាក់ៗ (អ្នកណាមានយោបល់ចង់និយាយមុនក៏បាន) ។
• អ្នកសម្របសម្រួលកត់ត្រាចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមដាក់លើក្ដារខៀន ឬផ្ទាំងក្រដាសធំ ។
• អ្នកសម្របសម្រួលផ្ដល់ឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួម ធ្វើការសួរបញ្ជាក់ទៅលើចម្លើយដែលខ្លួនបានកត់ត្រា ដើម្បីឱ្យដឹងថាវាមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ និងអាចយល់បានឬទេ បន្ទាប់ពីការបញ្ចេញគំនិតត្រូវបានបញ្ចប់ ។
• អ្នកសម្របសម្រួលបើកឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួម ពិភាក្សាទៅលើចម្លើយចូលរួមទាំងអស់ដោយសង្ខេបខ្លី ដើម្បីឱ្យពួកគេ ទាញចេញនូវសេចក្ដីសន្និដ្ឋានមួយ ។
• (ជាជម្រើស) ប្រសិនបើគេត្រូវធ្វើការសម្រេចចិត្តអ្វីមួយដោយផ្អែកលើគំនិតទាំងនេះ នោះអ្នកសម្របសម្រួលត្រូវបំផុសរកលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដើម្បីវាយតម្លៃទៅលើចម្លើយចូលរួមទាំង នោះម្ដងមួយមុននឹងឈានទៅធ្វើការសម្រេចចិត្ត ។</td></tr>
<tr><th>គោលបំណង ៖</th></tr>
<tr><td>ដើម្បីប្រមូលគំនិត ឬជម្រើសផ្សេងៗមួយចំនួនដែលទាក់ទងនឹងបញ្ហា ។</td></tr>
<tr><th>សម្ភារៈដែលត្រូវការ ៖</th></tr>
<tr><td>• ប៊ិចហ្វឺតសម្រាប់សរសេរ
• ក្ដាខៀន ឬផ្ទាំងក្រដាសធំ</td></tr>
<tr><td colspan="2"><u>កំណត់ចំណាំ ៖</u>
គ្មានការវិនិច្ឆ័យលើចម្លើយរបស់អ្នកចូលរួមណាម្នាក់ថាខុស ឬត្រូវឡើយនៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ បើមិនដូច្នោះទេ គោលបំណងនៃការប្រមូលគំនិតឬជម្រើសផ្សេងៗទៅនឹងបញ្ហានឹងមិនបានសម្រេចឡើយ ។</td></tr>
</table>

២. ការងារជាដៃគូ

អត្ថន័យ :	**ជំហានឬសកម្មភាព**
គឺជាដំណើរការនៃការបំផុសគំនិតតាមរយៈការពិភាក្សាជាដៃគូពីរៗ នាក់ទៅលើសំណួរ ឬប្រធានបទ អ្វីមួយ ។	• អ្នកសម្របសម្រួលសួរសំណួរ (ដោយផ្ទាល់មាត់ ឬសរសេរលើផ្ទាំងក្រដាសធំ) ។ • អ្នកសម្របសម្រួលប្រមូលចម្លើយទៅនឹងសំណួរ ឬប្រធានបទចេញពីដៃគូម្ដងមួយៗរួចកត់ត្រាចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមដាក់ លើក្ដារខៀន ឬផ្ទាំងក្រដាសធំ ។ • អ្នកសម្របសម្រួលផ្ដល់ឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួម ធ្វើការសួរបញ្ជាក់ទៅលើចម្លើយដែលខ្លួនបានកត់ត្រាដើម្បីឱ្យដឹងថា វាមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ និងអាចយល់បានឬទេ បន្ទាប់ពីការបញ្ចេញគំនិតត្រូវបានបញ្ចប់ ។ • អ្នកសម្របសម្រួលបើកឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួម ពិភាក្សាទៅលើចម្លើយចូលរួមទាំងអស់ដោយសង្ខេបខ្លីដើម្បីឱ្យពួកគេទាញ ចេញនូវសេចក្ដីសន្និដ្ឋានមួយ ។ • (ជាជម្រើស) ប្រសិនបើគេត្រូវធ្វើការសម្រេចចិត្តអ្វីមួយដោយផ្អែកលើគំនិតទាំងនេះ នោះអ្នកសម្របសម្រួលត្រូវបំផុសគំនិតរកលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដើម្បីវាយតម្លៃទៅលើចម្លើយចូលរួម ទាំងនោះម្ដងមួយ មុននឹងឈានទៅធ្វើការសម្រេចចិត្ត ។
គោលបំណង :	
ដើម្បីប្រមូលគំនិត ឬជម្រើសផ្សេងៗ មួយចំនួនដែលទាក់ទងនឹងបញ្ហា ។	
សម្ភារៈដែលត្រូវការ :	
• ប៊ិចហ្វឺតសម្រាប់សរសេរ • ក្ដារខៀន ឬផ្ទាំងក្រដាសធំ	
កំណត់ចំណាំ : *គ្មានការវិនិច្ឆ័យលើចម្លើយរបស់អ្នកចូលរួមណាម្នាក់ថាខុស ឬត្រូវឡើយនៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ បើមិនដូច្នោះទេ គោលបំណងនៃការប្រមូលគំនិតឬជម្រើសផ្សេងៗទៅនឹងបញ្ហា នឹងមិនបានសម្រេចឡើយ ។*	

៣. ការជជែកបន្តវេនគ្នាក្នុងក្រុមតូចដែលមានគ្នា បី៣ នាក់

អត្ថន័យ :	**ជំហានឬសកម្មភាព**
គឺជាដំណើរការនៃការប្រមូលគំនិត ឬ ដំណោះស្រាយដែលអាចមានទៅ នឹងបញ្ហាអ្វីមួយតាមរយៈនៃ	• អ្នកសម្របសម្រួលសួរសំណួរ (ដោយផ្ទាល់មាត់ ឬសរសេរ លើផ្ទាំងក្រដាសធំ) ។ • អ្នកសម្របសម្រួលឱ្យសិក្ខាកាមបែរមុខចូលគ្នាជាក្រុម ៣ៗ នាក់ ។

ការជជែកគ្នាជាមួយអ្នក ដែលអង្គុយនៅជិតឬជាប់គ្នាចំនួន ៣ៗ នាក់ ដោយមិនបាច់ងើបដើរទៅណាឡើយ ។	• សិក្ខាកាមពិភាក្សាគ្នា ហើយកត់ត្រាចម្លើយដាក់លើក្រដាស កាត ។ • អ្នកសម្របសម្រួលប្រមូលចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមឬឱ្យក្រុមនីមួយៗឡើងបិទលើក្ដារខៀនឬផ្ទាំងក្រដាសធំដោយខ្លួនឯងក៏បាន ។ • អ្នកសម្របសម្រួលផ្ដល់ឱកាសឱ្យមានការសួរបញ្ជាក់ឬ បំភ្លឺ ប្រសិនបើមានចំណុចណាមួយមិនច្បាស់លាស់ក្នុងការយល់ ។ • អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើការបូកសរុបលទ្ធផលពិភាក្សារបស់សិក្ខាកាម ដោយចាត់ចម្លើយនៅលើក្រដាសកាតទាំងនោះជាក្រុមទៅតាមខ្លឹមសាររួមដែលគំនិតទាំងនោះបានបង្ហាញ ។ • (ជាជម្រើស) អ្នកសម្របសម្រួលអាចទាញចេញនូវសេចក្ដីសន្និដ្ឋានមួយចេញពីបណ្ដុំគំនិតទាំងនោះ ឬផ្សារភ្ជាប់គំនិតទាំងនោះទៅនឹងខ្លឹមសារ ឬប្រធានបទដែលខ្លួនចង់បង្ហាញ ។
គោលបំណង :	
ដើម្បីប្រមូលគំនិត ឬជម្រើសផ្សេងៗ មួយចំនួនដែលទាក់ទងនឹងបញ្ហា ។	
សម្ភារៈដែលត្រូវការ :	
• ក្រដាសកាតពណ៌សម្រាប់ក្រុមនីមួយៗសរសេរគំនិតយោបល់របស់ខ្លួន ។ • ប៊ិចហ្វឺតសម្រាប់សរសេរលើក្ដាខៀន ឬផ្ទាំងក្រដាសធំ	
កំណត់ចំណាំ : *ការជជែកបន្តវេនគ្នាក្នុងក្រុមតូចដែលមានគ្នា ៣ៗនាក់នេះ ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេលខ្លី ពោលគឺប្រមាណពី ៥ ទៅ ១០ នាទីប៉ុណ្ណោះ បើមិនដូច្នោះទេ វានឹងក្លាយទៅជាការពិភាក្សាក្នុងក្រុមតូចដូចធម្មតាដែរ ។*	

៤. ការបំផុសគំនិតម្ដងម្នាក់ៗក្នុងក្រុមធំ

អត្ថន័យ :	**ជំហានឬសកម្មភាព**
គឺជាដំណើរការនៃការប្រមូលគំនិតឬ ដំណោះស្រាយ ដែលអាចមានទៅនឹងបញ្ហាអ្វីមួយដែលក្នុងនោះតម្រូវឱ្យសិក្ខាកាមឆ្លើយម្ដងម្នាក់ៗតាមលេខរៀង ។	• អ្នកសម្របសម្រួលសួរសំណួរ (ដោយផ្ទាល់មាត់ ឬសរសេរលើផ្ទាំងក្រដាសធំ) ។ • សិក្ខាកាមឬអ្នកចូលរួមផ្ដល់ចម្លើយម្ដងម្នាក់ៗ តាមលំដាប់លេខរៀង ដែលកំណត់ដោយអ្នកសម្របសម្រួល ។ អ្នកដែលគ្មានចម្លើយត្រូវបានរំលងចោលមួយរយៈពេលសិន ។ • អ្នកសម្របសម្រួលកត់ត្រាចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមដាក់លើក្ដារខៀន ឬផ្ទាំងក្រដាសធំ ។
គោលបំណង :	
ដើម្បីប្រមូលគំនិត ឬជម្រើស	

ផ្សេងៗ មួយចំនួនដែលទាក់ទងនឹងបញ្ហា ។ **សម្ភារៈដែលត្រូវការ :** • ប៊ិចហ្វឺតសម្រាប់សរសេរ • ក្តាខៀន ឬផ្ទាំងក្រដាសធំ	• អ្នកសម្របសម្រួលត្រឡប់ទៅសួរអ្នកដែលខ្លួន បានរំលងលេខរៀងនោះវិញបន្ទាប់ពីដល់ជុំ (អ្នកចុងក្រោយគេបានឆ្លើយរួច) ប្រសិនបើមានពេល ។ • អ្នកសម្របសម្រួលផ្តល់ឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួម ធ្វើការសួរបញ្ជាក់ទៅលើចម្លើយដែលខ្លួនបានកត់ត្រា ដើម្បីឱ្យដឹងថា វាមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ និងអាចយល់បានឬទេ បន្ទាប់ពីការបញ្ចេញគំនិត ត្រូវបានបញ្ចប់ ។ • អ្នកសម្របសម្រួលបើកឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួម ពិភាក្សាទៅលើចម្លើយចូលរួមទាំងអស់ដោយសង្ខេបខ្លី ដើម្បីឱ្យពួកគេទាញចេញនូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានមួយ ។ • (ជាជម្រើស) ប្រសិនបើគេត្រូវធ្វើការសម្រេចចិត្តអ្វីមួយដោយផ្អែកលើគំនិតទាំងនេះ នោះអ្នកសម្របសម្រួលត្រូវបំផុសរកលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដើម្បីវាយតម្លៃទៅលើចម្លើយចូលរួមទាំងនោះម្តងមួយ មុននឹងឈានទៅធ្វើការសម្រេចចិត្ត ។
កំណត់ចំណាំ : *គ្មានការវិនិច្ឆ័យលើចម្លើយរបស់អ្នកចូលរួមណាម្នាក់ថាខុស ឬត្រូវ ឡើយនៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ បើមិនដូច្នោះទេ គោលបំណង នៃការប្រមូលគំនិតឬជម្រើសផ្សេងៗ ទៅនឹងបញ្ហា នឹងមិនបានសម្រេចឡើយ ។*	

៥. ការពិភាក្សាក្នុងក្រុមតូច

អត្ថន័យ :	**ជំហានឬសកម្មភាព**
គឺជាការជជែកវែកញែកផ្លាស់ប្តូរយោបល់គ្នាទៅវិញទៅមកទៅលើប្រធានបទ ឬបញ្ហាអ្វីមួយ ។ **គោលបំណង :** ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ និងរៀនសូត្រពីគ្នាទៅវិញទៅមក ។ **កំណត់សំគាល់ :**	• អ្នកសម្របសម្រួលបង្ហាញពីប្រធានបទ ឬបញ្ហា ឬកិច្ចការដែលត្រូវពិភាក្សា ។ • អ្នកសម្របសម្រួលផ្តល់ការណែនាំលំអិតអំពីរបៀបធ្វើកិច្ចការនោះដែលរួមមាន : ➢ សំណួរ ឬកិច្ចការដែលត្រូវពិភាក្សា ➢ រយៈពេលដែលផ្តល់ឱ្យសម្រាប់ការពិភាក្សា ➢ ទំរង់នៃការបង្ហាញលទ្ធផលពិភាក្សាទៅក្រុមធំ

• ក្រដាសផ្ទាំងធំ ឬក្រដាសកាត ពណ៌ផ្សេងៗ ។ • ប៊ិចហ្វឺតពណ៌ខៀវ ឬខ្មៅសំរាប់សរសេរ	• អ្នកសម្របសម្រួលបែកចែកសិក្ខាកាមទៅតាមក្រុម • សិក្ខាកាមធ្វើការពិភាក្សាតាមក្រុមតូចរៀងខ្លួន • សិក្ខាកាមបង្ហាញលទ្ធផលពិភាក្សារបស់ក្រុមខ្លួនទៅទំរង់ដែលអ្នកសម្របសម្រួលបានណែនាំ ។ • អ្នកសម្របសម្រួលបើកឱកាសឱ្យសិក្ខាកាមក្រុមដទៃទៀតធ្វើការសួរបញ្ជាក់ ។ • អ្នកសម្របសម្រួល ធ្វើការសង្ខេបលទ្ធផលរួមនៃការពិភាក្សារបស់ក្រុមនីមួយៗហើយទាញចេញនូវសេក្តីសន្និដ្ឋានរួមមួយ ឬឱ្យក្រុមសិក្ខាកាមជាអ្នកធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយខ្លួនឯងក៏ បាន ។
កំណត់ចំណាំ : • *សំណួរ ឬកិច្ចការដែលឱ្យសិក្ខាកាមពិភាក្សាត្រូវមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ងាយយល់ ហើយសមស្របទៅនឹង ពេលវេលាដែលផ្តល់ឱ្យសម្រាប់ធ្វើការពិភាក្សា ។* • *មធ្យោបាយនៃការចែកក្រុម និងទំរង់នៃការបង្ហាញលទ្ធផលពិភាក្សាទៅក្រុមធំមានច្រើនយ៉ាងសំរាប់អ្នកសម្របសម្រួលជ្រើសរើស ។* • *ក្រុមពិភាក្សាមិនគួរមានគ្នាលើសពី ៦ ឬ៧ នាក់ឡើយ ។*	

៦. ករណីសិក្សា

អត្ថន័យ :	**ជំហានឬសកម្មភាព**
វាជាការជជែកពិភាក្សាគ្នាអំពីខ្លឹមសារនៃសាច់រឿងអ្វីមួយដែលជាទូទៅគេតម្រូវឱ្យអ្នកពិភាក្សាឆ្លើយទៅនឹងសំណួរដែលមានភ្ជាប់នៅចុងបញ្ចប់នៃសាច់រឿងនោះ ។ **គោលបំណង :** ដើម្បីផ្តល់ជាឧទាហរណ៍អំពីស្ថានភាពអ្វីមួយសម្រាប់ឱ្យអ្នកពិភាក្សាធ្វើការសិក្សាស្វែងយល់	• អ្នកសម្របសម្រួល ពន្យល់ប្រាប់ទៅក្រុមធំទាំងមូលអំពីនីតិវិធីនៃការធ្វើការពិភាក្សាទៅលើករណីសិក្សា ដែលក្នុងនោះរួមមាន : ➢ អ្វីជាប្រធានបទ ឬសាច់រឿងដែលត្រូវពិភាក្សា ➢ តើត្រូវបែងចែកសិក្ខាកាមជាប៉ុន្មានក្រុម ? ➢ តើក្រុមនីមួយៗនឹងពិភាក្សាករណីសិក្សាតែមួយដូចគ្នា ឬខុសគ្នា? ➢ តើពួកគេមានពេលប៉ុន្មាននាទីសម្រាប់ធ្វើការពិភាក្សា ? ➢ តើពួកគេនឹងត្រូវបង្ហាញលទ្ធផលនៃការពិភាក្សាលើ ករណី-សិក្សានោះតាមរបៀបដូចម្តេច ? • អ្នកសម្របសម្រួល ផ្តល់ឱកាសឱ្យសិក្ខាកាមសួរបញ្ជាក់ទៅលើការណែនាំរបស់ខ្លួនដើម្បីបញ្ជាក់ការយល់ដឹងរបស់ពួកគេ ។

ផ្ទុះបញ្ចាំង និងដកបទពិសោធន៍ **សម្ភារៈដែលត្រូវការ :** • ឯកសារអំពីករណីសិក្សាសំរាប់ចែកគ្រប់សិក្ខាកាម ។ • ក្រដាសផ្ទាំងធំ ឬក្រដាសកាតពណ៌ផ្សេងៗគ្នាមួយចំនួនទៅតាមការណែនាំរបស់អ្នកសម្របសម្រួល ។ • ប៊ិចហ្វឺតពណ៌ខៀវ ឬខ្មៅសម្រាប់សរសេរ ។	• អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើការបែងចែកសិក្ខាកាមទៅតាមក្រុមនីមួយៗ ឱ្យធ្វើការពិភាក្សា លើករណីសិក្សា ។ • ក្រុមសិក្ខាកាម ធ្វើការបង្ហាញលទ្ធផលពិភាក្សាទៅតាមទំរង់ដែលអ្នកសម្របសម្រួលបានកំណត់ឱ្យ ។ • អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើការបូកសរុបលទ្ធផល ដោយធ្វើការសង្ខេប និងទាញចេញនូវសេចក្ដីសន្និដ្ឋានរួមមួយ ។ • ជាជម្រើស អ្នកសម្របសម្រួលអាចធ្វើការពន្យល់បកស្រាយ និងទាញភ្ជាប់លទ្ធផលពិភាក្សារបស់សិក្ខាកាមទៅនឹងខ្លឹមសារ ឬទ្រឹស្ដីអ្វីមួយដែលខ្លួនចង់បង្ហាញ ។
កំណត់ចំណាំ : *- ជាទូទៅ គឺច្រើនជារឿងពិត ជាក់ស្ដែងអំពីស្ថានភាពអ្វីមួយជាជាងការច្នៃប្រឌិត ។* *- ត្រូវមានលក្ខណៈខ្លីល្មមហើយមានន័យសមស្របទៅនឹងគោលបំណងនៃការផ្ទុះបញ្ចាំង* *- ជាជម្រើស ជួនកាលគេអាចឱ្យក្រុមនីមួយៗពិភាក្សាករណីសិក្សាខុសៗគ្នាក៏បាន ។*	

៧. ការសំដែងតួ

អត្ថន័យ :	**ជំហានឬសកម្មភាព**
គឺជាការសំដែងឈុតឆាកនៃស្ថានភាពអ្វីមួយដោយមនុស្សមួយក្រុម **គោលបំណង :** ដើម្បីធ្វើបង្ហាញពីស្ថានភាពជាក់លាក់ណាមួយ ហើយទាញចេញនូវការផ្ទុះបញ្ចាំង ។ **សម្ភារៈដែលត្រូវការ :** • ទីកន្លែងធំល្មមអាចធ្វើការសំដែងបាន ។	• អ្នកសម្របសម្រួល ប្រកាសប្រាប់ក្រុមធំទាំងមូលអំពីការសំដែងតួដែលក្នុងនោះរួមមាន : ➢ តើអ្នកសំដែងតួនឹងសំដែងអំពីអ្វី ? ➢ អ្វីខ្លះដែលអ្នកទស្សនា ក៏ដូចជា អ្នកសង្កេតការណ៍ (ប្រសិនបើមាន) ត្រូវធ្វើការសង្កេត ? ➢ មានកិច្ចការអ្វីខ្លះដែលទាំងអស់គ្នាត្រូវធ្វើបន្ទាប់ពីការសំដែងចប់ ? • ក្រុមសំដែងតួធ្វើការសំដែង អ្នកទស្សនា និងអ្នកសង្កេត ការណ៍ធ្វើការសង្កេត ។ • អ្នកសម្របសម្រួល ដឹកនាំក្រុមសិក្ខាកាមធ្វើការផ្ទុះបញ្ចាំង ដោយប្រើបញ្ជីសំណួរដែលខ្លួនបានព្រៀងទុកនៅលើក្រដាសកាត ឬផ្ទាំងក្រដាសធំ ។

<table>
<tr>
<td>• គេអាចកែច្នៃរបស់របរដែលមានស្រាប់នៅជុំវិញខ្លួន ដើម្បី ធ្វើជាសម្ភារៈតុបតែងខ្លួន និងប្រើប្រាស់ក្នុងការសំដែង ។</td>
<td>• សិក្ខាកាមឆ្លើយសំណួរឆ្លុះបញ្ចាំង របស់អ្នកសម្របសម្រួល
• អ្នកសម្របសម្រួល ធ្វើការបូកសរុបចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមដោយធ្វើការសង្ខេប និងទាញចេញនូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានមួយ ។
• អ្នកសម្របសម្រួល ធ្វើការពន្យល់ និងទាញភ្ជាប់ចំណុចឆ្លុះបញ្ចាំងដែលសិក្ខាកាមបានលើកឡើង ទៅនឹងខ្លឹមសារទ្រឹស្តី ដែលខ្លួនចង់បង្ហាញទាក់ទងនឹងសាច់រឿង ។</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="2"><u>កំណត់ចំណាំ :</u>
• មានលក្ខណៈខ្លីល្មម ហើយចៀសវាងការសំដែង ដោយបំផ្លើស ឬលេងសើចច្រើនហួសពីការពិត ។
• ប្រសិនបើចាំបាច់ អ្នកសម្របសម្រួលអាចចែកក្រដាសដែលពណ៌នាអំពីឈុតឆាកសាច់រឿង និងពាក្យពេចន៍ដែលតួសំដែងត្រូវនិយាយ ទៅឱ្យក្រុមសិក្ខាកាមដែលត្រូវឡើងសំដែងនោះមើលជាមុន ។
• ជាការល្អ អ្នកសម្របសម្រួលត្រូវ ត្រៀមសំណួរឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីការសំដែងតួទុកជាមុន ។</td>
</tr>
</table>

៨. ការពិភាក្សាបែបវេទិកាតុកាហ្វេឬកាហ្វេអភិវឌ្ឍន៍

<table>
<tr>
<th>អត្ថន័យ :</th>
<th>ជំហានឬសកម្មភាព</th>
</tr>
<tr>
<td>គឺជាទំរង់នៃការជជែកពិភាក្សាគ្នានៅក្នុងក្រុមតូច បែបលក្ខណៈសាមញ្ញដែលនៅទីបញ្ចប់មិនតម្រូវឱ្យ មានការសម្រេចចិត្តអ្វីមួយឡើយ</td>
<td rowspan="5">• អ្នកសម្របសម្រួលបិទបង្ហាញប្រធានបទសម្រាប់ការពិភាក្សានៅលើផ្ទាំងក្រដាសធំមួយ ។
• អ្នកសម្របសម្រួលប្រាប់អំពីដំណើរការជាជំហានៗនៃការពិភាក្សា និងរយៈពេលដែលផ្តល់ឱ្យនៅក្នុងជំហាននីមួយៗ ។
➩ ជុំទី ១ : ពិភាក្សាតាមក្រុមរៀងខ្លួន
➩ ជុំទី ២ : ក្រុមនីមួយៗជ្រើសរើសសមាជិកម្នាក់សម្រាប់ធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះប្រចាំក្រុមរបស់ខ្លួន អ្នកដទៃទៀត ក្រៅពីនេះត្រូវធ្វើជាភ្ញៀវទៅចូលរួមស្តាប់លទ្ធផល និងពិភាក្សាជាមួយក្រុមផ្សេងៗទៀត ។
• អ្នកសម្របសម្រួលផ្តល់ឱកាសឱ្យមានការសួរបញ្ជាក់ឬបំភ្លឺ
• អ្នកសម្របសម្រួលបែងចែកសិក្ខាកាមទៅតាមក្រុមតូច
• ក្រុមសិក្ខាកាមធ្វើការពិភាក្សានៅក្នុងជុំទី ១
• ក្រុមសិក្ខាកាមធ្វើការពិភាក្សានៅក្នុងជុំទី ២
• អ្នកសម្របសម្រួលអាចសួរបញ្ជាក់អំពីចំណាប់អារម្មណ៏ទូទៅ</td>
</tr>
<tr>
<th>គោលបំណង :</th>
</tr>
<tr>
<td>ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរមតិយោបល់ និងចែករំលែកបទពិសោធន៍រវាងគ្នាទៅវិញទៅមក ។</td>
</tr>
<tr>
<th>សម្ភារៈដែលត្រូវការ :</th>
</tr>
<tr>
<td>☞ ផ្ទាំងក្រដាសធំ
☞ ប៊ិចហ្វឺតពណ៌ខៀវ និងខ្មៅ</td>
</tr>
</table>

	របស់អ្នកចូលរួមទៅលើលទ្ធផលនៃការពិភាក្សារបស់គ្រប់ក្រុមទាំងអស់ ។

<u>កំណត់ចំណាំ :</u>

- *ការកត់ត្រាលទ្ធផលពិភាក្សារបស់ក្រុមនីមួយៗ និងការតម្រូវឱ្យគ្រប់គ្នាបានចូលរួមគ្រប់ក្រុមពិភាក្សាដទៃទៀត គឺជាជម្រើស ។*
- *វាអាចជាមធ្យោបាយល្អមួយសម្រាប់ការស្វែងយល់នូវទស្សនៈរបស់មនុស្សក្នុងវ័យ ឬជំនាន់ខុសគ្នា ឬទស្សនៈរបស់បុរស និងស្ត្រី ទៅលើប្រធានបទតែមួយ ប្រសិនបើការបែងចែកក្រុមធ្វើឡើង ទៅតាមគោលការណ៍នេះ ។*

៩. ការធ្វើសំភាសន៍ជាមួយអ្នកជំនាញឬអ្នកមានបទពិសោធន៍

អត្ថន័យ :	**ជំហានឬសកម្មភាព**
គឺជាវេទិកានៃការសួរ ឆ្លើយរវាងអ្នកចូលរួមនិងអ្នកជំនាញឯកទេស ឬអ្នកដែលមានចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ច្រើនលើការងារជាក់លាក់អ្វីមួយ ។ **គោលបំណង :** ដើម្បីផ្តល់ឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួមរៀនសូត្របទពិសោធន៍ ពីអ្នកជំនាញ ឬ អ្នកដែលមានបទពិសោធន៍នោះ ។ **សម្ភារៈដែលត្រូវការ :** ☞ កៅអី ឬពូកសម្រាប់អង្គុយ ☞ ក្រដាសកាត និងហ្វឺតសម្រាប់សរសេរ ។ ☞ ម្ជុលឬស្កុតសម្រាប់បិទកាត	• អ្នកសម្របសម្រួលប្រាប់អំពីប្រធានបទដែលអ្នកជំនាញ ឬអ្នកមានបទពិសោធន៍នោះនឹងនិយាយឱ្យសិក្ខាកាមបានដឹង ជាមុន ដើម្បីឱ្យពួកគេត្រៀមសំណួរសម្រាប់សួរ ។ • ក្នុងការត្រៀមរៀបចំសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលអាចឱ្យសិក្ខាកាមពិភាក្សាគ្នាជាក្រុមតូច ឬជាដៃគូពីរៗនាក់ក៏បានដោយឱ្យពួកគេសរសេរសំណួរទាំងនោះដាក់លើក្រដាសកាត ។ គេអាចត្រៀមសំណួរច្រើន ប៉ុន្តែមិនប្រាកដថា គេនឹងមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសួរសំណួរទាំងអស់នោះទេ ។ • អ្នកសម្របសម្រួល ផ្តល់ការណែនាំអំពីនីតិវិធីក្នុងការសួរទៅដល់ក្រុមសិក្ខាកាម នៅមុនពេលចាប់ផ្តើមដំណើរការនៃការសំភាសដែល រួមមានដូចខាងក្រោម : ✎ ក្នុង ១ ក្រុមឬដៃគូនីមួយៗសួរបានតែពីរសំណួរប៉ុណ្ណោះ ក្នុងមួយលើក ដើម្បីទុកពេលឱ្យក្រុម ឬដៃគូដទៃទៀត បានសួរគ្រប់គ្នា ។ បន្ទាប់ពីសួរសំណួរនីមួយៗរបស់ខ្លួន រួចគេត្រូវហុចក្រដាសកាតសំណួរនោះទៅឱ្យអ្នកសម្របសម្រួលបិទលើ ក្តារខៀន ។ ✎ ហាមសួរសំណួរដែលក្រុម ឬដៃគូដទៃបានសួររួចហើយ

	➢ ត្រូវមានអ្នកកត់ត្រាម្នាក់ (អាចជាអ្នកសម្របសម្រួលខ្លួនឯងផ្ទាល់ ឬសិក្ខាកាមដែលស្ម័គ្រចិត្ត) ឡើងមកអង្គុយក្បែរអ្នកជំនាញដើម្បីចាំកត់ត្រាចម្លើយ ។ ➢ ត្រូវមានម្នាក់ទៀត (អាចជាសមាជិកក្រុមអ្នកសំរប សំរួល ឬអ្នកស្ម័គ្រចិត្ត) នៅឈរចាំទទួលយកក្រដាសកាត ពីអ្នកកត់ត្រាយកទៅបិទនៅលើក្តារខៀន ពោលគឺបិទ នៅជិត ឬជុំវិញក្រដាសកាតសំណួររបស់ចម្លើយនោះ ។ ➢ បើនៅសល់ពេល អ្នកសម្របសម្រួលអាចឱ្យក្រុម ឬដៃគូសិក្ខាកាមនីមួយៗសួរសំណួរដទៃទៀតរបស់ខ្លួនដែលនៅសល់ • អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមដំណើរការនៃការសំភាស • អ្នកសម្របសម្រួលថ្លែងអំណរគុណដល់បុគ្គល ឬក្រុមអ្នកជំនាញចំពោះការចែករំលែកបទពិសោធន៍របស់ពួកគេ ។ • អ្នកសម្របសម្រួលឱ្យក្រុម ឬដៃគូសិក្ខាកាមនីមួយៗពិនិត្យមើលសំណួរចម្លើយទាំងអស់របស់ខ្លួនឡើងវិញ ហើយធ្វើការពិចារណាថាតើពួកគេបានរៀនសូត្រអ្វីខ្លះពីអ្នកជំនាញនោះឬទាំងនោះ និងថាតើពួកគេអាចនឹងយកអ្វីទៅអនុវត្ត បានខ្លះនៅក្នុងការងាររបស់ខ្លួន ។

<u>កំណត់ចំណាំ :</u>

- *ក្នុងការកត់ត្រា គេអាចកត់យកតែពាក្យគន្លឹះប៉ុណ្ណោះ ហើយគោរពទៅតាមគោលការណ៍នៃការប្រើកាតផង ។*
- *ការធ្វើសំភាសន៍ជាមួយអ្នកជំនាញ ឬអ្នកមានបទពិសោធន៍ មិនចាំបាច់តែត្រូវធ្វើជាមួយភ្ញៀវ ដែលមកពីខាងក្រៅនោះទេ គេអាចធ្វើជាមួយក្រុមសិក្ខាកាមដូចគ្នាក៏បានដែរ ដោយប្រើប្រាស់ វិធីសាស្ត្រនេះសម្រាប់ឱ្យពួកគេផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍គ្នាទៅវិញទៅមក ។*

១០. ការដើរជជែកគ្នា

អត្ថន័យ :	**ជំហានឬសកម្មភាព**
គឺជាសកម្មភាពនៃការជជែកពិភាក្សាដោយការដើរបណ្តើរពិភាក្សា	• អ្នកសម្របសម្រួលត្រូវបំផុសគំនិតសិក្ខាកាមជាមុន អំពីប្រធានបទ ដែលគេចង់លើកឡើងសម្រាប់ជជែកពិភាក្សា ដោយសរ

បណ្តើរទៅលើរឿងរ៉ាវ ឬប្រធានបទអ្វីមួយ ។	សេរកត់ត្រាទុកនូវចំណេះដឹងប្រធានបទទាំងនោះ និងបញ្ហា ជាក់លាក់ណាមួយដែលពាក់ព័ន្ធនៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសកាត។ ឧទាហរណ៍ ប្រធានបទនៃការពិភាក្សាគឺ (***ការធ្វើផែនការជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំសហគមន៍***) បញ្ហាជាក់លាក់ដែល ពាក់ព័ន្ធគឺ (***ខ្វះការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង***) ។
គោលបំណង :	• គេអាចអនុញ្ញាតឱ្យមានប្រធានបទក្នុងចន្លោះប្រហែលពី ៣ ទេ ៤ ប្រធានបទប៉ុណ្ណោះ ដោយអាស្រ័យទៅលើចំនួន សរុបទាំងអស់នៃសិក្ខាកាម ។
ដើម្បីផ្តល់ឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួមបានចែករំលែក និងរៀនសូត្រពីគ្នាទៅវិញទៅមក នូវបទពិសោធន៍ការងារអ្វីមួយ ។	• អ្នកសម្របសម្រួល ឱ្យអ្នកចូលរួមដទៃទៀតជ្រើសរើសដាក់ឈ្មោះរបស់ខ្លួនទៅតាមប្រធានបទណាមួយ ដែលខ្លួនមានចំណាប់អារម្មណ៍ ។
សម្ភារៈដែលត្រូវការ :	• អ្នកសម្របសម្រួលកំណត់រយៈពេលសម្រាប់ការដើរពិភាក្សា និងរយៈពេលសម្រាប់ឱ្យក្រុមនីមួយៗត្រៀមរៀបចំសម្រាប់ការបង្ហាញលទ្ធផលពិភាក្សារបស់ខ្លួនទៅកាន់ក្រុមធំ ។
☞ ផ្ទាំងក្រដាសធំ ☞ ប៊ិចហ្វឺតសម្រាប់សរសេរ	• សិក្ខាកាមចាប់ផ្តើមអនុវត្តន៍ ដំណើរការនៃការដើរជជែក គ្នា។ នៅពេលដល់ម៉ោងកំណត់ ពួកគេត្រឡប់ចូលកន្លែងវិញ ហើយរៀបចំសម្រាប់ការឡើងបង្ហាញ ។ • សិក្ខាកាមតាមក្រុមនីមួយៗធ្វើការឡើងបង្ហាញលទ្ធផលពិភាក្សារបស់ខ្លួន ។

<u>កំណត់ចំណាំ</u> : *ជាការល្អគេច្រើនឱ្យសិក្ខាកាមអនុវត្ត វិធីសាស្ត្រនេះនៅវេលាម៉ោង ២:០០ រសៀលដែលជាពេលចាប់ផ្តើមដំបូងនៃមេរៀនក្នុងពេលរសៀល ដើម្បីកុំឱ្យសិក្ខាកាមមានការងងុយគេងក្រោយពីទទួលទានអាហារថ្ងៃត្រង់រួច ។*

- *គេមិនចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានការកត់ត្រានៅក្នុងកំឡុងពេលនៃការដើរជជែកពិភាក្សាគ្នានោះទេ*

ការជ្រើសរើសវិធីសាស្ត្របង្រៀនសមស្រប

ប្រភេទខ្លឹមសារនៃការរៀន	វិធីសាស្ត្របង្រៀន	វិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃ
ហេតុការពិត / ពតិមានផ្សេងៗ	តាមរយៈនៃការ : o អាន o ច្រៀង o ធ្វើឧទ្ទេសនាម o បំផុសគំនិត o មើលទូរទស្សន៍ o ស្តាប់វិទ្យុ ជាដើម ។ល។	តាមរយៈនៃការ : o ធ្វើតេស្តសនីសរសេរ o ធ្វើតេស្តសនីផ្ទាល់មាត់
បំណិន **(ការធ្វើដោយដៃ ការគិត ការធ្វើផែនការ ជាដើម ។ល។)**	តាមរយៈនៃការធ្វើបង្ហាញ ឬផ្តល់ការណែនាំជាជំហានៗ និងផ្តល់នូវមតិឆ្លើយតបក្នុងពេលអនុវត្តដើម្បីកែតម្រូវកំហុសឆ្គងផ្សេងៗដែលអាចកើតមាន ។	ដោយធ្វើការសង្កេតមើលការអនុវត្តការងារជាក់ស្តែង ឬក្នុងពេលកំពុងធ្វើលំហាត់អនុវត្ត ឬឱ្យសិក្ខាកាមធ្វើការសំដែងតួជាឈុតឆាកអ្វីមួយ ជាដើម ។ ការមានបញ្ជីត្រួតពិនិត្យសម្រាប់ការសង្កេត គឺជាប្រការល្អ ដែលជួយឱ្យការសង្កេតកាន់តែមានប្រសិទិភាព ។
អាកប្បកិរិយា / គុណតម្លៃ	តាមរយៈនៃការ : o ពិភាក្សា o សំដែងតួ o ធ្វើគំរូបង្ហាញ o លំហាត់ស្វែងយល់ ជាដើម ។ល។	ដោយធ្វើការសង្កេតឆ្លងតាមរយៈការសំដែងចេញនូវឥរិយាបថ ជាពិសេសក្នុងពេលបំពេញការងារផ្សេងៗ

ឧទាហរណ៍មួយចំនួនអំពីមធ្យោបាយក្នុងការបែងចែកក្រុម

ជាទូទៅការបែងចែកក្រុមអាចត្រូវបានធ្វើឡើងតាមមធ្យោបាយមួយចំនួនដូចខាងក្រោម :

ជាទូទៅ ការបែងចែកក្រុមត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអាស្រ័យទៅតាមប្រធានបទ និងគោលបំណងនៃការពិភាក្សា ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើគេចង់ដឹងពីទស្សនៈខុសគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រី ទៅលើបញ្ហាអ្វីមួយ នោះគេអាចបែងចែកក្រុមជាពីរ គឺបុរសមួយក្រុម និងស្ត្រីមួយក្រុម ។ ប្រសិនបើមានគ្នាច្រើន នោះគេ អាចចែកក្រុមបុរស និងស្ត្រី ជាច្រើនក្រុមតូចៗថែមទៀត ។ ប្រសិនបើគេចង់ដឹងពី ទស្សនៈខុសគ្នារវាង មនុស្សជំនាន់ខុសគ្នាទៅលើប្រធានបទអ្វីមួយ នោះគេអាចចែកក្រុមទៅតាមវ័យរបស់ មនុស្ស ពោលគឺ ចាស់ ក្មេង និងវ័យកណ្ដាល ។ល។ ក្រៅពីនេះ គេអាចអនុវត្តគោលការណ៍នៃ ការបែងចែកក្រុមដែលមាន លក្ខណៈទូទៅ មួយចំនួនដូចបង្ហាញជូនខាងក្រោម :

- រាប់លេខ ពី ១ ដល់ ៤ឬ៥ ទៅតាមចំនួនក្រុមដែលចង់បាន
- ចាប់ឆ្នោតដើម្បីចែកក្រុម ដែលក្នុងឆ្នោតទាំងនោះគេអាចសរសេរជាឈ្មោះសត្វ រុក្ខជាតិ យាន្ត ជំនិះ (ផ្លូវគោក ផ្លូវទឹក និងផ្លូវអាកាស) ប្រភេទដើមឈើ ផ្លែឈើ ក្រុមល្ខោនផ្សេងៗ ។ល។ និង ។ល។

ឧទាហរណ៍អំពីវិធីសាស្ត្រមួយចំនួនក្នុងការបង្ហាញលទ្ធផលពិភាក្សាក្រុម

ការបង្ហាញលទ្ធផលពិភាក្សារបស់ក្រុមតូចអាចត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរបៀបជាច្រើនយ៉ាង ។ អ្នកសម្របសម្រួល អាចពិចារណាក្នុងការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រមួយចំនួនដូចមានរាយជូនខាងក្រោម :

ក. ឱ្យអ្នកតំណាងក្រុមតូចនីមួយៗឡើងបង្ហាញ ពន្យល់បកស្រាយលទ្ធផលពិភាក្សារបស់ក្រុមខ្លួន ហើយសមាជិកក្រុមដទៃទៀត អាចជួយឆ្លើយសំណួររបស់ក្រុមដទៃ ប្រសិនបើមាន ។

ខ. ឱ្យក្រុមតូចនីមួយៗបិទផ្ទាំងក្រដាសលទ្ធផលពិភាក្សារបស់ខ្លួននៅលើជញ្ជាំង តាមកន្លែងដែលបានកំណត់ដោយអ្នកសម្របសម្រួលរួចហើយ ឱ្យសមាជិកក្រុមម្នាក់នៅឈរចាំកន្លែង រីឯសមាជិកក្រុម ដទៃទៀតដើរទស្សនាលទ្ធផលពិភាក្សារបស់ក្រុមដទៃឱ្យបានគ្រប់ក្រុម ហើយបើសំណួរ ឬចម្ងល់ផ្សេងៗ សួរទៅអ្នកប្រចាំក្រុមរបស់ក្រុមនោះ ។ មធ្យោបាយនេះគេឱ្យឈ្មោះថា **ការតាំងពិពណ៌** ។

គ. គេអាចឱ្យក្រុមតូចនីមួយៗរួមគ្នាធ្វើការសំដែងកាយវិការអ្វីមួយ ដែលមានអត្ថន័យឆ្លុះបញ្ចាំងពីលទ្ធផលដែលគេបានពិភាក្សាហើយឱ្យសមាជិកក្រុមដទៃទៀត ទស្សន៍ទាយ ។

ឃ. ឱ្យក្រុមតូចនីមួយៗគូរជារូបភាពអ្វីមួយ ដែលមានអត្ថន័យឆ្លុះបញ្ចាំងពីខ្លឹមសារ ដែលគេបានពិភាក្សាគ្នា ហើយដាក់តាំងបង្ហាញនៅលើជញ្ជាំងបន្ទប់ប្រៀបដូចជាការតាំងពិពណ៌ដូច្នោះដែរ ។

ង. ផ្តល់ឱកាសឱ្យក្រុមតូចនីមួយៗសម្រេចជ្រើសរើសយកវិធីសាស្ត្រនៃការបង្ហាញ ដែលមានលក្ខណៈច្នៃប្រឌិតខុសៗគ្នាតាមការពេញចិត្តរបស់ខ្លួន ។

កំណត់ចំណាំ :

☞ ត្រូវមានវេទិកាសំណួរចម្លើយ និងការសំដែងមតិយោបល់ផ្សេងៗ នៅបន្ទាប់ពីចុងបញ្ចប់នៃការបង្ហាញលទ្ធផលក្រុមពិភាក្សានីមួយៗ ឬទាំងអស់ ដើម្បីឱ្យអ្នកចូលរួមបានយល់ដឹងលើខ្លឹមសារនៃការបង្ហាញ និងជាការផ្តល់នូវមតិឆ្លើយតបចំពោះក្រុមពិភាក្សានោះផង ។

មេរៀនទី ៦

ការបង្កើតសម្ភារៈជំនួយសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល

១. សេចក្តីផ្តើម និងបង្ហាញគោលបំណងមេរៀន

ក. សេចក្តីផ្តើម:

សម្ភារៈជំនួយនឹងជួយដល់ការបណ្តុះបណ្តាល ឬការផ្សព្វផ្សាយដើម្បីឱ្យយើងងាយស្រួលមើលឃើញ យល់ដឹង និងចងចាំនូវពត៌មាន ។ សម្ភារៈជំនួយជួយធ្វើឱ្យការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានប្រសិទ្ធិភាព តាមរយៈការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងវិញ្ញាណជាច្រើនក្នុងពេលតែមួយ ។

ខ. គោលបំណងនៃមេរៀន:

នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ សិក្ខាកាមនឹងអាច :

- បង្កើនចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ លើការបង្កើតសម្ភារៈជំនួយដែលចាំបាច់ សម្រាប់ការសម្របសម្រួល និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

២. ការពិភាក្សាក្នុងក្រុមធំអំពីសម្ភារៈជំនួយ

សំណួរទី១: តើអ្នកយល់ឃើញ/មានអារម្មណ៍ដូចម្តេច ក្នុងនាមអ្នកជាសិក្ខាកាមម្នាក់ ដែលស្តាប់គ្រូឧទ្ទេស ឬអ្នកសម្របសម្រួលនិយាយ រហូតពេញមួយមេរៀនដោយគ្មានអ្វីសម្រាប់បង្ហាញដល់សិក្ខាកាម?

សំណួរទី២: ក្នុងនាមអ្នកជាគ្រូឧទ្ទេស ឬអ្នកសម្របសម្រួលម្នាក់ តើអ្នកយល់ឃើញ/មានអារម្មណ៍ដូចម្តេច ចំពោះការបង្រៀន/សម្របសម្រួលដោយគ្មានអ្វីសម្រាប់បង្ហាញ ពេញមួយមេរៀន?

ឆ្លុះបញ្ចាំង :

សំណួរទី១ : ក្នុងករណីខាងលើនេះ តើគ្រូឧទ្ទេស ឬអ្នកសម្របសម្រួលនឹងបានសម្រេចតាមគោលបំណងនៃមេរៀនយ៉ាងងាយស្រួល ហើយមានប្រសិទ្ធភាពឬទេ? ហេតុអ្វី?

សំណួរទី ២: ក្នុងករណីនេះ តើសិក្ខាកាមអាចរៀនសូត្រមានប្រសិទ្ធភាពឬទេ? ហេតុអ្វី?

សន្និដ្ឋាន:

តើត្រូវការសម្ភារៈជំនួយសម្រាប់បង្ហាញអ្វីខ្លះ? តើហេតុអ្វីបានជាត្រូវការវា?

៣. លំហាត់ជាក្រុម :

ការណែនាំ :

- សិក្ខាកាមធ្វើការតាមខេត្តដៃគូ

- ជំហានទី១ :
    - យោងតាមមេរៀនកិច្ចតែងការ (ក្នុងវគ្គទី១) សមាជិកម្នាក់ៗក្នុងក្រុមកំណត់សម្ភារៈជំនួយ និងបង្កើតវាដើម្បីប្រើប្រាស់ ។
- ជំហានទី២ :
    - សមាជិកម្នាក់ៗប្តូរវេនគ្នាម្តងម្នាក់ដើម្បីធ្វើការបង្ហាញសម្ភារៈជំនួយ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រជាក់លាក់ណាមួយទៅអោយសមាជិកក្រុម ។
    - បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការបង្ហាញមក សិក្ខាកាមមានពេល ៣នាទី ដើម្បីគិត និងកត់ត្រាទុកគំនិតខ្លះៗលើអ្វីដែលល្អ ឬក៏អ្វីដែលគាត់ចូលចិត្ត និងអ្វីដែលគាត់មិនចូលចិត្តអំពីការប្រើប្រាស់សម្ភារៈជំនួយ
- ជំហានទី៣ :
    - ក្រុមនីមួយៗរកសម្ភារៈជំនួយមួយដែលល្អបំផុត និងអាក្រក់បំផុតក្នុងបន្ទប់
    - ក្រុមនីមួយៗពិភាក្សាអំពីហេតុផលដែលល្អ និងអាក្រក់
    - ក្រុមនីមួយៗចែករំលែកគំនិតទៅឱ្យក្រុមធំ

<u>**ឆ្លុះបញ្ចាំង:**</u>

- សំយោគ និងបង្កើតបញ្ជីរួមគ្នាមួយលើអ្វីដែលល្អ/ចូលចិត្ត និងអ្វីដែលត្រូវការកែលំអ/មិនចូលចិត្ត ចេញពីក្រុមធំ
- អ្នកសម្របសំរួលបង្ហាញឯកសារមេរៀនទី ៦

៤. ការអនុវត្តតាមខេត្តដៃគូ :

- រក្សាក្រុមដដែល
- ក្រុមនីមួយៗធ្វើផែនការ ដើម្បីបង្កើតសម្ភារៈជំនួយសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលដល់ក្រុមគោលដៅ តើមានសម្ភារៈជំនួយអ្វីខ្លះដែលអាចនឹងប្រើ?
- ក្រុមនីមួយៗចែករំលែកមកក្រុមធំ និងផ្តល់យល់ត្រឡប់ពីអ្នកសម្របសម្រួល

៥. ការសន្និដ្ឋានៈ

- សង្ខេបមេរៀន
- តើអ្នកបានរៀនចំណុចសំខាន់អ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ?

ឯកសារមេរៀនទី ៦ :

ការបង្កើត និងប្រើប្រាស់សម្ភារៈជំនួយ ឬសម្ភារៈឧបទ្ទេស

❒ តើសម្ភារៈជំនួយជាអ្វី ?

សម្ភារៈជំនួយគឺជាសម្ភារៈដែលផ្ដល់នូវការជួយសម្រួលដល់ការបង្រៀន ហើយធ្វើឱ្យការបង្រៀនប្រព្រឹត្តទៅប្រកបដោយភាពរលូន និងមានប្រសិទ្ធភាព ។

❒ ហេតុអ្វីបានជាយើងចាំបាច់ត្រូវប្រើប្រាស់សម្ភារៈជំនួយក្នុងការបង្រៀន ?

ការស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា មនុស្សយើងអាចចងចាំបាន ១០% នូវអ្វីដែលយើងបានស្ដាប់ឮ ២០% នូវអ្វីដែលមើលឃើញ និង ៦៥% នូវអ្វីដែលយើងមើលឃើញ និងស្ដាប់ឮ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ យើងត្រូវព្យាយាមបង្កើតសម្ភារៈជំនួយសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងការបង្រៀនឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងលក្ខណៈមួយដែលជួយសំរួលដល់ការយល់ និងរៀនរបស់អ្នករៀន ។ ដើម្បីធ្វើបានដូច្នេះ សម្ភារៈជំនួយដែលយើងបង្កើត (ប្រសិនបើជាការសរសេរ) ត្រូវចៀសវាងការប្រើប្រាស់ឃ្លាប្រយោគវែងៗ ពោលគឺប្រើពាក្យគន្លឹះ ឬប្រយោគខ្លីៗដែលមានន័យងាយស្រួលយល់ (បើជារូបភាព ឬដ្យាក្រាម គំនូសតាងផ្សេងៗ ក៏ត្រូវមានលក្ខណៈសាមញ្ញងាយយល់ផងដែរ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សម្ភារៈជំនួយគ្រាន់តែជាគ្រឿងជំនួយក្នុងការបង្រៀនប៉ុណ្ណោះ ហេតុដូច្នេះគេមិនគួរពឹងផ្អែកលើវាច្រើនហួសពេកនោះទេ ។

❒ តើមានសម្ភារៈជំនួយអ្វីខ្លះដែលយើងអាចបង្កើត និងប្រើប្រាស់ក្នុងការបង្រៀន ?

១. ការបង្កើត និងប្រើប្រាស់កាត

គេអាចប្រើប្រាស់កាតជាមធ្យោបាយក្នុងការបំផុស និងប្រមូលគំនិតទៅលើប្រធានបទ ឬបញ្ហាជាក់លាក់ណាមួយតាមរយៈការសួរបំផុសគំនិត រួចទុកពេលឱ្យសិក្ខាកាមឆ្លើយដោយសរសេរដាក់លើក្រដាសកាតដែលបានចែកជូនទាំងនោះ ។

គោលការណ៍ក្នុងការសរសេរលើក្រដាសកាត :

- កាតមួយសន្លឹកសម្រាប់គំនិតតែមួយប៉ុណ្ណោះ
- គេអាចសរសេរយ៉ាងច្រើនបំផុត ៣ បន្ទាត់នៅលើក្រដាសកាតមួយសន្លឹក
- ប្រើពាក្យគន្លឹះ
- សរសេរអក្សរធំៗល្មមអាចឱ្យគេអានបានពីចំងាយ

- គោរពតាមការកំណត់នៃការប្រើប្រាស់ពណ៌របស់ក្រដាស ប្រសិនបើមាន ឧទាហរណ៍ ក្រដាសពណ៌ខៀវសម្រាប់សំណួរទី ១ ពណ៌លឿងសម្រាប់សំណួរទី ២ ។ល។

២. ផ្ទាំងរូបភាព :

- សម្រេចឬកំណត់ថាតើត្រូវប្រើរូបភាពអ្វីដែលមានន័យសមស្របជាមួយនឹងសារដែលយើងចង់បង្ហាញ ។
- រូបភាពមិនចាំបាច់ស្អាតក៏បានតែគួរមានលក្ខណៈសាមញ្ញងាយយល់ មិនស្មុគស្មាញពេកសម្រាប់អ្នកមើល ។
- អាចមានពាក្យគន្លឹះខ្លះជាជំនួយក្នុងការពន្យល់រូបភាពក៏បាន ប្រសិនបើចាំបាច់ ។
- ដាក់លេខរៀងសំគាល់នៅលើផ្ទាំងរូបភាពដើម្បីឱ្យដឹងថា រូបណាត្រូវបង្ហាញមុន រូបណាបន្ទាប់ ចៀសវាងការភ័ន្តច្រឡំនៅចំពោះមុខអ្នកទស្សនា ។

៣. របស់ពិត ឬសិប្បនិមិត្ត :

- សម្រេច ឬកំណត់ថាតើត្រូវប្រើរបស់អ្វី
- គិតពីរបៀបប្រើវត្ថុ ឬរបស់នោះ
- ជាធម្មតាគេត្រូវលាក់ទុកវត្ថុ ឬរបស់ទាំងនោះសិនរហូតទាល់តែដល់ពេលដែលត្រូវប្រើវាទើបគេ យកវាចេញមកបង្ហាញ ។
- ត្រូវប្រាកដថា វត្ថុ ឬរបស់ដែលបង្ហាញនោះជារបស់ ឬវត្ថុដែលគ្រប់គ្នាអាចមើលឃើញច្បាស់ ។
- និយាយទៅកាន់អ្នកទស្សនា ជាជាងនិយាយទៅកាន់វត្ថុបង្ហាញ ។

៤. ការបញ្ចាំងស្លៃដោយប្រើក្រដាសផ្លាសស្ទីក និងមាស៊ីន LCD (Slide Projector/PowerPoint) :

- រៀបចំផ្ទៃបញ្ចាំងឱ្យបានចំកណ្ដាលនៃផ្ទៃផ្ទាំងក្រណាត់ស
- ត្រូវប្រាកដថា កញ្ចក់បញ្ចាំង មានសភាពស្អាត មិនប្រឡាក់ប្រឡូស
- ត្រូវសរសេរអក្សរ ឬដាក់រូបឱ្យមានទំហំធំល្មមដែលគេអាចមើលឃើញពីគ្រប់កន្លែងនៅក្នុងបន្ទប់
- រៀបចំ Slides ដែលត្រូវបញ្ចាំងឱ្យមានលំដាប់លំដោយល្អ (បង់លេខចំណាំបើចាំបាច់)
- ដាក់ Slides បញ្ចាំងឱ្យត្រង់នៅលើផ្ទៃកញ្ចក់បញ្ចាំង (ប្រសិនបើប្រើ Overhead Projector)
- បិទម៉ាស៊ីនបញ្ចាំង នៅពេលបញ្ចាំងចប់ ឬក្នុងពេលដែលកំពុងនិយាយពីរឿងផ្សេងដែលមិនទាក់ ទងនឹងប្រធានបទនៃការបញ្ចាំងទេនោះ ។
- និយាយទៅកាន់អ្នកស្ដាប់

៥. វីដេអូ ៖

- ប្រើតែក្នុងករណីដែលវីដេអូនោះមានរូបភាពច្បាស់ ហើយធំល្មមអាចឱ្យគេមើលឃើញពីគ្រប់ទីកន្លែងនៅក្នុងបន្ទប់ ។
- ត្រូវប្រាកដថា កាសែតវីដេអូនីមួយៗដែលត្រូវប្រើ ត្រូវបានរៀបចំដាក់តាមលំដាប់លំដោយត្រឹមត្រូវ(បង់លេខចំណាំបើចាំបាច់) ។
- ត្រូវមានចំណេះដឹងក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រដាប់បញ្ជាពីចំងាយ និងទូរទស្សន៍ដែលត្រូវប្រើជាមួយវីដេអូនោះ ។
- បិទទូរទស្សន៍នៅពេលបញ្ចាំងចប់
- ឃុតឆាកដែលបញ្ចាំងត្រូវមានលក្ខណៈសង្ខេបខ្លីមានន័យសមស្របតាមសារដែលយើងចង់ផ្តល់ឱ្យអ្នកអាន ។
- ទុកពេលបន្តិចឱ្យអ្នកទស្សនា សំរួលឥរិយាបថបន្ទាប់ពីទស្សនាចប់ មុនពេលចាប់ផ្តើមបន្តសាច់រឿងថ្មីទៀត ។
- ផ្តល់ការណែនាំច្បាស់លាស់ដល់អ្នកទស្សនា អំពីអ្វីដែលពួកគេត្រូវធ្វើ ទាក់ទងនឹងការទស្សនាវីដេអូនេះ ។
- ចៀសវាងការនិយាយទៅកាន់អ្នកទស្សនាក្នុងពេលដែលខ្សែវីដេអូកំពុងតែបញ្ចាំង

❒ គោលការណ៍ណែនាំចំពោះការប្រើសម្ភារៈជំនួយទូទៅ ៖

- ✳ ប្រើប្រាស់សម្ភារៈជំនួយ ប្រសិនបើអ្នកមានជំនឿចិត្តគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការប្រើវា
- ✳ ប្រើសម្ភារៈជំនួយ ប្រសិនបើសម្ភារៈជំនួយនោះវាមានប្រយោជន៍ជួយបន្ថែមប្រសិទ្ធភាពក្នុងការបង្រៀន
- ✳ ត្រូវមានភាពច្នៃប្រឌិតក្នុងការបង្កើត និងប្រើប្រាស់សម្ភារៈជំនួយ
- ✳ ត្រូវមានការយល់ដឹងច្បាស់អំពីប្រសិទ្ធភាពនៃប្រភេទសម្ភារៈជំនួយនីមួយៗ
- ✳ សម្ភារៈជំនួយត្រូវមានលក្ខណៈសាមញ្ញ ងាយយល់
- ✳ ពន្យល់ប្រាប់អ្នកចូលរួមឱ្យបានច្បាស់អំពីអ្វីដែលយើងចង់ឱ្យពួកគេយកចិត្តទុកដាក់ចាប់អារម្មណ៍ និងចងចាំ ។

<u>កំណត់ចំណាំ ៖</u>

កាលៈទេសៈចៃដន្យអាចនឹងកើតមាននៅគ្រប់ពេលនៃការប្រើប្រាស់គ្រប់ប្រភេទសម្ភារៈជំនួយទាំងអស់ ។ ឧទាហរណ៍ ដូចជា ផ្ទាំងក្រដាសអាចនឹងដាច់រហែក Slide បញ្ចាំងអាចត្រលប់ក្បាលចុះក្រោមម៉ាស៊ីនបញ្ចាំងដាច់អំពូលក្នុងពេលកំពុងបញ្ចាំង ។ ល។ និង ។ ល។ ហេតុដូច្នេះអ្នកត្រូវត្រៀមខ្លួនជាស្រេចក្នុងការដោះស្រាយភាពចៃដន្យទាំងនេះ ។

❒ គោលការណ៍នៃការបង្កើត និងប្រើប្រាស់ផ្ទាំងក្រដាសធំ

១, សម្រេចថាតើនឹងត្រូវសរសេរអំពីអ្វី

២, ធ្វើការសង្ខេបខ្លឹមសារដែលត្រូវសរសេរឱ្យនៅត្រឹម ចន្លោះ ពី ៥ - ទៅ ១០ បន្ទាត់ ប៉ុណ្ណោះសម្រាប់ផ្ទាំង ក្រដាសធំនី មួយៗ ។

៣,រៀបចំគំនិតក្នុងការបង្ហាញខ្លឹមសារនោះទៅតាមរបៀប ឬជារូបភាពផ្សេងៗ ដើម្បី ទាក់ទាញការចាប់ អារម្មណ៍របស់អ្នកអាន ។ ប៉ុន្តែចូរចាំថា : ភាពមើលឃើញ និង អានបាន សំខាន់ជាងសោភ័ណ្ឌភាព ។

៤, ប្រើចុងប៊ិចខាងធំដើម្បីសរសេរដើម្បីឱ្យមើលឃើញច្បាស់

៥, ប្រើពណ៌ក្នុងចន្លោះពី ២ - ទៅ ៤ ពណ៌ក្នុងការសរសេរសម្រាប់ផ្ទាំងក្រដាសធំនីមួយៗ។

៦, ប្រើខ្មៅដៃសម្រាប់ធ្វើកំណត់ចំណាំផ្ទាល់ខ្លួន។

៧, ដាក់ថ្ងៃខែ និងលេខទំព័រនៅលើគ្រប់ផ្ទាំងក្រដាសធំ ទាំងអស់ ។

គោលការណ៍នៃការប្រើពណ៌ក្នុងការសរសេរលើផ្ទាំងក្រដាសធំ

- ❒ ប្រើពណ៌ដិតសម្រាប់សរសេរអត្ថបទ ឬឃ្លាប្រយោគ ផ្សេងៗជាពិសេសគឺពណ៌ខ្មៅនិង ខៀវចាស់។
- ❒ ប្រើលេខរៀងជាចំណុចៗ ឬពណ៌ផ្សេងគ្នាពីបន្ទាត់មួយទៅបន្ទាត់មួយទៀត ដើម្បីបែង ចែកជំពូកខ្លឹមសារ ឬប្រធានបទ ដែលមាននៅក្នុងការបង្ហាញ ។
- ❒ ប្រើពណ៌ស្រាល ដូចជាពណ៌ទឹកក្រូច ពណ៌ផ្កាឈូក និង ពណ៌លឿង សម្រាប់ផាត់លើអក្សរដែលសរសេរដើម្បីរំលេចន័យ សេចក្តីផ្សេងៗតាមត្រូវការ ។
- ❒ សរសេរពណ៌ **ក្រហម** ដើម្បីបង្ហាញពីការសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើអត្ថន័យអ្វីមួយ ។

គោលការណ៍នៃការប្រើក្រដាសកាត :

- ❒ បង្ហាញគំនិតតែមួយប៉ុណ្ណោះនៅលើសន្លឹកកាតចំនួនមួយសន្លឹក ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការចាត់ជាក្រុមនិងផ្លាស់ទីតាំងដែលបិទកាតនៅពេលធ្វើការសង្ខេបគំនិត ។
- ❒ សរសេរយ៉ាងច្រើនត្រឹម ៣ បន្ទាត់ប៉ុណ្ណោះសម្រាប់សន្លឹកកាតនីមួយៗ ។
- ❒ ប្រើ/សរសេរពាក្យគន្លឹះ ជាជាងឃ្លាប្រយោគវែងៗ។
- ❒ សរសេរអក្សរឱ្យធំៗ ហើយច្បាស់ ដើម្បីឱ្យអ្នកដែលអង្គុយក្រោយគេក៏អាចអានបានដែរ ។
- ❒ សរសេរដោយប្រើចុងប៊ិចខាងធំដើម្បីឱ្យឃើញអក្សរដិតធំ ហើយច្បាស់ងាយស្រួលអាន។

- ប្រើទំរង់អក្សរ ឬសញ្ញាសំគាល់ខុសគ្នាដើម្បីឱ្យអ្នកអានអាច ដឹងបានថាអ្វីជា ចំណងជើងធំ អ្វីជាចំណងជើងបន្ទាប់ ឬក៏អ្វីជាខ្លឹមសារលំអិតនៃអ្វី ។ល។
- ប្រើប្រាស់ពណ៌ និងទំរង់កាតផ្សេងៗគ្នា ដើម្បីបញ្ជាក់បង្ហាញពីផ្នែកផ្សេងៗដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នានៅក្នុងខ្លឹមសាររួមទាំងមូល ។
- គោរពទៅតាមកំណត់សំគាល់នៃពណ៌ ឧទាហរណ៍ ពណ៌ ផ្ទៃមេឃសម្រាប់គុណសម្បត្តិ ពណ៌លឿងសម្រាប់គុណវិបត្តិ ឬពណ៌ផ្កាឈូកសម្រាប់សំណួរទី ១ និងពណ៌បៃតង សម្រាប់ សំណួរទី ២ ជាដើម ។ល។

មេរៀនទី ៧

ជំនាញចាំបាច់សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួល

១. សេចក្តីផ្តើម និងបង្ហាញគោលបំណងមេរៀន

ក. ល្បែងប្រើសំណួរ

- អញ្ជើញសិក្ខាកាមម្នាក់ឱ្យចាកចេញទៅក្រៅបន្ទប់ ។
- សិក្ខាកាមនៅក្នុងថ្នាក់ជ្រើសរើសនរណាម្នាក់ដើម្បីឱ្យគាត់ទាយ (ធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យគាត់ដឹង) ។
- អញ្ជើញគាត់ឱ្យចូលមកវិញ ហើយគាត់មានឱកាសសួរ៥ សំណួរ ដោយសំណួរនីមួយៗតំរូវឱ្យឆ្លើយ បាទ/ទេ ដើម្បីទាយអ្នកដែលសិក្ខាកាមជ្រើសរើសក្នុងថ្នាក់ជានរណា ។
- គាត់មានឱកាសទាយ៣ដង ។
- បើគាត់ទាយ៣ដងហើយមិនត្រូវ គាត់លែងមានឱកាសបន្តទៀត ។ សូមអញ្ជើសិក្ខាកាមថ្មីឱ្យលេង ឡើងវិញ ។

ខ. សេចក្តីផ្តើមៈ

ដូចជាលោក-លោកស្រីបានដឹងហើយថា អ្នកសម្របសម្រួលល្អម្នាក់ត្រូវមានលក្ខណៈសម្បត្តិ/សមត្ថភាព ៤យ៉ាងគឺ គុណភាព ឥរិយាបថ ជំនាញ និងវិធីសាស្ត្រសំរាប់សម្របសម្រួល ។ មេរៀននេះយើងនឹងពិភាក្សា ឱ្យស៊ីជំរៅទៅលើ ជំនាញមួយចំនួននៃការសម្របសម្រួល ។

គ. គោលបំណងនៃមេរៀនៈ នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ សិក្ខាកាមនឹងអាច :

- ពន្យល់អំពីជំនាញចាំបាច់មួយចំនួនសំរាប់ការសម្របសម្រួលឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។
- អនុវត្តប្រើប្រាស់ជំនាញសំរួលសំរួលដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាព ។

២. លំហាត់នៃការច្រានស្រ័យទាក់ទង

ការណែនាំ :

- ជ្រើសរើសអ្នកស្ម័គ្រចិត្ត ៤នាក់ (ម្នាក់ជាអ្នកផ្ញើរសារ ២នាក់ជាអ្នកទទួលសារ និងម្នាក់ទៀតជាអ្នកស្តាប់)
- សិក្ខាកាមដទៃទៀតជាអ្នកសង្កេត
- ជំហាន់ទី ១ : អ្នកទទួលសារទាំង២ ចេញទៅក្រៅបន្ទប់ (អ្នកទទួលសារទី១ និង ២)
- ជំហាន់ទី ២ : អញ្ជើញអ្នកទទួលសារទី១ឱ្យចូលក្នុងបន្ទប់វិញ ។ អ្នកផ្ញើរសារនិយាយប្រាប់អ្នកទទួល សារទី១អំពីរបាយការណ៏រីកចំរើនមួយប្រយោគ ដោយឱ្យអ្នកស្តាប់នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៏នេះដែរ ។
- ជំហានទី ៣ : ឱ្យអ្នកស្តាប់ទៅប្រាប់អ្នកទទួលសារទី២ នៅក្រៅបន្ទប់អំពីអ្វីដែលគេស្តាប់បាន ។
- ជំហានទី ៤ : អញ្ជើញឱ្យអ្នកទទួលសារទី២ ចូលមកក្នុងបន្ទប់ដើម្បីនិយាយប្រាប់អ្នកផ្ញើសារវិញ

ការឆ្លុះបញ្ចាំង :

- តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេច?
- តើអ្នកមានគំនិតយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះលំហាត់នេះទៅនឹងការប្រាស្រ័យទាក់ទងប្រចាំថ្ងៃ?
- តើការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានន័យយ៉ាងដូចម្តេចចំពោះអ្នក?
- តើការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានដំណើរការយ៉ាងដូចម្តេច?
- តើមានការរាំងរាំងអ្វីខ្លះដល់ការប្រាស្រ័យទាក់ទង?
- តើគួរដោះស្រាយការរាំងរាំងនេះយ៉ាងដូចម្តេច?
- តើមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យអ្វីខ្លះនៃការស្តាប់ល្អ?

- *កត់ត្រាចំណុចសំខាន់ៗដែលបានបង្ហាញដោយអ្នកសម្របសម្រួលនៃឯកសារទី១*

៣. លំហាត់អំពីជំនាញបទឧទ្ទេស :

ការណែនាំ : កត់ត្រាចំណុចសំខាន់ៗអំពី **ការបញ្ជូនសារតាមរយៈកាយសម្បទារ** ដែលបានបង្ហាញដោយអ្នកសម្របសម្រួល *នៃឯកសារទី២*

ជំហានទី១ : អនុវត្តន៍អំពីជំហរដងខ្លួន/របៀបឈរ (Posture)

- រៀបចំឱ្យសិក្ខាកាមអង្គុយ ឬឈរជារង្វង់មូល
- អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើជាគំរូដល់សិក្ខាកាម ដោយអនុវត្តន៍តាមគោលការណ៍ ៤ យ៉ាងដូចខាងក្រោម :
    - ឈរផ្តុំជើងឱ្យត្រង់ និងមានលំនឹងល្អ
    - ផ្តុំបាតដៃទាំងពីរដាក់ពីមុខ
    - ធ្វើការទំនាក់ទំនាក់ទំនងដោយខ្សែភ្នែក
    - ការបញ្ចេញសំលេង (ដកដង្ហើមឱ្យបានវែង ហើយនិយាយឱ្យខ្លាំងថា : ***អរុណសួស្តីអ្នកទាំងអស់គ្នា!***)
- សិក្ខាកាមអនុវត្តន៍ម្នាក់ម្តងៗឱ្យបានគ្រប់គ្នា

ជំហានទី២ : អនុវត្តន៍អំពីការទំនាក់ទំនងដោយប្រើខ្សែភ្នែក (Eye Contact)

- រក្សាសិក្ខាកាមឱ្យអង្គុយ ឬឈរជារង្វង់មូលដដែល
- អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើជាគំរូដល់សិក្ខាកាម ដូចការណែនាំខាងក្រោម :
    - ផ្ដុំជើង និងដៃដូចជំហានទី១ដែរ
    - **អ្នកនិយាយ :** សំលឹងរកបុគ្គលបន្ទាប់ពីខាងឆ្វេងទៅខាងស្ដាំ ហើយរាប់លេខ ១.២.៣ ហើយ សំលឹងទៅកាន់អ្នកបន្ទាប់ទៀត ហើយរាប់លេខបន្តទៀត ៤.៥.៦ ធ្វើដូចនេះ រហូតដល់អ្នកចុងក្រោយគេ ។
    - **អ្នកស្ដាប់ :** ពេលដែលអ្នកនិយាយសំឡឹងចំ ត្រូវលើកដៃ ហើយពេលគេសំឡឹងហួសដាក់ដៃចុះវិញ ។
- ចែកសិក្ខាកាមជា៤ក្រុមដើម្បីអនុវត្តន៍ជំហាននេះ (ចំណេញពេល)
- ក្រុមនីមួយអនុវត្តន៍ដូចការណែនាំខាងលើឱ្យបានគ្រប់ៗគ្នា

ជំហានទី៣ : អនុវត្តន៍អំពីការប្រើកាយវិការ (Gestures)

- អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើជាគំរូដល់សិក្ខាកាមក្នុងក្រុមធំ ដោយប្រើប្រយោគឧទាហរណ៍ដូចខាងក្រោម :

*ខ្ញុំឈ្មោះ ឈួន ប៊ុណ្ណា ! មានហេតុផលល្អ **៣ យ៉ាង** ដើម្បីបោះឆ្នោតឱ្យខ្ញុំ ។ **ទី១** ខ្ញុំមានបទពិសោធន៍ **ជាច្រើន** ជាងអ្នកដទៃទៀតក្នុងរដ្ឋាភិបាល ។ **ទី២** ខ្ញុំមាន **អំណាច** ខាងកម្មវិធីដើម្បី **បង្កើន** មុខជំនួញ ។ **ជាការសំខាន់បំផុត** អ្នកគួរតែបោះឆ្នោតឱ្យខ្ញុំ ពីព្រោះខ្ញុំនឹង **កាត់** ពន្ធ **៥%** សូមអរគុណ!!! ។*

- ថែរក្សសិក្ខាកាមជា ៤ក្រុមដដែលដើម្បីអនុវត្តន៍ជំហាននេះ (ចំណេញពេល)
- ក្រុមនីមួយអនុវត្តន៍ដូចការណែនាំខាងលើឱ្យបានគ្រប់ៗគ្នា

ជំហានទី៤ : អនុវត្តន៍អំពីការប្រើប្រាស់សំលេង (Voice Inflection)

- អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើជាគំរូដល់សិក្ខាកាមក្នុងក្រុមធំ ដោយប្រើសូរសំលេង៣យ៉ាងដូចខាងក្រោម :
    - សង្កត់សំលេង (Stress)
    - បង្អូសសំលេង (Stretch)
    - ផ្អែកសំលេង (Pause)
- ផ្ដល់ឧទាហរណ៍ : និយាយប្រយោគខាងក្រោមដោយប្រើសូរសំលេង ៣យ៉ាងខុសៗគ្នា :

- ខ្ញុំមានបទពិសោធន៍ ***យ៉ាងច្រើន*** ជាគ្រូបង្គោល (សង្កត់សំលេងត្រង់*យ៉ាងច្រើន*)
- ខ្ញុំមានបទពិសោធន៍ ***យ៉ាងច្រើន*** ជាគ្រូបង្គោល (បង្អូសសំលេងត្រង់ *យ៉ាងច្រើន*)
- ខ្ញុំមានបទពិសោធន៍ ***យ៉ាងច្រើន*** ជាគ្រូបង្គោល (ផ្អែកសំលេងត្រង់ *យ៉ាងច្រើន*)

- សិក្ខាកាមម្នាក់ៗអនុវត្តន៍ដូចការណែនាំខាងលើឱ្យបានគ្រប់ៗគ្នា

ការឆ្លុះបញ្ចាំង :

- តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្ដេច?
- **សំគាល់ :** ដើម្បីឱ្យលោកគ្រូ អ្នកគ្រូក្លាយជាអ្នកធ្វើបទឧទ្ទេសប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ ការហ្វឹកហាត់ក្នុងថ្នាក់ប៉ុណ្ណេះវាមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ទាមទារឱ្យលោកគ្រូ អ្នកគ្រូធ្វើការហ្វឹកហាត់ជាប្រចាំទៅតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

៤. លំហាត់ការបង្កើតសំណួរ

ការណែនាំ :

- អ្នកសម្របសម្រួលផ្ដល់រូបភាពឱ្យសិក្ខាកាមម្នាក់ៗ មួយសន្លឹក (រូបភាពត្រូវបានត្រៀមជាស្រេច)
- អ្នកសម្របសម្រួលចែកសិក្ខាកាមជាគូៗ គូនីមួយៗអង្គុយលើកៅអី ដោយបែរខ្នងទល់គ្នា
- តួនាទីរបស់គូនីមួយៗ គឺ ម្នាក់ជាអ្នកបង្ហាត់បង្ហាញ និងម្នាក់ទៀតជាអ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ
- ដៃគូមិនអាចបង្ហាញរូបភាពឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកឡើយ
- អ្នកបង្ហាត់បង្ហាញពណ៌នាទូទៅពីរូបភាពរបស់ខ្លួនប្រាប់ទៅអ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ
- បន្ទាប់មក អ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ និយាយឡើងវិញ ឬសង្ខេបអ្វីដែល អ្នកបង្ហាត់បង្ហាញបាននិយាយនិងសួរសំណួរត្រង់កន្លែងណាមិនច្បាស់
- អ្នកបង្ហាត់បង្ហាញ ឆ្លើយសំណួរ និងបកស្រាយបន្ថែមបាន
- ផ្ដល់ឱកាសដល់អ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ ទាយថារូបនោះជារូបអ្វី
- ផ្លាស់ប្ដូរតួនាទី អ្នកបង្ហាត់បង្ហាញជាសិក្ខាកាម ហើយសិក្ខាកាមជាអ្នកបង្ហាត់បង្ហាញម្ដង (អនុវត្តសារឡើងវិញ)

ការឆ្លុះបញ្ចាំងៈ

- **តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេច?** (អារម្មណ៍ជាអ្នកបង្ហាត់បង្ហាញ អារម្មណ៍ជាអ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ)
- **តើអ្នកបានប្រើជំនាញអ្វីខ្លះក្នុងលំហាត់នេះ?**
- **តើប្រភេទសំណួរអ្វីខ្លះដែលអ្នកប្រើ?**

- *កត់ត្រាចំណុចសំខាន់ៗ ដែលបង្ហាញដោយអ្នកសម្របសម្រួលនៃឯកសារទី៣*

៥. លំហាត់អំពីការសំយោគគំនិត

លេងល្បែង ជ្រើសរើស ៣ពាក្យ (គិតភ្លាមៗ)

<u>ការណែនាំ</u>

- សិក្ខាកាមម្នាក់ៗសរសេរ ៣ ពាក្យដែលមិនទាក់ទងគ្នាលើក្រដាសមួយសន្លឹក
- ដាក់ក្រដាសបញ្ចូលគ្នា រួចម្នាក់ចាប់យកមួយសន្លឹក ប៉ុន្តែមិនយករបស់ខ្លួនឯងទេ
- សិក្ខាកាមតែងចេញជាប្រយោគ ប្រាប់ទៅអ្នកដទៃទៀត ដោយប្រើពាក្យទាំងបីដែលខ្លួបចាប់បាន
- ហើយអោយគេទាយតើពាក្យទាំងបីនោះគឺជាពាក្យអ្វី? "លើកលែងម្ចាស់ពាក្យនោះ"

<u>សំណួរឆ្លុះបញ្ចាំង</u>

- តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេចពេលបានលេងល្បែងនេះ? (ពេលបង្កើតជាប្រយោគ/សាច់រឿង)
- តើអ្នកអាចបង្កើតបានប៉ុន្មានរឿង ដោយប្រើពាក្យទាំង៣នេះ?
- តើអ្នកអាចនិយាយបានយ៉ាងដូចម្តេច ទៅលើការឆ្លុះបញ្ចាំងល្បែងនេះ នៅក្នុងការសំយោគគំនិតរបស់សិក្ខាកាម?
- តើអ្នកធ្វើការសំយោគយ៉ាងដូចម្តេច?

- *កត់ត្រាចំណុចសំខាន់ៗ ដែលបង្ហាញដោយអ្នកសម្របសម្រួលនៃឯកសារទី៤*

៦. លំហាត់អំពីការផ្ដល់ និងទទួលចម្លើយតប

ការណែនាំ

- ចែកសិក្ខាកាមជាគូៗ
- ម្នាក់ជាអ្នកសួរ និងម្នាក់ទៀតជាអ្នកឆ្លើយ
- អ្នកសួរបង្កើតសំណួរ យ៉ាងណាឱ្យអ្នកឆ្លើយ ឆ្លើយ បាទ ឬក៏ ទេ (ទំរង់សំណួរបិទ)
- ចំណែកឯអ្នកឆ្លើយវិញ ត្រូវកុំឆ្លើយ បាទ ឬ ទេ (ព្យាយាមរកចម្លើយជំនួស បាទ ឬ ទេ)
- ធ្វើដូចនេះ ២-៣ នាទី ដូរតួនាទី

ការឆ្លុះបញ្ចាំង:

- តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្ដេច?
- តើការផ្ដល់ចម្លើយតបមានន័យដូចម្ដេច?
- តើផ្ដល់ចម្លើយតបយ៉ាងដូចម្ដេច?

- *អ្នកសម្របសម្រួលបង្ហាញចំណុចសំខាន់ៗនៃឯកសារទី៥*

៧. ការសន្និដ្ឋាន:

- សង្ខេបមេរៀន
- តើអ្នកបានរៀនចំណុចសំខាន់អ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ?

ឯកសារទី ១ : ជំនាញនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង

១. និយមន័យនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង :

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងគឺជាដំណើការផ្ទេរការយល់ដឹងពីអ្នកផ្ញើសារទៅឱ្យអ្នកទទួលសារ ។

២. គោលបំណងរបស់ការប្រាស្រ័យទាក់ទង :

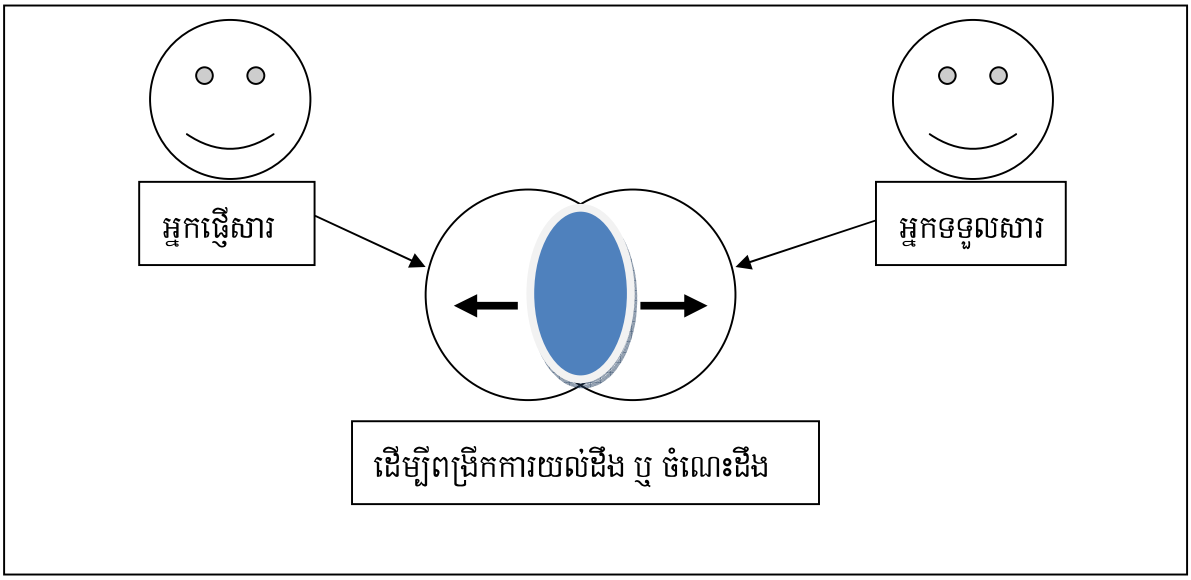

៣. ដំណើរការនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង :

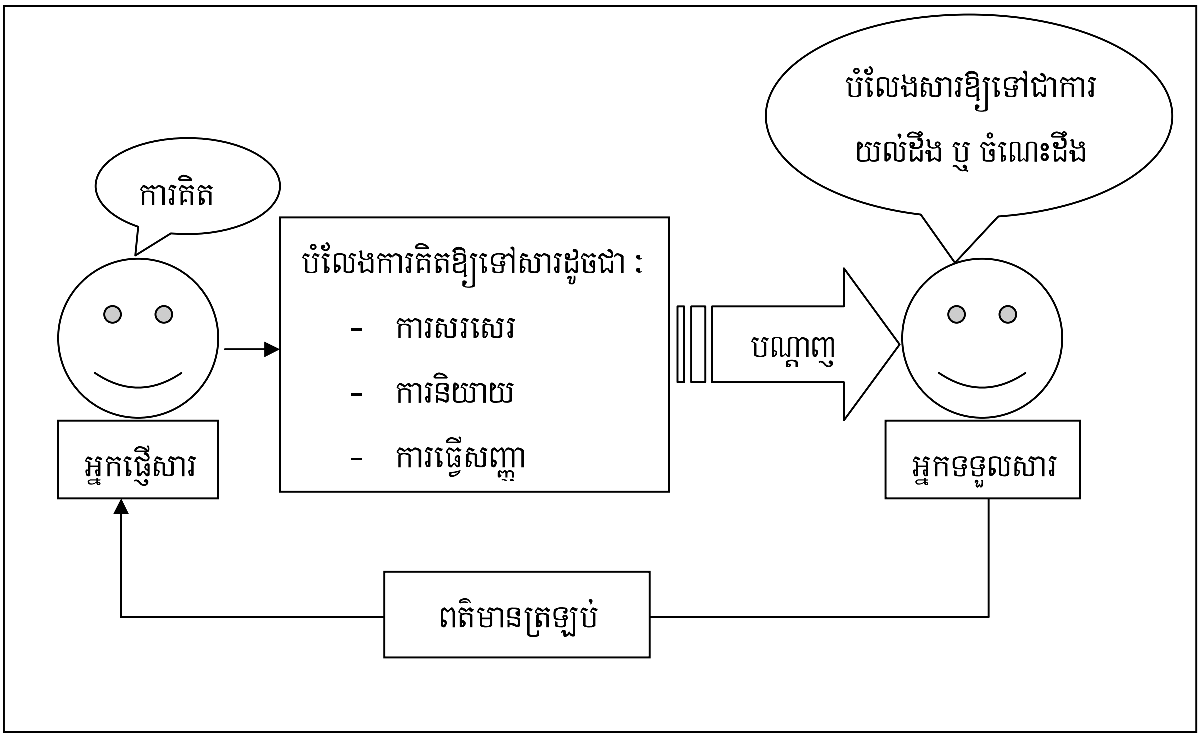

៤. ធាតុរបស់ការប្រាស្រ័យទាក់ទង ៖

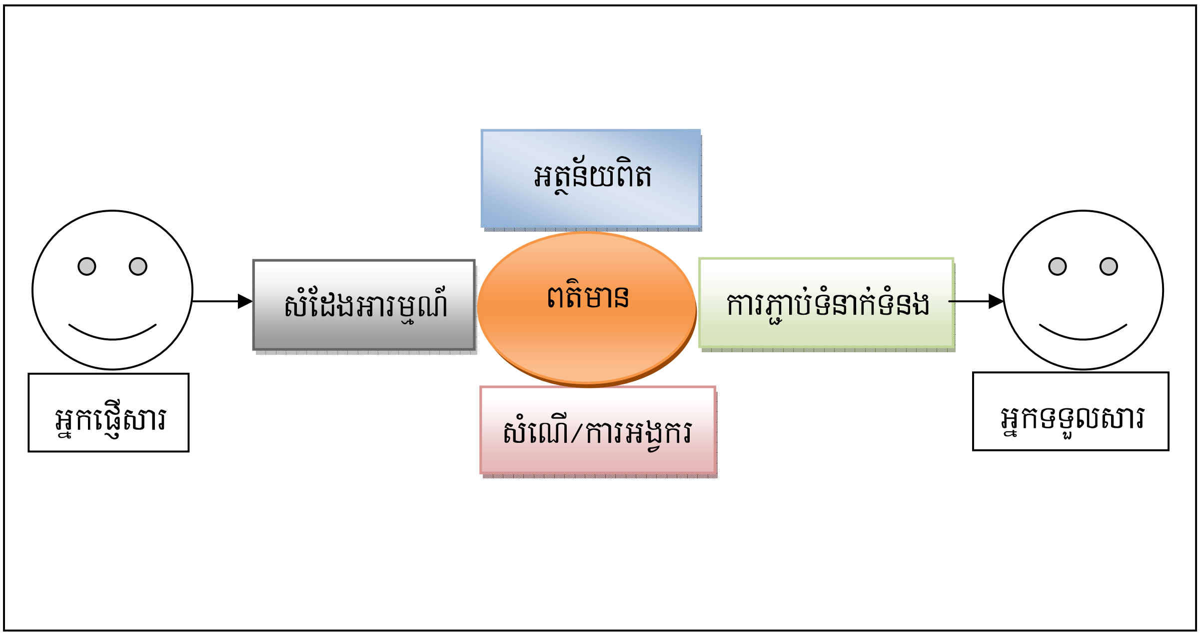

៥. ទ្រឹស្តី Johari Window សរសេរដោយលោក Joe Luft and Harry Ingham វាមានរាងជាបង្អួច៤ ៖

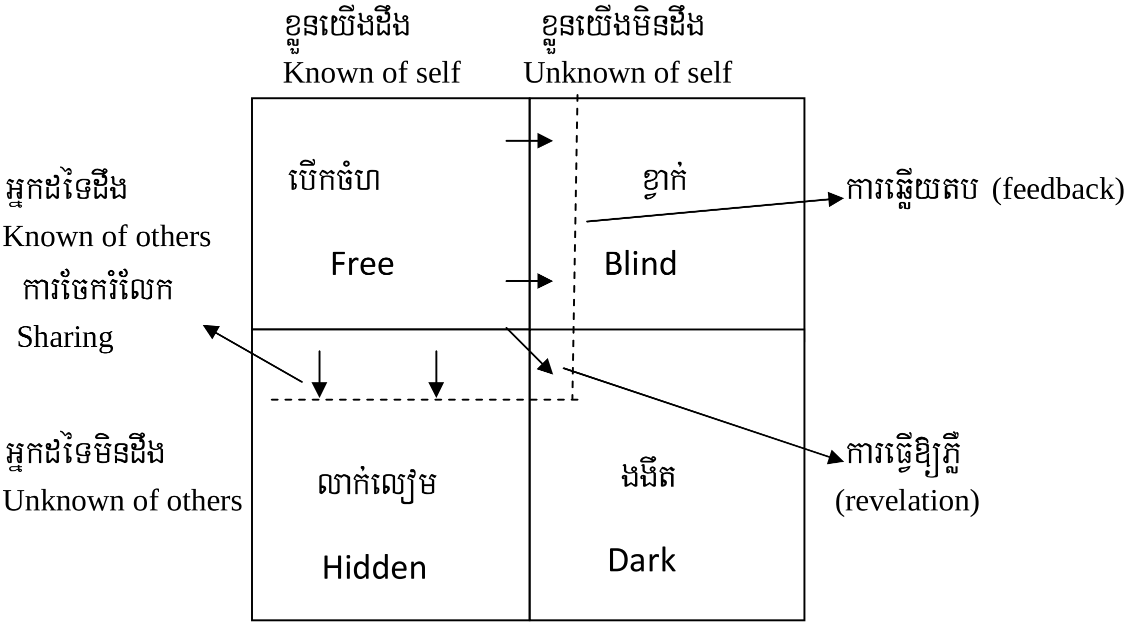

ទ្រឹស្តីនេះជាលំនាំដើមដ៏ល្អមួយក្នុងការផ្តល់ចម្លើយតប (Give feedback) មនុស្សយើងតែងតែមានអាថិកំបាំងរៀងៗខ្លួន ។ ទ្រឹស្តីនេះនឹងជួយឱ្យយើងយល់អំពីខ្លួនយើង និងកសាងការទុកចិត្តគ្នានៅក្នុងក្រុមរបស់អ្នកតាមរយៈការចែករំលែក និងការផ្តល់ចម្លើយតប (Feedback) ។

- បើកចំហ (Free) ជាកន្លែងស្គាល់ដោយខ្លួនយើង និងស្គាល់ដោយអ្នកដទៃ គឺជាតំបន់ដែលចែករំលែកគ្នាទៅវិញទៅមក។
- លាក់លៀម (Hidden) ជាកន្លែងស្គាល់ដោយខ្លួនឯង តែមិនស្គាល់ដោយអ្នកដទៃ គឺជាតំបន់ដែលខ្លួនយើងដឹងតែអ្នកដទៃមិនដឹង ។ អ្វីដែលលាក់លៀមគួរលាក់លៀមតទៅទៀត ប៉ុន្តែការលាក់លៀមនោះជួនកាល វាអាចធ្វើអោយ មានភាពច្បាស់លាស់ នៅពេលដែលយើងកសាងការជឿទុកចិត្តថែមទៀត និង នាំអោយការងារក្រុមងាយស្រួល ។
- មើលមិនឃើញ (Blind) ជាកន្លែងដែលយើងមើលមិនឃើញ តែអ្នកដទៃមើលឃើញ គឺជាតំបន់ដែលអ្នកដទៃ ដឹងតែយើងមិនដឹង ។ ឧទាហរណ៍ ការលើកដាក់សំឡេងជំលោះដែលយើងមានពាក់ព័ន្ធ ឬ អត្តចរិតដ៏លំបាករបស់អ្នក ។
- ងងឹត (Dark) ជាកន្លែងដែលយើង និង អ្នកដទៃមិនស្គាល់ គឺជាតំបន់ដែលអ្នកដទៃមិនដឹង ហើយយើងក៏មិនដឹងដែរ សមត្ថភាព ការវៃឆ្លាត ដែលអ្នកមិនដឹង ហើយអ្នកដទៃមើលមិនឃើញ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយក៏មានថ្ងៃណា មួយ យើងនឹងអាចដឹង ឬ យល់ដោយខ្លួនឯង ។
- ការឆ្លើយតប (Feedback) គឺជាវិធីមួយដែលអ្នកដទៃបានបង្ហាញ ឬប្រាប់នូវចំណុចដែលអ្នកមិនដឹង ។
- ការចែករំលែក (Sharing) គឺជាវិធីមួយដែលបើកទូលាយដល់អ្នកដទៃ
- ការធ្វើឱ្យភ្លឺ ឬ ការបកស្រាយឱ្យភ្លឺ (Revelation) គឺជាបទពិសោធន៍របស់អ្នកមាននៅក្នុងតំបន់ងងឹតលេចឡើងមួយរំពេច វាជារឿងមួយដែលមិនបានព្រៀងទុក ។
- បើយើងពង្រីកផ្ទៃ (Free) នេះឱ្យកាន់តែធំ គឺផ្ទៃរបស់វានឹងចូលទៅក្នុងខាងតំបន់ដែលមើលមិនឃើញងងឹត និង លាក់លៀម (Blind, Dark, and Hidden) ប៉ុន្តែយើងមិនអាចពង្រីកឱ្យវាធំកាន់តែខ្លាំងពេកទេ ព្រោះយើងតែងតែមានការលាក់លៀមនូវអ្វីដែលយើងចង់លាក់ ដែលវាមានដែនកំណត់យើងបានធ្វើឱ្យការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានភាពទូលាយ។ មានតែការពង្រីកភាពសេរីទេ ដែលអាចឱ្យយើងមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងល្អ ការទុកចិត្តរបស់យើងទៅលើបុគ្គលក៏កាន់តែល្អដែរ ។

៦. ឧបសគ្គនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទង

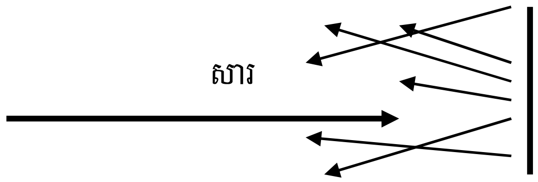

វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការយល់ដឹងអំពីឧបសគ្គ ហើយនៅពេលដែលវាកើតឡើង គេអាចយកជំនះលើវាបាន។ ចំណុចខ្លះៗដែលគេបានកត់សំគាល់ថា វាជាឧបសគ្គនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងមាន ដូចខាងក្រោមនេះ :

- ភាសា ដូចជាការប្រើពាក្យបច្ចេកទេស ដែលអ្នកទទួលមិនធ្លាប់ដឹង
- តំណែង តួនាទី និង ឋានៈ
- អាយុ
- ការសិក្សាអប់រំ
- ទីកន្លែង
- ពេលវេលាមិនគ្រប់គ្រាន់
- Gender issues វាមានការលំបាកសំរាប់បុរស និង ស្ត្រីដើម្បីពិភាក្សាអ្វីមួយ
- បរិយាកាសមិនល្អក្នុងការសន្ទនា
- វប្បធម៌ និង ទំនៀមទំលាប់ខុសគ្នា
- មធ្យោបាយនៃការទំនាក់ទំនងមានការលំបាក ឬ មិនអាចទទួលយកបានដូចជាតាមវិទ្យុ ឬ ទូរទស្សន៍
- អាកប្បកិរិយាមិនល្អ
- មិនយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់
- មិនមានការលើកទឹកចិត្ត
- សារមិនច្បាស់លាស់
- មានគោលបំណងខុសគ្នា និង ការរំពឹងទុកខុសគ្នា
- ភាសាកាយវិការ
- មានការលំបាកក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងតាមមធ្យោបាយត្រង់ៗ ឬ ដោយចំពោះ

☞ **ដំណោះស្រាយលើឧបសគ្គនៃការប្រាស្រ័យទាក់ទងមួយចំនួនៈ**

- **ភាសា**
  - និយាយមួយៗ ច្បាស់ហើយពួ
  - ប្រើភាសាតាមតំបន់ បើសិនជាអាច
  - ប្រើពាក្យ និង ឃ្លាប្រយោគធម្មតា
  - សួរបញ្ជាក់ឡើងវិញ
  - សុំអ្នកបកប្រែ ឬប្រើវចនានុក្រម ប្រសិនមានការយល់ច្រឡំ
  - ទល់មុខគ្នាជាការប្រសើរ បើសិនជាអាចធ្វើបាន
- **តួនាទី និង ឋាន :**
  - សុភាព និង អត់ធ្មត់ ប៉ុន្តែក្លាហាន
  - គោរពអ្នកដទៃ និងបញ្ជាក់សារដោយសុភាព ប៉ុន្តែច្បាស់លាស់
- **ទីកន្លែង និង បរិយាកាស**
  - កុំព្យាយាមធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងនៅទីកន្លែងណាដែលមិនសមរម្យ រង់ចាំប្រសើរជាង
  - ជ្រើសរើសទីកន្លែងដែលសមគួរ និង ផ្លាស់ប្តូរទីតាំង ឬ ទីកន្លែងប្រសិនជាចាំបាច់
  - តូវប្រាកដថា កន្លែងសមរម្យហើយគ្មានការរំខាន
- **ពេលវេលា**
  - បើសិនជាចាំបាច់ គួរតែពន្យាររហូតដល់មានពេលគ្រប់គ្រាន់
  - ត្រូវកំណត់ពេលវេលាឱ្យបានសមរម្យ
  - បើមានការណាត់ជួប គួរមកឱ្យទាន់ពេល

៧. ជំនាញការស្តាប់

ក. លក្ខណៈមួយចំនួននៃការស្តាប់ដ៏ល្អ

- ការបំភ្លឺ (Clarification)
- ការនិយាយសារឡើងវិញ (Restatement)
- អព្យាក្រឹត្យ (Neutral)

- ឆ្លុះបញ្ចាំង (Reflective)
- ការសង្ខេប (Summarize)

ខ. ឧបសគ្គនៃការស្តាប់

ស្តាប់គួរយកចិត្តទុកដាក់ពិនិត្យមើលកាយវិការអ្នកនិយាយ ដើម្បីយល់ពីអារម្មណ៍គេឱ្យបានច្បាស់ ។

- *ការស្តាប់ម្តងឈប់ម្តងស្តាប់* **(On-off listening)**

មនុស្សជាច្រើនចំណាយពេលវេលាគិតវែងជាងពេលវេលាសំរាប់និយាយ ។ ល្បឿននៃការគិតលឿនជាងការនិយាយ រហូតដល់ទៅបួនដង ។ មានន័យថាអ្នកស្តាប់នៅសល់ពេលទំនេរ 3/4ក្នុងមួយនាទី ។ ជួនកាលនៅពេល កំពុងតែស្តាប់ អ្នកស្តាប់អាចយកពេលដែលនៅសល់ទៅគិតគួរដល់រឿងផ្សេងៗ ។ ដើម្បីចៀសវាងបញ្ហានេះអ្នក ស្តាប់គួរយកចិត្តទុកដាក់ពិនិត្យមើលកាយវិការអ្នកនិយាយ ដើម្បីយល់ពីអារម្មណ៍គេឱ្យបានច្បាស់ ។

- *ការស្តាប់ពាក្យពេចន៍ឃ្លាប្រយោគដែលអាចប៉ះពាល់អារម្មណ៍* **(Emotional words)**

ពាក្យពេចន៍ខ្លះធ្វើឱ្យ មានប៉ះពាល់ដល់អារម្មណ៍របស់អ្នកស្តាប់ ។ នៅពេលដែលយើងឮពាក្យទាំងនេះដូចជា កុម្មុយនីស្ត ប៉ុលពត យើងមានអារម្មណ៍មិនសប្បាយចិត្តហើយឈប់ស្តាប់ ។ យើងលែងទាក់ទងជាមួយអ្នក ដែលយើងកំពុងធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទង ហើយបរាជ័យក្នុងការស្វែងយល់ពីគេ ។ ដើម្បីយកឈ្នះឧបសគ្គនេះ ជំហានទីមួយគឺត្រូវស្វែងយល់ថា ពាក្យណាខ្លះដែលប៉ះទង្គិចដល់អារម្មណ៍យើង ហើយព្យាយាមស្តាប់បន្តទៅទៀត ។

- *ការស្តាប់ដោយមិនទុកក្នុងចិត្ត* **(Jumping to opinions/Open ears- closed mind listening):**

ជួនកាលយើងធ្វើការសំរេចចិត្តភ្លាមៗថា ប្រធានបទឬអ្នកនិយាយមានលក្ខណៈគួរឱ្យធុញទ្រាន់ គ្មានទាក់ទង ឬក៏គ្មានន័យ ហើយយើងក៏ឈប់ស្តាប់ទៅ ។ ជារឿយៗយើងធ្វើការសន្និដ្ឋានទូវអ្វីដែលគេមិនទាន់និយាយដល់ ហើយក៏ឈប់ស្តាប់ទៅ ពីព្រោះយើងយល់ថាយើងនឹងមិនបានឮអ្វីថ្មីទេបើយើងបន្តស្តាប់ទៀតនោះ ។ ជាការប្រសើរយើងគួរតែស្តាប់ដោយប្រើអារម្មណ៍បើកចំហរហើយស្វែងយល់ថាតើវាពិតដូចការដែលយើងគិតដែរឬទេ។

- *ការស្តាប់ធ្វើពុតជាស្តាប់* **(Pretend/Glassy- eyed listening):**

ជួនកាលទៀតយើងខំប្រឹងហាក់បីដូចជាយើងកំពុងតែស្តាប់ តែតាមការពិតយើងអត់ស្តាប់ទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ យើងកំពុងតែស្រមៃដល់រឿងអ្វីផ្សេងទៅវិញ ។ ទោះបីជាយើងសំលឹងមើលទៅអ្នកដែលកំពុងតែនិយាយក៏ដោយ ទឹកមុខរបស់យើងបញ្ជាក់គេថាយើងអត់ស្តាប់ ។ ដូចនេះបើសិនជាយើងកំពុងតែស្រមើលស្រមៃ ឬមួយយើងជា

អ្នកកំពុងតែនិយាយវិញហើយឃើញអ្នកស្តាប់កំពុងតែស្រមើលស្រមៃ គួរតែឱ្យគេឈប់សំរាក ឬ ក៏ផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែង ឬ បរិយាកាស ។

■ ***ការស្តាប់ជ្រៅហួសពីការយល់បាន* (Too-deep-for-me listening)**

ជួនកាលទៀតយើងយល់ថាប្រធានបទនេះមានការពិបាកយល់សំរាប់យើង ហើយក៏ឈប់ស្តាប់ទៅ ។ នៅពេលដែលយើងស្តាប់កិច្ចការអ្វីមួយដែលស្មុគស្មាញ យើងត្រូវខិតខំស្តាប់ និង ស្វែងយល់នូវអ្វីដែលគេកំពុងតែនិយាយ ។ បើយើងយល់ថាពិបាកយល់នោះអ្នកដទៃក៏អញ្ចឹងដែរ ។ បើសិនជានៅក្នុងចំណោមមនុស្ស អ្នកអាចជួយខ្លួនអ្នក និង អ្នកដទៃដោយលើកជាសំណួរឡើង និង សុំឱ្យមានជាឧទាហរណ៍ ។

■ ***ការស្តាប់ដោយមានលក្ខណៈបុរេវិនិច្ឆ័យ* (I don't believe it /Don't rock the boat listening):**

មនុស្សយើងមិនចូលចិត្តឱ្យគេនិយាយអ្វីផ្ទុយពីទស្សនៈ ឬគំនិតអ្វីដែលយើងពេញចិត្តនោះឡើយ ។ ដូច្នេះហើយ នៅពេលដែលគេនិយាយអ្វីប្រឆាំងនឹងគំនិតរបស់យើង យើងអាចឈប់ស្តាប់ដោយមិនដឹងខ្លួន ហើយយល់ថាគេនិយាយប៉ះពាល់ ដល់យើងហើយមានបំណងសងសឹក ។ ជំហានដំបូងដើម្បីយកឈ្នះបញ្ហានេះ គឺត្រូវស្គាល់ភាពលំអៀង និងអារម្មណ៍ របស់យើងហើយទុកវាមួយកន្លែងទើបយើងអាចស្តាប់ និងយល់បានព្រមទាំងមានលទ្ធភាពឆ្លើយតបបានល្អប្រសើរទៀតផង ។

គ. គន្លឹះមួយចំនួននៃការស្តាប់ល្អ

- ការធ្វើទំនាក់ទំនងតាមរយៈក្រសែភ្នែក
- ភាសាកាយវិការល្អរបស់អ្នកអាចបង្ហាញថាតើអ្នកស្តាប់បានប៉ុណ្ណា
- ប្រើចិត្តរបស់អ្នកដើម្បីស្តាប់ ពិនិត្យមើលទស្សនៈរបស់អ្នកដែលកំពុងនិយាយរហូតដល់ចប់
- ងក់ក្បាលរបស់អ្នក ឬ និយាយថា អ្នកយល់ហើយ
- សួរសំណួរដើម្បីស្ទង់មើលអោយបានស៊ីជំរៅ និង ស្វែងយល់អោយបានកាន់តែប្រសើរ
- ប្រសិនបើមានសកម្មភាពខ្លះត្រូវអនុវត្ត ត្រូវព្រមព្រៀងគ្នាថា នរណាជាអ្នកធ្វើអ្វីនៅពេលណា និង ពេលណាអ្នកត្រូវជួបគ្នាម្តងទៀត ។

ត្រូវព្យាយាមចៀសវាង :

- ការវាយតម្លៃឃ្លាប្រយោគរបស់អ្នកនិយាយ
- ការផ្តល់ដំបូន្មាន
- ការបង្ហាញអោយឃើញនូវការមិនយល់ព្រម
- ការប្រកែកគ្នា

ឯកសារទី ២ :

ក. មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការធ្វើបទបង្ហាញ/បទឧទ្ទេស

តើការបញ្ជូនសារតាមរយៈកាយសម្បទារជាអ្វី?

គឺជាពាក្យមកពីភាសានិយាយ របៀបឈរ កន្លែងដែលយើងសំឡឹង របៀបធ្វើចលនាដៃរបស់យើង និងការលើកដាក់សំលេង ។ សារតាមរយៈកាយសម្បទាររួមមានជំនាញ៤ផ្នែកសំខាន់ៗ :

១. **ជំហរជងខ្លួន** (Posture) គឺជារបៀបយើងត្រូវឈរ និងស្ថានភាពពេញមួយតួខ្លួនរបស់យើង ។

២. **ទំនាក់ទំនងដោយខ្សែភ្នែក** (Eyes Contact) គឺជាកន្លែងយើងត្រូវសំឡឹង ដើម្បីថែរក្សាទំនាក់ទំនងរវាងជាមួយអ្នកស្តាប់/សិក្ខាកាម នៅពេលយើងនិយាយ ។

៣. **ការប្រើកាយវិការ** (Gesture) គឺជារបៀបធ្វើចលនាដៃ ដើម្បីគាំទ្រដល់ពាក្យសំដីរបស់យើង ។

៤. **ការលើកដាក់សំលេង** (Voice Inflection) គឺជាការផ្លាស់ប្តូរសូរសំលេងរបស់យើង ដើម្បីសង្កត់លើពាក្យគន្លឹះ ។

ហេតុអ្វីបានជាការបញ្ជូនសារតាមរយៈកាយសម្បទារមានសារៈសំខាន់?

ការបញ្ជូនសារតាមរយៈកាយសម្បទារល្អមួយ គឺបានធ្វើសារ ដែលបង្ហាញអំពី ទំនុកចិត្ត ភាពជាវិជ្ជមាន ស្វាហាប់ និង សេចក្តីសាទរដល់អ្នកស្តាប់/សិក្ខាកាម ។

ខ. យុទ្ធសាស្ត្រនៃការធ្វើបទបង្ហាញ/បទឧទ្ទេស

- ជាដំបូងអ្នកត្រូវធានាយល់ឱ្យបានច្បាស់នូវប្រធានបទ និងពត៌មានដែលអ្នកបានជ្រើសរើសយកមកធ្វើបទបង្ហាញ
- ជ្រើសរើស និងរៀបចំនូវពត៌មានដែលចាប់អារម្មណ៍បំផុត ។ បន្ទាប់មកសរសេរសំគាល់វាអំពីអ្វីដែលអ្នកត្រូវធ្វើបទបង្ហាញ ។ ជៀសវាងសរសេរទាំងអស់នៃការបង្ហាញរបស់អ្នក ។
- ជ្រើសរើសសម្ភារៈជំនួយដើម្បីជួយដល់ការបង្ហាញរបស់អ្នក ។ ឧទាហរណ៍ : ផ្ទាំងបង្ហាញ រូបភាពក្រាហ្វិក ក្រដាសផ្ទាំងធំ ក្រដាសពណ៌ ។ ល ។
- អនុវត្តសាកល្បងការង្ហាញរបស់អ្នកដោយខ្លួនឯង ។ ត្រួតពិនិត្យសារឡើញវិញមុននឹងធ្វើការបង្ហាញ
- ប្រសិនបើអ្នកមានការបារម្ភ ឬ ភ័យខ្លាចពេលដែលចាប់ផ្តើមដំបូង អ្នកត្រូវដកដង្ហើមវែងៗឱ្យបាន២-៣ដង

- នៅពេលចាប់ផ្តើមការបង្ហាញ អ្នកត្រូវធានាឱ្យច្បាស់នូវអ្វីដែលចង់ប្រាប់ដល់អ្នកស្តាប់ រួមទាំងសំលេងផង
- ប្រសិនបើអ្នកធ្វើឱ្យមានកំហុស ឬភ្លេចចំណុចខ្លះ អ្នកកុំបារម្ភ សូមធ្វើការបង្ហាញបន្តដោយមិនបាច់ខ្វល់បញ្ហាទាំងនោះឡើយ
- នៅចុងបញ្ចប់នៃការបង្ហាញរបស់អ្នក ត្រូវតែធ្វើការសង្ខេបនៃចំណុចសំខាន់ៗ សួររកសំណួរផ្សេងៗ និងអរគុណដល់អ្នកស្តាប់ ។

ឯកសារទី៣ : **ប្រភេទសំណួរមួយចំនួន**

គុណភាពសំណួររបស់អ្នក វានឹងកំណត់បាននូវគុណភាពទំនាក់ទំនងរបស់អ្នក ។ មានប្រភេទសំណួរជាច្រើនខាងក្រោមនេះ ជាប្រភេទខ្លះនៃសំណួរដែលមានសារៈសំខាន់ សំរាប់អ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ :

១. **សំណួរបើក** មានន័យថា ចំលើយ និងមិនត្រូវបានឆ្លើយដោយ **ចាស់ ឬ បាទ** នោះទេ:

ឧទាហរណ៍: តើខ្ញុំអាចជួយអ្វីអ្នកបាន? ឬ តើអ្នកមានការអ្វី? សូមអ្នករៀបរាប់ប្រាប់ខ្ញុំអំពីតួនាទីរបស់អ្នក?

២. **សំណួរបិទ** ជាសំណួរដែលទាមទាររកចំលើយតែ **ចាស់ ឬបាទ** ប៉ុណ្ណោះ :

ឧទាហរណ៍: តើអ្នកធ្លាប់បាននិយាយជាមួយខ្ញុំពីមុនមកឬទេ ? តើអ្នកចង់ឱ្យខ្ញុំធ្វើការងារនេះសំរាប់អ្នកឥឡូវនេះឬ?

៣. **សំណួរពិត** មានន័យថាសួរសំដៅទៅរកការពិតតែម្តង :

ឧទាហរណ៍: តើរឿងនេះវាបានកើតឡើងនៅពេលណា? តើអ្នកមានបុគ្គលិកប៉ុន្មាននាក់?

៤. **សំណួរជជីក** មានន័យថាការព្យាយាមយល់ពីហេតុផលដែលនៅពីក្រោយតម្រូវការ :

ឧទាហរណ៍ : ក្រៅពីអ្វីដែលអ្នកបាននិយាយនេះ តើនូវមានអ្វីទៀតដែលអ្នកគិតថាវាហាក់បីដូចជានៅមានបញ្ហា?

៥. **សំណួរសុជីវធម៌** ជាការពិនិត្យមើលថា តើអ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ មានការពេញចិត្តទាំងស្រុងឬទេ :

ឧទាហរណ៍ : តើមានអ្វីទៀតដែលខ្ញុំអាចជួយអ្នកបានក្នុងពេលនេះ?

៦. **សំណួរឆ្លុះបញ្ចាំង** មានន័យថាជាការឆ្លុះបញ្ចាំងនូវអត្ថន័យ និងអ្វីដែលមាននៅក្នុងអារម្មណ៍ឡើងវិញ

ឧទាហរណ៍ : អ្នកហាក់បីដូចជាកំពុងតែនិយាយថាមនុស្សទាំងអស់សប្បាយចិត្តអ្នកមិនគិតថា នេះវាជាការព្រួយបារម្ភសំរាប់អ្នកទេឬ?

៧. **ពហុសំណួរ** មានន័យថាសំណួរច្រើនក្នុងពេលតែមួយ :

ឧទាហរណ៍ : តើនេះជាបញ្ហាអំពីវិនិយោគទុន លើអ្នកក្រីក្រ ឬ ប្រហែលវាជាការសន្សំ ការធ្វើផែនការ ឬវាជាការចំណាយហួសពីការគ្រោងទុក?

៨. **សំណួរវិនិច្ឆ័យ** មានន័យថាជាសំណួរបិទដែលបញ្ជាក់ពីការធ្វើសុភវិនិច្ឆ័យ :

ឧទាហរណ៍ : អ្នកបានធ្វើការងារ ទាំងអស់នោះឬ ? តើអ្នកមិនមានប្រព័ន្ធណាមួយអោយប្រសើរក្នុងការធ្វើការងារនោះទេឬ ?

៩. **សំណួរនាំមុខ** មានន័យថាជាសំណួរបិទដែលបង្ខំអោយអ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ ឬបញ្ជាក់ពីគំនិតរបស់អ្នក។

ឧទាហរណ៍ : តើអ្នកមិនគិតទេថា វាជាបញ្ហាតែមួយដែលស្មុគ្រស្មាញជាងគេ តាមគំនិតខ្ញុំនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកឥឡូវ កើតមានអំពើហឹង្សាច្រើន តើវាអញ្ចឹង?

ឯកសារទី៤ : ការសង្ខេប/ការសំយោគ

ជម្រើសមួយចំនួនដើម្បីធ្វើការសំយោគ

តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចក្រោយពេលបំផុសគំនិតរួច?

- ផ្តុំគំនិតដែលដូច ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដាក់ម្តុំ
- ជ្រើសរើសគំនិតដែលទាក់ទង និងមិនទាក់ទងដាក់ដោយឡែកពីគ្នា
- ចាត់គំនិតទៅតាមក្រុមប្រភេទដែលបានកំណត់ទុកមុន
- អ្នកចូលរួមជ្រើសរើសយកគំនិត១-២ដែលសំខាន់ ឬគំនិតថាអាចអនុវត្តបាន
- រៀបគំនិតទៅតាមទំនាក់ទំនងហេតុ និងផល

គន្លឹះខ្លះៗសំរាប់ធ្វើការសំយោគ

- ពិចារណាលើវិធីសាស្ត្រដែលត្រូវប្រើ (វិធីសាស្ត្រខ្លះងាយសំយោគ ខ្លះលំបាក) ឧ.
  - ប្រើពណ៌នៃកាតទៅតាមសាច់រឿង/ប្រធានបទ
  - បែកចែកក្រុមតូចៗ ឬការងារជាដៃគូ- ក្រុមនេះគិតផ្នែកនេះ ក្រុមនោះគិតផ្នែកនោះ
  - ចំរាញ់យកគំនិតដែលទាក់ទងនឹងប្រធានបទឱ្យហើយ
- ខ្ចីដៃសិក្ខាកាមឱ្យសំយោគជំនួស
- ពិចារណាលើរបៀបអន្តរាគមន៍ នៅពេលដែលមានទំនាស់/ការខ្វែងគំនិតគ្នា :
  - មូលដ្ឋានបង្អែកលើគោលបំណង ឬប្រធានបទដែលកំពុងពិភាក្សា
  - សូមបញ្ជាក់ហេតុផលនៃគំនិតដែលមិនចុះសំរុងគ្នា
  - សុំទុកមួយជុំសិន
  - រំលឹកបទវិន័យ
  - សំរាក ឬបង្វិលចូលកម្មវិធីសប្បាយៗ ដូចជាលេងល្បែងថាមពលជាដើម

ឯកសារទី៥ : ការផ្តល់ចម្លើយតប

១. អត្ថន័យនៃចម្លើយឆ្លើយតប

ពាក្យថាចម្លើយឆ្លើយតបមានន័យថាការផ្តល់ "ចំណី-ពតិមាន" ត្រឡប់ទៅឱ្យនណាម្នាក់ ។ ពតិមាននេះគឺទាក់ទងទៅនឹងអ្នកដែលទទួលនូវចម្លើយឆ្លើយតប និងការផ្តល់ទិន្នន័យអាចប៉ាន់ប្រមាណអំពី ការអនុវត្តការងារ ឬក៏បទពិសោធន៍របស់ពួកគេ។

២. ពេលដែលត្រូវផ្តល់ចម្លើយឆ្លើយតប

ផលប្រយោជន៍ជាសក្តានុពល សំរាប់អ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ ពេលដែលពួកគេទទួលចម្លើយឆ្លើយតបរួមមាន :

- វាមានផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមាននៅក្នុងការរៀនសូត្ររបស់ពួកគេ
- វាផ្តល់នូវពតិមាន ឬ ទស្សនៈដែលមានផលប្រយោជន៍
- វាផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តទៅដល់អ្នកដែលត្រូវបានគេបង្ហាត់បង្ហាញ
- វាបញ្ជាក់ ឬប្រៀបធៀបទស្សនៈ និងយោបល់ផ្សេងៗ
- វាជាការបង្កើនអោយមានការយល់ស៊ីជំរៅ ឬគំនិតយោបល់ផ្សេងៗ

៣. របៀបដែលផ្តល់ចម្លើយឆ្លើយតប

ដូចដែលយើងបាននិយាយពីខាងដើមហើយថា ការផ្តល់ចម្លើយឆ្លើយតបគួរតែ :

ក. ការផ្តល់ចម្លើយតបក្នុងបំណងជាវិជ្ជមាន

ការផ្តល់ចម្លើយឆ្លើយតបទៅឱ្យនរណាម្នាក់នោះ គឺមានហេតុផលទាំងវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន :

ឧទាហរណ៍:

- ហេតុផលវិជ្ជមាន

- ដើម្បីជួយឱ្យបុគ្គលរៀនសូត្រពីអ្វីមួយដែលគេ នឹងអាចទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការរៀនសូត្រនោះ
- ដើម្បីជួយគាំទ្រឱ្យបុគ្គលណាម្នាក់ឱ្យបានសំរេចគោលបំណង ឬ ទិសដៅរបស់គេ
- ដើម្បីជួយឱ្យបុគ្គលណាម្នាក់ចេះដោះស្រាយបញ្ហាដែលគេជួបប្រទេះ
- ដើម្បីឱ្យបុគ្គលណាម្នាក់ទទួលស្គាល់ពីកំហុស ហើយឱ្យតម្លៃទៅលើកំហុសឆ្គងនោះ

- ហេតុផលអវិជ្ជមាន

- ដើម្បីបង្រៀននរណាម្នាក់ពីមេរៀន
- ដើម្បីបង្កើនការពេញចិត្តជាមួយនរណាម្នាក់ខ្លាំងពេក

- ដើម្បីជួយដោះស្រាយបញ្ហាឱ្យនរណាម្នាក់ទាំងស្រុង
- ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ ឬគ្រប់ដណ្ដប់នរណាម្នាក់ ឧទាហរណ៍ : ប្រាប់ឱ្យបែបនេះ ឬបែបនោះ ។

ខ. ផ្ដេកលើការពិត និង អាកប្បកិរិយា

ការផ្ដល់ចម្លើយឆ្លើយតប គឺវានឹងមានប្រសិទ្ធភាពបើសិនវាជាការពិត ហើយផ្ដេកលើអ្វីមួយដែលបុគ្គលអាចធ្វើ ឬផ្លាស់ប្ដូរ ។ ជាធម្មតាវាជាការប្រសើរបំផុតក្នុងការឱ្យយោបល់លើអាកប្បកិរិយាដែល មនុស្សអាចលើកសរសើរថា ពួកគេមានជម្រើសអំពីរបៀបដែលពួកគេប្រព្រឹត្ត ។

គ. ការស្ថាបនា និង គុណប្រយោជន៍

ការផ្ដល់ចម្លើយតប អាចបង្កើតការយល់ដឹងឱ្យកាន់តែស៊ីជំរៅបង្កើនគំនិតស្ថាបនា និងលើកទឹកចិត្តឱ្យមានសកម្មភាពដែលប្រកបដោយផលិតភាព ឬ ជាការបង្កើនឡើងនូវសុខុមាលភាព ។ ក្នុងការស្ថាបនានេះដែរ វាក៏ជាប់ទាក់ទងទៅនឹងរបៀបដែលអ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញមានបទពិសោធន៍ក្នុងការផ្ដល់ចម្លើយតប ។ អ្នកបង្ហាត់បង្ហាញដែលល្អ គឺជាសមត្ថភាពរបស់គេដែលអាចធ្វើឱ្យការលំបាក ឬសារមិនច្បាស់លាស់នោះអោយមានភាពងាយស្រួលទៅដល់អ្នកទទួលការបង្ហាត់បង្ហាញ ឱ្យបានយល់ ដឹង និងមានបទពិសោធន៍ ។

៤. ការផ្ដល់ចម្លើយតបល្អនឹងត្រូវធ្វើជាញឹកញាប់នូវៈ

- មានតុល្យភាពរវាងសារដែលមានការលំបាក ជាមួយឃ្លាប្រយោគដែលមានលក្ខណៈវិជ្ជមាន ។
- មានការប្រកាន់ភ្ជាប់នូវការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួននូវទស្សនៈរបស់អ្នកដទៃដែលផ្ដល់ឱ្យ ។
- មានប្រើប្រាស់សំណួរបើកដើម្បីជំរុញអោយ អ្នកទទួលមានការប្ដូរយោបល់ ឬ រុករកនូវគំនិតថ្មីផ្សេងៗទៀត ។
- មានការប្រើប្រាស់ពាក្យពេជន៍ប្រកបដោយអព្យាក្រឹត្យភាព ដើម្បីបញ្ជាក់នឹងឃ្លាឃ្លោងក្នុងការពិពណ៌នាពីស្ថានភាពលំបាក ឬ ការរំជួលចិត្តណាមួយ ។
- មានការគាំទ្រការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើសញ្ញា ដូចជាការសំដែងឬកពារ ទឹកមុខ និងការទំនាក់ទំនងដោយប្រើប្រាស់ក្រសែភ្នែក ។
- មានការភ្ជាប់ពីការសង្កេតទៅនឹងគោលដៅ ។

មេរៀនទី ៨

ដោះស្រាយស្ថានភាពលំបាក និងលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួម

១. សេចក្តីផ្តើម និងបង្ហាញគោលបំណងមេរៀន

ក. សេចក្តីផ្តើម :

យើងតែងតែជួបការលំបាក និងការប្រឈមមុខជាច្រើននៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល ការប្រជុំ និង ការសម្របសម្រួលសិក្ខាសាលា បញ្ហាទាំងអស់នេះនឹងធ្វើអោយមានការរាំងស្ទះដល់ការចូលរួមប្រសិនបើយើងពុំបានរកអោយឃើញនូវដំណោះស្រាយនោះទេ ។ នៅក្នុងមេរៀននេះលោក លោកស្រីនឹងបានពិភាក្សាផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ទៅវិញទៅមកអំពីរបៀបដោះស្រាយស្ថានភាពលំបាក និងរកយុទ្ធសាស្ត្រជំរុញអោយមានការចូលរួម ។

ខ. គោលបំណងនៃមេរៀន: នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ សិក្ខាកាមនឹងបាន:

- បង្កើនទំនុកចិត្តនៅក្នុងការដោះស្រាយស្ថានភាពលំបាកនៅក្នុងការសម្របសម្រួល/ការបណ្តុះបណ្តាល និង ការប្រជុំ
- ទទួលបាននូវចំណេះដឹងអំពីរបៀបជំរុញអោយមានការចូលរួម

២. ការបំផុសគំនិតក្រុមធំ អំពីការដោះស្រាយជាមួយស្ថានភាពដែលលំបាក

តើមានការលំបាក/ការប្រឈមមុខអ្វីខ្លះដែលអ្នកបានជួបប្រទះជាញឹកញាប់ នៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល ការប្រជុំ និងការសម្របសម្រួលសិក្ខាសាលាកន្លងមក?

៣. លំហាត់អំពីការកំណត់ដំណោះស្រាយតាមលទ្ធភាពដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាពលំបាក

ការណែនាំសម្រាប់ក្រុម :

- អោយសិក្ខាកាមជ្រើសរើសកាត១ ដែលសរសេរបញ្ហា១នៃបញ្ហាខាងលើ (សិក្ខាកាមអាច ជ្រើសរើសបញ្ហាដូចគ្នា)
- ចែកសិក្ខាកាមជា ២ក្រុម ក្រុមទី១ ជាទីប្រឹក្សាផ្តល់យោបល់ និងក្រុមទី២ជាអ្នកមានបញ្ហា
- ក្រុមទី១ : ត្រូវអង្គុយជារង្វង់ ដោយបែរមុខចេញមកខាងក្រៅ
- ក្រុមទី២ : ត្រូវឈរ/អង្គុយនៅទល់មុខក្រុមទីប្រឹក្សាផ្តល់យោបល់ ហើយត្រូវស្នើសុំយោបល់ពីទីប្រឹក្សាដោយនិយាយថា : *"បញ្ហារបស់ខ្ញុំគឺ....សូមមេត្តាផ្តល់ដំណោះស្រាយផង"* ។ សមាជិកក្រុមត្រូវតែដើរជុំវិញដើម្បីសុំយោបល់គ្រប់ទីប្រឹក្សា។
- សមាជិកក្រុមដែលជាទីប្រឹក្សា (ផ្តល់យោបល់) ត្រូវព្យាយាមរកដំណោះស្រាយដែលត្រូវបានស្នើ
- ក្រុមទាំង២ ត្រូវប្តូរតួនាទីគ្នាម្តងម្នាក់

ការឆ្លុះបញ្ចាំង

- សិក្ខាកាមម្នាក់ៗត្រូវកត់ត្រាអ្វីដែលចងចាំបានទៅក្នុងសៀវភៅកត់ត្រា អំពីយោបល់ អនុសាសន៍ និងវិធីសាស្ត្រ/យុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងៗដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានោះ ។
- អោយសិក្ខាកាមចូលតាមក្រុមដែលមានបញ្ហាដូចគ្នា
- ក្រុមនីមួយៗកំណត់នូវដំណោះស្រាយតាមលទ្ធភាពចំពោះបញ្ហារបស់គេ
- ក្រុមនីមួយៗរៀបចំបញ្ហា និងដំណោះស្រាយឱ្យទៅដើមផ្កា ដោយដាក់បញ្ហាជាគល់ និងដំណោះស្រាយជាស្លឹក ផ្កា ផ្លែ ។
- បង្ហាញលទ្ធផលតាមក្រុម
- *អ្នកសម្របសម្រួលបង្ហាញចំណុចសំខាន់ៗលើឯកសារទី ១*

៤. ពិភាក្សាក្រុមតូចៈ អំពីការជំរុញអោយមានការចូលរួម

ការណែនាំ :

- ចែកសិក្ខាកាមជា៤ក្រុម
- ក្រុមនីមួយៗពិនិត្យមើលវិធីសាស្ត្រដែលបានរកឃើញខាងលើ ស្តីអំពីដំណោះស្រាយស្ថានភាពលំបាកៗ ហើយកំណត់ថា តើដំណោះស្រាយទាំងនេះអាចជួយជំរុញអោយមានការចូលរួមឬទេ។
- ក្រុមនីមួយៗតាមការសង្កេតរយៈពេលកន្លងមក តើអ្នកសម្របសម្រួលបានធ្វើអ្វីខ្លះដើម្បីជួយជំរុញអោយមានការចូលរួម?
- បង្កើតតារាងមួយស្តីអំពីគោលការណ៍ដើម្បីធ្វើអោយមានការចូលរួម
- *អ្នកសម្របសម្រួលបង្ហាញចំណុចសំខាន់ៗលើឯកសារទី ២*

៥. ការសន្និដ្ឋានៈ

- សង្ខេបមេរៀន :
- តើអ្នកបានរៀនចំណុចសំខាន់អ្វីខ្លះពីមេរៀននេះ?

ឯកសារទី ១ :

របៀប ឬវិធីដោះស្រាយបញ្ហានៃការលំបាកផ្សេងៗនៅក្នុងការសម្របសម្រួល

ល.រ.	ការលំបាកឬឧបសគ្គ	អន្តរាគមន៍
១	អ្នកខ្លះមិនហ៊ាននិយាយ	អនុវត្តន៍ទៅតាមគោលការណ៍ណែនាំអំពីរបៀប ឬ វិធីបង្កឱ្យមានការចូលរួមដូចមានរៀបរាប់ជូននៅក្នុងឯកសារទី២ ។
២	ការជជែកខ្សឹបខ្សៀវគ្នានៅក្នុងក្រុមធំ ។	១. រំលឹកដោយប្រយោល តាមរយៈការនិយាយទៅកាន់ក្រុមធំទាំងមូល : *ឧ. ខ្ញុំសូមរំលឹកឡើងវិញម្តងទៀតថា យើងបានព្រមព្រៀងគ្នារួចហើយថា និយាយម្តងម្នាក់នៅក្នុងបទវិន័យផ្ទៃក្នុងរបស់យើង !។*
		២. រំលឹកដោយត្រង់ចំពោះបុគ្គលនោះផ្ទាល់ : *ឧ. សុំនិយាយម្តងម្នាក់តើបានទេ ?*
		៣. និយាយចំឈ្មោះ : *ឧ. ១. តើលោក សៅ មានរឿងអ្វីចង់ឱ្យលោកសុខជួយបំភ្លឺមែនទេ ? ឬ* *ឧ. ២. លោក សៅ ! ខ្ញុំដឹងថា លោកប្រហែលជាមានរឿងសំខាន់អ្វីចង់ចូលរួមតើមែនទេ ? នៅពេលដែល លោក សុខ និយាយចប់នោះនឹងដល់វេនរបស់លោកម្តង តើយ៉ាងម៉េចដែរ ?*
		៤. ស្នើឱ្យបញ្ឈប់ដោយនិយាយចំឈ្មោះ *ឧ. អត់ទោស លោក សៅ ! សុំរង់ចាំឱ្យលោក សុខ និយាយចប់សិនតើបាន ទេ ?*
	ប្រសិនបើមានតែលោក សៅ ម្នាក់គត់ដែលជាអ្នកជជែកខ្សឹបខ្សៀវហើយនៅតែមិនព្រមឈប់ទៀត	៥. ក. សុំនិយាយជាមួយលោកសៅម្នាក់ទល់នឹងម្នាក់នៅពេលសំរាកចេញលេង ។

	ប្រសិនបើមានមនុស្សច្រើនអ្នក ផ្សេងទៀតជជែកខ្សឹបខ្សៀវគ្នា ហើយនៅតែបន្តតឈប់ ...	៥. ខ. ផ្អាកដំណើរការនៃការបង្ហាញ/និយាយ ហើយសួរទៅក្រុមធំ : *តើយើងគួរតែសំរាកបន្តិចសិន ឬក៏បន្ត?*
៣	អ្នកខ្លះនិយាយច្រើនតែឯងគ្របសង្កត់លើអ្នកដទៃ ។	**១. រំលឹកបទវិន័យផ្ទៃក្នុង :** ខ. *យើងបានព្រមព្រៀងគ្នារួចហើយថាចូលរួមបញ្ចេញមតិយោបល់ឱ្យបានគ្រប់គ្នា ។*
		២. ប្រសិនបើបញ្ហាដដែលនេះនៅតែបន្ត : សុំនិយាយជាមួយបុគ្គលដែលនិយាយច្រើនតែឯងនោះ នៅក្នុងម៉ោងសំរាកដើម្បីស្វែងយល់ពីមូលហេតុ។ ពន្យល់ប្រាប់គាត់ពីផលវិបាក និងបញ្ហាផ្សេងៗដែលអាចកើតចេញពីទង្វើបែបនេះរួចសុំយោបល់ ដើម្បីឱ្យគាត់ចូលរួម សហការជាមួយអ្នកសម្របសម្រួល ក្នុងការកែលំអស្ថានការណ៍។
		៣. ប្រសិនបើបញ្ហានៅមិនត្រូវបានដោះស្រាយទៀត : អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើជាឆ្ងល់ហើយសួរទៅក្រុមទាំងមូលថា: *តើយើងបង្កើតបទវិន័យត្រង់ចំណុចនេះមកដើម្បីអ្វី?* អាស្រ័យទៅតាមការឆ្លើយតបរបស់ក្រុម និងស្ថានភាពជាក់ស្តែង អ្នកសម្របសម្រួលអាចនឹងស្នើសុំឱ្យក្រុមទាំងមូល ធ្វើការសម្រេចចិត្តឬមួយ កែសម្រួលបទវិន័យផ្ទៃក្នុង ឬមួយបន្តស្ថានភាពដដែលនេះទៅមុខទៀត។ *(តាមរយៈនៃការសួរសំណួរនេះក្រុមមុខជាយល់ និងក៏ប្រៀបដូចជាការព្រមានទៅដល់បុគ្គលនោះផងដែរ ដែលក៏ជាសញ្ញាប្រាប់ទៅបុគ្គលនោះឱ្យធ្វើការ សម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯង ថាតើចង់នៅមានវត្តមានបន្តឬចាកចេញពីវេទិកា)* ។
៤	ក្រុមពិភាក្សាចាកប្រធាន ទំនងជានឹងមិនអាចឈានទៅសម្រេចបានតាមរបៀបវារៈដែលបានកំណត់ ។	១. រំលឹកក្រុមទាំងមូលឱ្យចាប់អារម្មណ៍លើ បទវិន័យផ្ទៃក្នុង ហើយរក្សាទុករឿងរ៉ាវក្រៅប្រធានបទនោះ ទុកមួយអន្លើដោយកត់ត្រាទុកនៅក្នុងបញ្ជី អំពីបញ្ហាដែលត្រូវពិភាក្សា

		នៅពេលក្រោយ ហើយផ្តោតអារម្មណ៍មកលើ ប្រធានបទនៃការប្រជុំនេះជាថ្មីឡើងវិញ ។
		២. រំលឹកប្រធានបទដែលអង្គប្រជុំកំពុងពិភាក្សា : *ឧ. ខ្ញុំសូមរំលឹកអ្នកទាំងអស់គ្នាថាយើងកំពុងតែពិភាក្សាគ្នាទៅលើប្រធានបទទី៤នៃរបៀបវារៈ គឺអំពីការធ្វើគម្រោងថវិកាហេតុដូច្នេះ សុំទុករឿងរ៉ាវផ្សេងពីនេះចាំនិយាយនៅពេលយើងចូលដល់របៀបវារៈបន្ទាប់ដែលទាក់ទង ។*
	ក្នុងករណីដែលការពិភាក្សាចេះតែបន្តរហូតជិតអស់ម៉ោងសម្រាប់របៀបវារៈនេះទៅហើយ ...	**៣.** ព្យាយាមបញ្ឈប់ការជជែកក្រៅប្រធានបទរបស់ក្រុម : *ឧ. ១. យើងនៅសល់ពេលតែ១០នាទី ទៀត ប៉ុណ្ណោះដើម្បីបញ្ចប់របៀបវារៈមួយនេះ ! ហេតុ ដូច្នេះសូមផ្តោតអារម្មណ៍ឡើងវិញ ថាតើ យើង នៅមានអ្វីទៀតដែលត្រូវពិភាក្សាទាក់ទងនឹងចំណុចនេះ មុននឹងយើងបញ្ចប់ ? ឬ* *ឧ. ២. យើងជិតអស់ម៉ោងពិភាក្សាសម្រាប់របៀបវារៈនេះហើយ ! ប៉ុន្តែខ្ញុំហាក់ដូចជាសង្កេតឃើញថា យើងមានរឿងត្រូវ និយាយច្រើនទៀត តើអញ្ចឹងមែនទេ ? អាស្រ័យទៅលើចម្លើយរបស់ក្រុមតាមរយៈខ្សែភ្នែក របស់ពួកគេ បើសិនជាពួកគេនៅមានរឿងច្រើន ដែលត្រូវបន្តជជែកគ្នាមែននោះអ្នកសម្របសម្រួលសួរទៅក្រុមជាបន្ត ទៀតថា :* • *តើយើងត្រូវធ្វើអ្វី ដើម្បីឱ្យយើងអាចបញ្ចប់ចំណុចនេះបាន ?* • *ហេតុអ្វីបានជាយើងមិនអាចបញ្ចប់ចំណុចនេះបាន ?*
	ក្នុងករណីដែលរបៀបវារៈត្រង់ចំណុចនេះគឺជារបៀបវារៈសំខាន់ ហើយការទុកពេលសម្រាប់ពិភាក្សាមិនបានគ្រប់គ្រាន់ ...	**៤.** ផ្តល់ជម្រើសឱ្យក្រុមជាអ្នកសម្រេច : *ឧ. តើរឿងនេះសំខាន់ជាងរឿងដទៃផ្សេងទៀត មែនទេ? បើមែនតើយើង នឹងពិភាក្សាលើរបៀបវារៈ ដទៃផ្សេងទៀតនៅពេលណា? (គួរកត់សំគាល់ថា ក្រុមចាំបាច់ត្រូវតែសម្រេចយកជម្រើសណាមួយ ប៉ុន្តែមិនត្រូវចេះតែបន្ត ការពិ-*

		ភាក្សារហូតដល់ចប់គ្រប់ របៀបវារៈទាំងអស់ដោយគ្មានពេលកំណត់នោះទេ) ។
៥	ការពិភាក្សាប្រព្រឹត្តទៅមិនចេះចប់ (ជួនកាលបញ្ហានេះកើតឡើងដោយសារមានព័ត៌មានមិនគ្រប់គ្រាន់ឬមិនច្បាស់លាស់និងមិនអាចទុកចិត្តបាន ឬជួនកាលទៀតប្រធានបទពិភាក្សានោះជារឿងដែលអាចធ្វើឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់អារម្មណ៍របស់អ្នកពិភាក្សា) ។	១. អនុវត្តន៍ដូចការណែនាំនៅក្នុងបញ្ហាទី២ដែរ ។ ប្រសិនបើមូលហេតុដោយសារមានព័ត៌មានមិនគ្រប់គ្រាន់ និងមិនអាចទុកចិត្តបានមែននោះ ក្រុមគួរតែកត់ត្រាបញ្ហានេះទុកសម្រាប់ពិភាក្សានៅពេលក្រោយ ។ ប្រសិនបើរបៀបវារៈនៃការប្រជុំលើកក្រោយ ជាប់ទាក់ទងនឹងខ្លឹមសារនៃការប្រជុំលើកនេះនោះ អ្នកសម្របសម្រួលត្រូវឱ្យក្រុមរៀបចំកាលវិភាគឡើងវិញ ដើម្បីធានាថាអ្នកចូលរួមនឹងពិតជាមានព័ត៌មានចាំបាច់ និងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ធ្វើការពិភាក្សានៅលើកក្រោយ ។
	ក្នុងករណីដែលមានបុគ្គលណាម្នាក់ឆក់យកឱកាសនៃការពិភាក្សាដើម្បីបង្វែរការពិភាក្សាឱ្យចាកប្រធានទៅនិយាយរឿងអ្វីមួយផ្សេង ...	**សុំបង្អាក់អ្នកនោះដោយការសួរសម :** *ឧ. ១. អត់ទោសលោកសៅ!ខ្ញុំសុំកាត់ប្រសាសន៍របស់លោកបន្តិច ខ្ញុំហាក់ដូចជាឆ្ងល់ ថាតើអ្វីដែលលោកលើកឡើងមកនេះ វាជាប់ទាក់ទងនឹងប្រធានបទពិភាក្សារបស់យើងត្រង់កន្លែងណាដែរ ? តើលោកអាចជួយពន្យល់ បង្ហាញបន្តិចបានទេ ?* ឬ *ឧ. ២. អត់ទោសលោកសៅ!យើងបានព្រមព្រៀងគ្នារួចហើយ ថាយើងនឹងលើកយករឿងនេះទៅពិភាក្សានៅពេលក្រោយណាមួយតែមិនមែនក្នុងពេលនេះទេ! តើមានអ្វីកែប្រែនៅក្នុងការសម្រេចចិត្តនេះឬ ?*
	ក្នុងករណីដែលបុគ្គលនេះនៅតែចចេសមិនព្រមឱ្យក្រុមដំណើរការពិភាក្សាទៅមុខទៀតបាន .,	សុំនិយាយជាមួយគាត់ដោយផ្ទាល់នៅក្នុងម៉ោងសំរាក ដើម្បីស្វែងយល់ហេតុផល ។ ប្រាប់គាត់ឱ្យដឹងពីផលវិបាកផ្សេងៗចំពោះក្រុមដែលកើតចេញពីអាកប្បកិរិយារបស់គាត់ ហើយស្នើសុំឱ្យគាត់ធ្វើការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាដើម្បីចូលរួម ជួយជំរុញដំណើរការក្រុមឱ្យទៅមុខដោយរលូន ។

៦	ជំលោះបុគ្គល(មានមនុស្ស២នាក់ឬពីរក្រុមនិយាយផ្ដែផ្ដាឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក) ។	អ្នកសម្របសម្រួលគួរកុំនិយាយអ្វីទាំងអស់ នៅលើកដំបូង លើកលែងតែប្រាកដក្នុងចិត្តថា ពួកគេនិយាយ ដោយចេតនា ហើយមានសភាពបំរុងឈានទៅរក ការកើតមានជំលោះរវាងគ្នានោះ : **១. និយាយបែបកំប្លែងទៅកាន់ក្រុម :** *ឧ. ១. បើអ្នកចង់ដឹងថាតើក្រុមនេះ គេធ្វើការជាមួយគ្នាយ៉ាងដូចម្ដេចនោះសូមស្ដាប់អ្វីដែល លោកសៅនិយាយ និងកាយវិការដែលគាត់ធ្វើ ទៅ នឹងហើយ! ។* ឬ *ឧ. ២. ខ្ញុំគិតថាយើងត្រូវការការបញ្ចេញយោបល់មិនមែនការប្រឈមមុខដាក់គ្នាដោយអារុំចនោះទេសម្រាប់ការប្រជុំ នេះតើមែនទេ ? ។*
	ក្នុងករណីដែលអ្នកដដែលនោះនៅតែបន្តផ្ដែផ្ដាសំដីដាក់គ្នាតទៅទៀត	**២. រំលឹកបទវិន័យផ្ទៃក្នុង :** សំលឹងមើលទៅលោក សៅ ហើយនិយាយ : *បទវិន័យផ្ទៃក្នុងរបស់យើង បានចែងយ៉ាងច្បាស់ថា ... ។ យើងស្វាគមន៍ចំពោះរាល់មតិយោបល់ដែល ជួយស្ថាបនា ឬដើម្បីស្វែងយល់ ប៉ុន្តែមិនមែនយោបល់ រិះគន់បន្ទុះបង្អាប់នោះទេ ! ។*
	ក្នុងករណីដែលបុគ្គលនោះនៅតែមិនព្រមឈប់ ...	**៣. ព្រមានបុគ្គលនោះដោយត្រង់ :** និយាយដោយពាក្យសំដីម៉ឺងម៉ាត់ តែក្នុងបំណងល្អថា : *ឧ.លោកសៅនេះ មិនមែនជាលើកទីមួយទេដែលលោកនិយាយបែបនេះទៅកាន់លោកសុខ ខ្ញុំសុំអនុញ្ញាតលោកបញ្ឈប់ទៅបានទេ ? ។ បន្ទាប់មកសួរទៅលោកសៅ : តើលោកមានបញ្ហាអ្វីចំពោះរឿងនេះ?តើលោកអាចធ្វើអ្វីបានខ្លះដើម្បីជាការរួមចំណែកក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានេះ?*
	ប្រសិនបើនៅតែមិនព្រមឈប់ទៀត	**និយាយទៅកាន់ក្រុមធំដោយសំដីទន់ភ្លន់ថា :**

		ខ. វាមិនមែនជាការសមរម្យនឹងធ្វើនោះទេ ក្នុងការដែលមនុស្សពីរនាក់យកឱកាសនេះដើម្បីបោះពាក្យ បោះសំដីឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកនោះ ។ តើយើងអាចទុករឿងនេះមួយលែក ហើយបន្តការចូលរួមនៅក្នុងការពិភាក្សារបស់យើងជាបន្តទៀតបានទេ ? (ការនិយាយបែបនេះ គឺជាសញ្ញាប្រាប់ទៅ លោក សៅ ឱ្យដឹង ខ្លួនថា ប្រសិនបើគាត់មិនពេញចិត្តទេ គាត់អាចនឹងដើរចេញពីការប្រជុំបានហើយ ប្រសិនបើ លោកសៅ សម្រេចចិត្តដើរចេញមែននោះ អ្នកសម្របសម្រួលត្រូវសួរទៅក្រុមធំថា : *តើយើងអាចបន្តការពិភាក្សាគ្នាតទៅទៀត ដោយគ្មានវត្តមានរបស់លោកសៅបានដែរឬទេ ?*) ។ ឬក៏សុំជួបលោកសៅ ម្នាក់ទល់នឹងម្នាក់នៅពេលសំរាក ហើយនិយាយដូចគ្នានេះជាមួយគាត់ ។
៧	សមាជិកក្រុមត្រឡប់មកពីពេលសំរាកវិញយឺត ...	**១. រំលឹកជាលើកដំបូង :** ***ខ.****ខ្ញុំសុំរំលឹកថាយើងបានព្រមព្រៀងគ្នារួចហើយ ថាយើងចូលឱ្យបានទាន់ពេលវេលាដើម្បីយើង បញ្ចប់វិញក៏ឱ្យបានទាន់ពេលវេលាដែរ ! ។*
	ប្រសិនបើពួកគេនៅបន្តចូលវិញយឺតទៀត ...	**២. ធ្វើជាឆ្ងល់ហើយសួរ :** ***ខ.*** *ខ្ញុំសុំសួរតាមត្រង់តើយើងបង្កើតបទវិន័យផ្ទៃក្នុងត្រង់ចំណុចនេះមកដើម្បីអ្វីបើបង្កើតហើយ ធ្វើមិនបាននោះ? តើយើងអាចគួរធ្វើដូចម្តេចវិញ ដើម្បីឱ្យការអនុវត្ត បទវិន័យ ? រួចហើយអ្នកសម្របសម្រួលត្រូវចំណាយពេលខ្លះ ដើម្បីសម្របសម្រួលការពិភាក្សារបស់ក្រុម ត្រង់ចំណុចនេះឡើងវិញម្តងទៀត ។ ជួនកាលមូលហេតុអាចបណ្តាល មកពីម៉ោងពេលសំរាកមានរយៈពេលខ្លីពេក ឬក៏ពួកគេ ត្រូវការធ្វើកិច្ចការបន្ទាប់បន្សំផ្សេងៗទៀត នៅក្នុងចន្លោះម៉ោងសំរាក ។ ប្រសិនបើដូច្នេះមែនត្រូវកែសំរួលបទវិន័យឡើងវិញ ។*

ឯកសារទី ២ :

របៀបឬវិធីជំរុញឱ្យមានការចូលរួម :

ជាទូទៅ ការជឿទុកចិត្តគឺជាកត្តាសំខាន់ និងចំបងបំផុតសម្រាប់បង្កឱ្យមានការចូលរួម ហេតុដូច្នេះការបង្កឱ្យមានបរិយាកាសរីករាយ និងស្និទ្ធស្នាលនៅក្នុងការសម្របសម្រួលគឺជាកិច្ចការដ៏សំខាន់ដែលអ្នកសម្របសម្រួលត្រូវធ្វើ ។ ខាងក្រោមនេះគឺជាមធ្យោបាយមួយចំនួនសម្រាប់ជួយជាគំនិតដល់អ្នកសម្របសម្រួល ក្នុងការអនុវត្តបង្កលក្ខណៈឱ្យមានការចូលរួម ។

- បង្កភាពស្និទ្ធស្នាលជាមួយសិក្ខាកាម
- សួរសំណួរដែលមានលក្ខណៈសាមញ្ញងាយយល់ និងសំណួរជីកបន្ថែមដើម្បីឱ្យអ្នកចូលរួមព្យាយាមរកគំនិតមកនិយាយឱ្យបានច្រើន ។
- បង្ហាញពីចំណាប់អារម្មណ៍ចំពោះចម្លើយចូលរួមដែលគេបានឆ្លើយ ដើម្បីជាការលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមបន្ថែមទៀត ។
- ចៀសវាងការវិនិច្ឆ័យទៅលើចម្លើយរបស់អ្នកចូលរួមនៅក្នុងពេលកំពុងធ្វើការបំផុសគំនិត
- អ្នកសម្របសម្រួលប្រើប្រាស់វិធីបំផុសគំនិតម្តងម្នាក់តាមលេខរៀង ឬកំណត់សមាសភាពអ្នកនិយាយ ដែលតំណាងឱ្យពីគ្រប់កន្លែងអង្គុយទាំងអស់នៅក្នុងបន្ទប់ ឧទាហរណ៍ លើកទីមួយអ្នកអង្គុយខាងឆ្វេងដៃ បន្ទាប់មកអ្នកចន្លោះកណ្តាល អ្នកខាងស្តាំ ខាងមុខ និងខាងក្រោយ ។ល។ ដែលជាវិធីជំរុញឱ្យគ្រប់គ្នា ត្រូវតែមានយោបល់អ្វីមួយដើម្បីចែករំលែក ឬចូលរួម ។
- ចែកជាក្រុមតូចដើម្បីធ្វើការពិភាក្សាទៅលើប្រធានបទអ្វីមួយ ។ មធ្យោបាយនេះអាចជួយជំរុញធ្វើឱ្យអ្នកដែលស្ងៀមស្ងាត់មិនហ៊ាននិយាយនៅក្នុងក្រុមធំ មានឱកាសក្នុងការចែករំលែកគំនិតយោបល់របស់ខ្លួននៅក្នុងក្រុមតូច ។ បើសិនជាចាំបាច់ត្រូវបំបែកអ្នកចូលរួមដែលមានឋានៈទាបឱ្យនៅក្រុមផ្សេងពីអ្នកចូលរួមដែលមានឋានៈខ្ពស់ ។
- ឱ្យសិក្ខាកាមឬអ្នកចូលរួមសរសេរគំនិតរបស់ខ្លួនដាក់លើក្រដាសកាត រួចយកមកបិទនៅលើក្តារខៀន
- អ្នកសម្របសម្រួលប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រការជជែកគ្នារអ៊ូៗនៅក្នុងក្រុមតូច បីៗនាក់ ឬការដើរជជែកគ្នា
- អ្នកសម្របសម្រួលប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ ដែលមានលក្ខណៈសកម្មដូចជាការសំដែងតួ ឬលេងល្បែងផ្សេងៗ ។ល។

មេរៀនទី ៩

ការរំលឹកឡើងវិញនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

១. ការបង្ហាញលំនាំដើម និងគោលបំណងមេរៀន

ក. សេចក្តីផ្តើម:

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូបានឆ្លងកាត់៨មេរៀនរួចមកហើយ ។ មេរៀនទាំងនោះជាមូលដ្ឋានជួយឱ្យលោកគ្រូ អ្នកគ្រូក្លាយជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាល/សម្របសម្រួលអាជីព ។ មេរៀននេះក៏សំខាន់ណាស់ដែរ ព្រោះយើងនឹងរំលឹកឡើងវិញនូវចំណុចសំខាន់ៗនៃមេរៀនមុនៗទាំងអស់ ។ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូនៃខេត្តនីមួយៗនឹងត្រូវរៀបចំផែនការសកម្មភាពដើម្បីយកទៅអនុវត្តន៍ពេលត្រឡប់ទៅវិញ ។ នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូក៏មានឱកាសវាយតម្លៃលើវគ្គបណ្តុះបណ្តាលទាំងមូល ។

ខ. គោលបំណងនៃមេរៀន: នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ សិក្ខាកាមនឹងអាច :

- វាយតម្លៃលើចំណេះដឹងខ្លួនឯងនៅពេលបញ្ចប់វគ្គ
- រំលឹកឡើងវិញ និងទាញយកចំណុចរៀនសូត្រក្នុងរយៈពេល៩ថ្ងៃ
- រៀបចំផែនការសកម្មភាព
- វាយតម្លៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

២. ការសង្ខេបឡើងវិញនៃវគ្គទី ២

- អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើសង្ខេបមេរៀនទី ២ ដល់៨ ដើម្បីភ្ជាប់មកមេរៀនទី ៩

៣. ការងារជាក្រុមលើកទី១អំពីការវាយតម្លៃចំណេះដឹងផ្ទាល់ខ្លួនពេលបញ្ចប់វគ្គ :

- អ្នកសម្របសម្រួលចែកបញ្ជីសំណួរបញ្ចប់វគ្គដល់អ្នកចូលរួម និងបំភ្លឺបញ្ហាផ្សេងៗបើមាន (ឯកសារទី ១) ។

៤. ការងារតាមខេត្តដើម្បីធ្វើផែនការសកម្មភាព

- អ្នកសម្របសម្រួលបែងចែក និងពន្យល់ទម្រង់ផែនការសកម្មភាពដល់អ្នកចូលរួម
- អ្នកចូលរួមក្នុងខេត្តនីមួយៗធ្វើការជាមួយគ្នា (អ្នកចូលរួមទទួលបានទម្រង់ ០២ ច្បាប់ : មួយច្បាប់រក្សាទុកសម្រាប់ខ្លួនឯង និងមួយច្បាប់ទៀតសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល) (ឯកសារទី ២)

៥. ទាញចំណុចរៀនសូត្រពីវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ៖

ការណែនាំ ៖

- អ្នកសម្របសម្រួលរៀបចំរូបមនុស្សធំមួយ
- ចែកសិក្ខាកាមជា ៣ក្រុម
- ក្រុម១ ៖ រៀបចំ/តុបតែងជា " **មួក** " សម្រាប់រូបមនុស្សនោះ ។ នៅលើមួក សមាជិកក្រុមត្រូវសរសេរចំណុចរៀនសូត្រ អំពីចំណេះដឹង និងអត្តចរិករបស់អ្នកសម្របសម្រួល ។
- ក្រុម២ ៖ រៀបចំ/តុបតែងជា " **អាវ** " សម្រាប់រូបមនុស្សនោះ ។ នៅលើអាវ សមាជិកក្រុមត្រូវសរសេរចំណុចរៀនសូត្រ អំពីជំនាញ សម្រាប់ការសម្របសម្រួល ។
- ក្រុម៣ ៖ រៀបចំ/តុបតែងជា " **សំពត់** " សម្រាប់រូបមនុស្សនោះ ។ នៅលើសំពត់ សមាជិកក្រុមត្រូវសរសេរចំណុចរៀនសូត្រអំពី វិធីសាស្ត្រ/ឧបករណ៍សម្រាប់ការសម្របសម្រួល ។
- ក្រុមនីមួយៗ ប្រើសម្ភារៈនៅក្នុងបន្ទប់ ។
- ក្រុមនីមួយៗ បង្ហាញពីលទ្ធផលរបស់ខ្លួន ។

៦. ការសរសេរពណ៌នាអោយគ្នាទៅវិញទៅមកនូវកផងអនុស្សាវរីយ៍ ៖

ការណែនាំ ៖

- អ្នកសម្របសម្រួលរៀបចំក្រដាសអនុស្សាវរីយ៍សម្រាប់អ្នកចូលរួម និងអ្នកសម្របសម្រួលទាំងអស់ (ម្នាក់មួយសន្លឹក) ។ នៅលើក្រដាសអនុស្សាវរីយ៍ ដាក់ឈ្មោះ និងរូបថតរបស់អ្នកចូលរួម និងអ្នកសម្របសម្រួល ។
- អញ្ជើញអ្នកចូលរួមទាំងអស់គ្នាមកអង្គុយជុំគ្នាជារង្វង់មូល ហើយចែកក្រដាសអនុស្សាវរីយ៍ទៅគ្រប់គ្នា
- សរសេររៀបរាប់អំពីចរិកលក្ខណៈជាវិជ្ជមាន សម្រាប់មនុស្សម្នាក់នៅលើក្រដាសអនុស្សាវរីយ៍ដែលទទួលបាន ដោយផ្អែកលើការសង្កេតរបស់អ្នកនៅក្នុងវគ្គទី១-២ ។
- អ្នកត្រូវតែធ្វើការពណ៌នាលើក្រដាសអនុស្សាវរីយ៍ទាំងអស់ លើកលែងតែក្រដាសរបស់អ្នកផ្ទាល់ ។
- បន្ទាប់ពីសរសេររួចត្រូវប្រគល់ក្រដាសអនុស្សាវរីយនោះទៅឱ្យសាមីខ្លួន ។
- អញ្ជើញអ្នកចូលរួមមួយចំនួនអានក្រដាសរបស់ពួកគេ ហើយទុកមួយចំនួនអាននៅក្នុងពិធីជប់លៀង ។

៧. ការវាយតម្លៃលើវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ៖

- អ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់ទម្រង់វាយតម្លៃ
- អ្នកចូលរួមធ្វើការរៀងៗខ្លួនដើម្បីបំពេញទម្រង់វាយតម្លៃបញ្ចប់ (ឯកសារទី ៣)

៨. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

- អញ្ជើញអ្នកចូលរួមមួយចំនួនបង្ហាញចំណាប់អារម្មណ៍របស់ពួកគាត់ ចំពោះវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ក្នុងរយៈពេល ៥ថ្ងៃកន្លងមក។
- ចែកវិញ្ញាបនបត្រដល់អ្នកចូលរួម
- ពិធីបិទ

ការវាយតម្លៃចំណេះដឹងសិក្ខាកាមក្រោយពេលបើកវគ្គជំនាញគ្រូបណ្តុះបណ្តាល

ឈ្មោះ :.......................................	ខេត្ត :..................................	រយៈពេល : ៤៥ នាទី ថ្ងៃទី.......ខែ.........ឆ្នាំ.................

សូមជ្រើសរើសចម្លើយមួយដែលត្រឹមត្រូវបំផុតក្នុងចំណោមចម្លើយជាច្រើននៃសំណួរដូចខាងក្រោម :

១. តើមួយណាជាគោលបំណងរបស់ការពង្រឹងសមត្ថភាពតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាល?

ក. ការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង និងជំនាញ

ខ. ការអភិវឌ្ឍជំនាញ និងសមត្ថភាពដើម្បីកែលំអការអនុវត្តការងារ

២. តើការពង្រឹងសមត្ថភាពតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលមានប៉ុន្មានជំហាន?

ក. ៣ជំហាន

ខ. ៤ជំហាន

គ. ៥ជំហាន

ឃ. ៦ជំហាន

៣. តើមួយណាជាសមាសធាតុរបស់ការប៉ាន់ប្រមាណតម្រូវការរៀនសូត្រ?

ក. ការវិភាគលើអង្គភាព

ខ. ការវិភាគលើសិក្ខាកាម

គ. ការវិភាគលើក្របខ័ណ្ឌការងារ

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

៤. តើការវិភាគក្របខ័ណ្ឌការងារមានប៉ុន្មានជំហាន?

ក. ៥ជំហាន

ខ. ៦ជំហាន

គ. ៧ជំហាន

ឃ. ៨ជំហាន

៥. តើមួយណាជាជំហាននៃការរៀបចំបញ្ជីសំណួរ?

ក. កំណត់អ្វីដែលយើងចង់ដឹង

ខ. សំណួរត្រង់ៗទៅអ្នកចូលរួម

គ. កសាងទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកចូលរួម

ឃ. ផ្តល់ឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួមបញ្ចេញយោបល់នូវអ្វីដែលគេចង់និយាយ

៦. តើអ្វីដែលអ្នកសម្ភាសន៍គួរជៀសវាង?

ក. សួរសំណួរបើក

ខ. ចាប់ផ្តើមពិភាក្សាពីពតិមានទូទៅមុន

គ. គ្រប់ចម្លើយទាំងពីរខាងលើ

ឃ. សួរពហុសំណួរ

៧. តើទិន្នន័យអ្វីខ្លះដែលទទួលបានពីការសង្កេត?

ក. ទិន្នន័យពិត

ខ. ទិន្នន័យពិតជាគំនិតយោបល់

គ. ចម្លើយ ក និង ខ

ឃ. ងាយស្រួលប្រមូលយកទិន្នន័យជាបរិមាណ

៨. តើបច្ចេកទេសណាមួយដែលកត់ត្រាបានល្អប្រសើរសម្រាប់អ្នកកត់ត្រា?

ក. សរសេរទំរង់កាត់ និងកំណត់កាលវិភាគសម្រាប់រំលឹកឡើងវិញ

ខ. សួរបញ្ជាក់ជាមួយអ្នកនិយាយ

គ. ទុកចន្លោះសម្រាប់បំពេញតាមក្រោយ

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

៩. តើមួយណាដែលមិនមែនជាជំហាននៃការវិភាគ?

ក. រៀបជាតារាងបញ្ចូលទិន្នន័យ

ខ. ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍កត់ត្រា

គ. បកស្រាយលទ្ធផល និង ទាញចេញសេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ឃ. សម្រេចចិត្តផ្តល់អនុសាសន៍

១០. តើរបាយការណ៍មានគុណភាពមួយមានលក្ខណៈដូចម្តេច?

ក. ភាពត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់

ខ. ភាពខ្លី/សង្ខេប

គ. ភាពពេញលេញ

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

១១. តើធាតុមួយណាមិនមែនស្ថិតនៅក្នុងទំរង់របស់ការគ្រោងបង្កើតកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល?

ក. ប្រធានបទមេរៀន និងគោលបំណង

ខ. ប្រធានបទលំអិត និងវិធីសាស្រ្ត

គ. កិច្ចតែងការ

ឃ. ឯកសារយោង និងពេលវេលា

១២. តើមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យអ្វីខ្លះដើម្បីបង្កើតគោលបំណងមេរៀន?

ក. ពេលវេលា

ខ. ការប្រតិបត្តិ/សកម្មភាព

គ. គុណភាព

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

១៣. តើកិច្ចតែងការមានផលប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ?

ក. ម្ចាស់មូលនិធិងាយស្រួលតាមដាន

ខ. គ្រូបណ្តុះបណាល/អ្នកសម្របសម្រួលងាយស្រួលគ្រប់គ្រងដំណើរការ

គ. សិក្ខាកាមមិនពិភាក្សាក្រៅប្រធានបទ

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

១៤. តើការបណ្តុះបណ្តាលជាអ្វី?

ក. ជាដំណើរការបង្កើតស្ថានភាពបរិយាកាសមួយ ដែលបង្កឱ្យសិក្ខាកាមងាយស្រួលគិត និងបានរៀនពីសកម្មភាពរស់រវើកក្នុងផ្នែកនីមួយៗនៃដំណើរការសិក្ខាសាលា វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ឬការប្រជុំណាមួយ ។

ខ. ត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹង និងអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញថ្មីដោយមាន គោលបំណងច្បាស់លាស់សម្រាប់ការបង្កើតនូវឥរិយាបទថ្មី ឬសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ។

គ. ទាក់ទងជាមួយនឹងការផ្តល់នូវគោលការណ៍តម្រង់ទិសជាបន្តបន្ទាប់ (ដែលផ្ទុយពីការណែនាំ/ចង្អុលបង្ហាញ) និងផ្តល់ពតិមានត្រឡប់ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ក្រុម ឬ បុគ្គលឱ្យអនុវត្តន៏ការងារប្រកបដោយជោគជ័យ ។

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

១៥.តើការសម្របសម្រួលជាអ្វី?

ក. ជាដំណើរការបង្កើតស្ថានភាពបរិយាកាសមួយ ដែលបង្កឱ្យសិក្ខាកាមងាយស្រួលគិត និងបានរៀនពីសកម្មភាពរស់រវើកក្នុងផ្នែកនីមួយៗនៃដំណើរការសិក្ខាសាលា វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ឬការប្រជុំណាមួយ។

ខ. ត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹង និងអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញថ្មីដោយមាន គោលបំណងច្បាស់លាស់សម្រាប់ការបង្កើតនូវឥរិយាបទថ្មី ឬសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។

គ. ទាក់ទងជាមួយនឹងការផ្តល់នូវគោលការណ៍តម្រង់ទិសជាបន្តបន្ទាប់ (ដែលផ្ទុយពីការណែនាំ/ចង្អុលបង្ហាញ) និងផ្តល់ពតិមានត្រឡប់ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ក្រុម ឬ បុគ្គលឱ្យអនុវត្តន៏ការងារប្រកបដោយជោគជ័យ ។

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

១៦.តើការបង្ហាត់បង្ហាញជាអ្វី?

ក. ជាដំណើរការបង្កើតស្ថានភាពបរិយាកាសមួយ ដែលបង្កឱ្យសិក្ខាកាមងាយស្រួលគិត និងបានរៀនពីសកម្មភាពរស់រវើកក្នុងផ្នែកនីមួយៗនៃដំណើរការសិក្ខាសាលា វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ឬការប្រជុំណាមួយ។

ខ. ត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹង និងអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញថ្មីដោយមាន គោលបំណងច្បាស់លាស់សម្រាប់ការបង្កើតនូវឥរិយាបទថ្មី ឬសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។

គ. ទាក់ទងជាមួយនឹងការផ្តល់នូវគោលការណ៍តម្រង់ទិសជាបន្តបន្ទាប់ (ដែលផ្ទុយពីការណែនាំ/ចង្អុលបង្ហាញ) និងផ្តល់ពតិមានត្រឡប់ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ក្រុម ឬ បុគ្គលឱ្យអនុវត្តន៏ការងារប្រកបដោយជោគជ័យ ។

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

១៧. តើវដ្តនៃការរៀនសូត្រពីបទពិសោធន៍មានប៉ុន្មានជំហាន?

ក. ៣ជំហាន

ខ. ៤ជំហាន

គ. ៥ជំហាន

ឃ. ៦ជំហាន

១៨. តើមួយណាដែលមិនមែនជាធាតុរបស់របៀបរៀនសូត្រ?

ក. សកម្មភាព

ខ. ការឆ្លុះបញ្ចាំង

គ. ការធ្វើផែនការ

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

១៩. តើសកម្មភាពមួយណាដែលអ្នកសម្របសម្រួលមិនគួរធ្វើ?

ក. ផ្តល់គំនិត និងទ្រឹស្តីច្រើនទៅឱ្យសិក្ខាកាម

ខ. រៀមចំដំណើរការ និងសម្ភារៈ

គ. ជួយសិក្ខាកាមចែករំលែកគំនិត

ឃ. ថែរក្សាសិក្ខាកាមឱ្យស្ថិតនៅក្នុងគន្លង

២០. តើអ្នកសម្របសម្រួលល្អម្នាក់គួរតែមានអ្វីខ្លះ?

ក. គាត់មានបទពិសោធន៍ច្រើនឆ្នាំ

ខ. សហការណ៍ក្នុងក្រុមបានល្អ

គ. ចម្លើយ ក និង ខ

ឃ. គុណភាព ឥរិយាបទ ជំនាញ វិធីសាស្ត្រ និងឧបករណ៍

២១. តើមួយណាជាឧបករណ៍នៃការសម្របសម្រួល?

ក. ការងារក្រុមតូច

ខ. ការអត់ធ្មត់

គ. កិច្ចតែងការ

ឃ. មានសមត្ថភាពដើម្បីសំយោគគំនិត

២២. តើមួយណាជាគោលបំណងរបស់ការបំផុសគំនិត?

ក. ដើម្បីធ្វើបង្ហាញពីស្ថានភាពជាក់លាក់ណាមួយ ហើយទាញចេញនូវការឆ្លុះបញ្ចាំង

ខ. ដើម្បីប្រមូលគំនិត ឬជម្រើសផ្សេងៗមួយចំនួនដែលទាក់ទងនឹងបញ្ហា

គ. ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ និងរៀនសូត្រពីគ្នាទៅវិញទៅមក

ឃ. ដើម្បីផ្តល់ឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួមរៀនសូត្របទពិសោធន៍ពីអ្នកជំនាញ ឬ អ្នកដែលមានបទពិសោធន៍នោះ

២៣. តើប្រើពណ៌អ្វីសម្រាប់សរសេរផ្ទៃសាច់រឿងលើក្រដាសផ្ទាំងធំដើម្បីងាយស្រួលដល់សិក្ខាកាមមើលឃើញ?

ក. ពណ៌ខៀវ ឬខ្មៅ

ខ. ពណ៌បៃតង ឬក្រហម

គ. ពណ៌លឿង ឬផ្កាឈូក

ឃ. អាស្រ័យតាមការចូលចិត្តរបស់អ្នកសរសេរ

២៤. តើមួយណាដែលជាក្រិតក្រមល្អបំផុតសម្រាប់សរសេរលើក្រដាសពណ៌?

ក. សរសេរពាក្យគន្លឹះ និងមួយគំនិតសម្រាប់មួយក្រដាសពណ៌

ខ. ប្រើពណ៌ខៀវ ឬ ខ្មៅ

គ. រៀបចំក្រដាសពណ៌ឱ្យត្រូវនឹងខ្លឹមសារ

ឃ. ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើមិនត្រឹមត្រូវ

២៥. តើអ្វីជាសំណួរបើក?

ក. ជាសំណួរដែលទាមទាររកចម្លើយ ចាស៎ ឬបាទ តែប៉ុណ្ណោះ

ខ. មានន័យថាការព្យាយាមយល់ពីហេតុផលដែលនៅពីក្រោយតម្រូវការ

គ. មានន័យថាសំណួរច្រើនក្នុងពេលតែមួយ

ឃ. មានន័យថា ចម្លើយនឹងមិនត្រូវបានឆ្លើយដោយ ចាស៎ ឬ បាទ

២៦. តើអ្វីជាសំណួរពហុសំណួរ?

ក. ជាសំណួរដែលទាមទាររកចម្លើយ ចាស៎ ឬបាទ តែប៉ុណ្ណោះ

ខ. មានន័យថាការព្យាយាមយល់ពីហេតុផលដែលនៅពីក្រោយតម្រូវការ

គ. មានន័យថាសំណួរច្រើនក្នុងពេលតែមួយ

ឃ. មានន័យថា ចម្លើយនឹងមិនត្រូវបានឆ្លើយដោយ ចាស៎ ឬ បាទ

២៧. តើការស្តាប់ល្អមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យអ្វីខ្លះ?

ក. ការបំភ្លឺ

ខ. ការនិយាយសាឡើងវិញ និង អព្យាក្រឹត្យ

គ. ឆ្លុះបញ្ចាំង និង ការសង្ខេប

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

២៨. តើមួយណាជាល្បិច/គន្លឹះសម្រាប់សំយោគគំនិត?

ក. ពិចារណាលើវិធីសាស្ត្រដែលត្រូវប្រើ

ខ. ខ្ចីដៃសិក្ខាកាមឱ្យសំយោគជំនួស

គ. ពិចារណាលើរបៀបអន្តរាគមន៍ នៅពេលដែលមានទំនាស់/ការខ្វែងគំនិតគ្នា

ឃ. គ្រប់ចម្លើយទាំងអស់ខាងលើ

២៩. តើធ្វើអន្តរាគមន៍យ៉ាងដូចម្តេចដើម្បីដោះស្រាយទំនាស់បុគ្គល ឬក្រុមក្នុងថ្នាក់?

ក. អនុវត្តន៍បង្កបរិយាកាសរីករាយ ដូចជានិយាយកំប្លែង លេងល្បែង

ខ. រំលឹកបទវិន័យ

គ. ចម្លើយ ក និង ខ

ឃ. រកអ្នកជំនាញមកជួយ

៣០. តើធ្វើការលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកស្ងៀមស្ងាត់ និងអ្នកមានចំណេះដឹងទាបនៅក្នុងថ្នាក់យ៉ាងដូចម្តេច?

ក. សួរត្រង់ៗទៅកាន់គាត់

ខ. ផ្តល់ឱកាសឱ្យគាត់បាននិយាយមុនគេ

គ. ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របំផុសគំនិត

ឃ. ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រក្រុមតូច ឬការងារជាដៃគូ

ឯកសារទី២ : ផែនការសកម្មភាព

ផែនការសកម្មភាព

ឈ្មោះ /ក្រុម	អង្គភាព :	ខេត្ត :
ឈ្មោះអ្នកគ្រប់គ្រង :	តួនាទី :	អង្គភាព :
គោលបំណង :		

សូមសរសេរលំអិតនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម :

សកម្មភាពសំខាន់ៗ	កាលបរិច្ឆេទ												ចំនួនសិក្ខាកាម	ទីកន្លែង	មេរៀន/ឧបករណ៍
	6				7				8						
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4			

រៀបចំដោយ : ______________________ អ្នកគ្រប់គ្រង : ______________________

ឯកសារទី៣ : **ទម្រង់វាយតម្លៃបញ្ចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល**

១. តើវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះបានឆ្លើយតបទៅនឹងគោលដៅ និងគោលបំណងដែលបានកំណត់កំរិតណា? សូមគូសសញ្ញា ✓ នៅក្នុងប្រអប់ខាងក្រោម :

☐ មិនឆ្លើយតបសោះ ☐ បានបន្តិចបន្តួច ☐ បានគួរសម ☐ បានច្រើន ☐ ឆ្លើយតបទាំងស្រុង

២. តើមេរៀន ឬផ្នែកណាដែលសំខាន់បំផុតសម្រាប់អ្នក?

៣. តើមេរៀន ឬផ្នែកណាដែលសំខាន់តិចតួចសម្រាប់អ្នក?

៤. សូមគូសសញ្ញា✓ នៅក្នុងតារាងខាងក្រោមនូវកំរិតយល់ដឹងរបស់អ្នកពីវគ្គនេះ :

ផ្នែក	**ខ្សោយណាស់**	**ខ្សោយ**	**មធ្យម**	**ល្អ**	**ល្អណាស់**
ប្រធានបទ/ខ្លឹមសារមេរៀន					
ដំណើរការ/វិធីសាស្ត្រ/ឧបករណ៍					
អ្នកសម្របសម្រួល					
ទីកន្លែង					
ទំនុកចិត្តដើម្បីដំណើរការវគ្គ					

៥. សូមបង្ហាញពីការរីកចរើននៃជំនាញសម្របសម្រួលរបស់អ្នកដោយគូសរង្វង់មូលលើលេខ នៃខ្នាតដូចខាងក្រោម :

សំគាល់ : ១ = គ្មានការរីកចំរើនសោះ ១០ = រីកចំរើនទាំងស្រុង

- **មុនពេលចូលវគ្គ**

១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០

- **ក្រោយពីបញ្ចប់វគ្គ**

១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០

៦. ផ្នែកណាដែលអ្នកបានទទួលការរីករាយបំផុតក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ?

៧. សំណូមពរ/យោបល់ផ្សេងៗ